

Revue Piešťany

Jar 2014 Spring 2014 Frühjahr 2014

Ročník L.

**Revue Piešťany
vstupuje do 50. ročníka**

**Revue Piešťany
Enters Its 50th Year**

**Revue Piešťany tritt
in ihr 50. Lebensjahr ein**

Foto Roman Tibenský

Podoby jari

Kornel Duffek

Jar má u nás rôzne podoby. Dychtivo čakáme na rozkvitnutie magnólií či tulipánov v piešťanských parkoch, turisti vybehnú na kopce Považského Inovca nadýchať sa sviežej vône jarného lesa, bicyklisti a korčuliari overujú svoju fyzickú kondíciu po zime na hrádzach Slňavy. Sú však aj iné podoby jari, ktoré zostávajú našim očiam obyčajne skryté. Videli ste napríklad vysoko organizované prvé vyvážanie párdňových labutí z hniezda na vodu? Pozrite sa na ten okamih aspoň z fotografie. Je z Obtokového ramena Váhu. Pre nás v redakcii táto jar vyvoláva celkom výnimočné pocity – Revue Piešťany vstupuje do 50. ročníka. S časopisom, ktorý má takú dlhú tradíciu, sa môže pochváliť iba málokteré mesto na Slovensku.

Signs of Spring

Spring comes in various shapes and sizes. We are eagerly waiting for the blossoming magnolias and tulips in the Piešťany parks, tourists rush into the hills of the Považský Inovec to breathe in the fresh scent of a spring forest, and cyclists and skaters test their physical condition after winter on the levee around Slňava. Of course, there are other signs of spring, which remain hidden from our eyes. For example, have you ever seen the highly organized leading of swan ducklings out of the nest onto the water? Have a look at this moment, at least in a photograph. This one is from the bypass tributary of the Váh River.

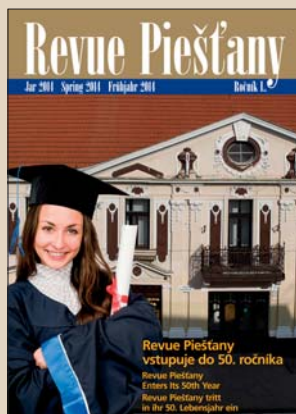
For us on the editorial staff, this spring evokes rather special feelings since it marks the 50th year of Revue Piešťany. Very few Slovak towns can boast having a similar magazine with such a long tradition.

Die Gesichter des Frühlings

Der Frühling bei uns hat mannigfaltige Gestalten. Gespannt warten wir auf das Erblühen der Magnolien oder der Tulpen in den Parks von Piešťany, Wanderer stürmen die Hügel des Považský Inovec hoch, um den frischen Duft des Frühlingswaldes genießen zu können, und Radfahrer und Inlineskater testen ihre Kondition nach dem Winter auf den Dämmen des Stausees Slňava.

Der Frühling jedoch hat auch andere Gesichter, die unseren Augen meist verborgen bleiben. Haben Sie z.B. gesehen wie höchst organisiert einige Tage alte Schwanenküken zum ersten Mal aus dem Nest ins Wasser geführt werden? Betrachten Sie diesen Augenblick zumindest auf diesem Foto. Es wurde im Nebenarm der Waag aufgenommen.

In uns, in der Redaktion, weckt dieser Frühling ganz besondere Gefühle – die Revue Piešťany tritt in ihr 50. Lebensjahr ein. Über eine Zeitschrift mit derart langer Tradition können sich nur wenige Städte in der Slowakei freuen.

Revue Piešťany, ročník L.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník
Dátum vydania 1. marec 2014
Vydáva mesto Piešťany

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Tajomníčka redakcie:
Mgr. Barbora Piovarčiová

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Kornel Duffek,
PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:
Mgr. Adriana Drahovská,
Mgr. Peter Remiš,
Roman Tibenský

Foto:
Archív Balneologického múzea,
archív AMC, archív ŽiWell, archív SLKP,
Eva Drobná, Fakulta CR Goethe Uni,
Ing. Vojtech Hank, Ing. Tomáš Hudcovič,
Mgr. Peter Kacík, Kancelária prezidenta
SR, Pavol Kusovský, Jozef Ondreička,
Mgr. Martin Palkovič, Rezort Piešťany,
Roman Tibenský, Martin Valo

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:
PN print s.r.o., Piešťany

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk
Reg. č.: EV 396/08
IČO 00 612 031
ISSN 1210 - 1958

Revue Piešťany - Jar 2014 - Spring 2014 - Frühjahr 2014

2-5

Revue Piešťany vstupuje do 50. ročníka (Drahomíra Moretová)

- Revue Piešťany Enters Its 50th Year
- Revue Piešťany tritt in ihr 50. Lebensjahr ein

6-9

Rezort Piešťany pomáha rozvoju turizmu (Rezort Piešťany)

- The Piešťany Resort Helps Tourism Development
- Das „Resort Piešťany“ trägt zur Entwicklung des Tourismus bei

10

Vynikajúci kyjevský balet (Kornel Duffek)

- The Superb Kiev Ballet
- Grandioses Kiew Ballett

11

Originálne PF-ky (Kornel Duffek)

- Original New Year's Greeting Cards
- Originelle PF-Karten

12

Trajan má novú tabuľu (Kornel Duffek)

- Trajan Has a New Plaque
- Trajan bekam eine neue Plakette

13

Krištáľové krídlo do Piešťan (Barbora Piovarčiová)

- The Crystal Wing Goes to Piešťany
- Kristallflügel nach Piešťany

14-15

Udalosti - návštevy - stretnutia (Barbora Piovarčiová)

- Events - Visits - Meetings
- Ereignisse - Besuche - Treffen

16

Opustil nás humorista a psychológ (Drahomíra Moretová)

- The Humorist and Psychologist Vojto Haring has Passed Away
- Der Humorist und Psychologe Vojto Haring ist von uns gegangen

17-21

ADELI - šanca na lepší život (Drahomíra Moretová)

- ADELI - a Chance for a Better Life
- ADELI - die Chance auf ein besseres Leben

22-23

Tri dekády Slniečka (Kornel Duffek)

- Three Decades of „Slniečko“
- Drei Jahrzehnte „Slniečko“

24-27

ŽiWell - projekt, ktorý sa vydaril (Peter Remiš)

- ŽiWell - a Project that Succeeded
- „ŽiWell“ - ein gelungenes Projekt

28-31

Stále vitálny 120-ročný Kursalon (Adriana Drahovská)

- The Kursalon Still Going Strong at 120
- Der stets lebendige 120-jährige Kursalon

32-35

Ako prišla Sisi o perly (Kornel Duffek)

- How Sisi Lost Her Pearls
- Wie Sissi um ihre Perlen kam

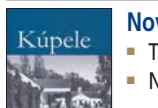
36-41

Bohaté hroby z Krakovian-Stráží Unikátny objav z doby rímskej (Vladimír Krupa)

- Rich Tombs from Krakovian-Stráže A Unique Discovery from the Roman Period
- Prunkgräber von Krakovian-Stráže Ein Sensationsfund aus der Römerzeit

42-43

Nové publikácie Balneologického múzea (Vladimír Krupa)

- The Balneological Museum's New Publications
- Neueröffentlichungen des Balneologischen Museums

44-51

Piešťanský kamenár a sochár Václav Rympler (Kornel Duffek)

- The Piešťany Stonemason and Sculptor Václav Rympler
- Der Steinmetz und Bildhauer Václav Rympler aus Piešťany

52-56

Vtáky hniezdiace na Obtokovom ramene (Roman Tibenský)

- Birds Nesting on the River Váh's Bypass Canal
- Im Nebenarm nistende Vögel

Obálka/Cover/Titelbild
Foto FCR

Fakulta cestovného ruchu GOETHE UNI Bratislava je tiež členom Rezortu Piešťany.
The Faculty of Tourism at the GOETHE UNI Bratislava is also a member of the Piešťany Resort.
Die Fakultät für Tourismus der Goethe-Universität Bratislava gehört ebenfalls zu den Mitgliedern des „Resort Piešťany“

▲ Prvé číslo časopisu ešte pod názvom Kultúra v Piešťanoch z roku 1965.
First issue of the magazine, then under the title Kultúra v Piešťanoch (Culture in Piešťany) from 1965.
Die erste Ausgabe der Zeitschrift, noch unter dem Namen „Kultur in Piešťany“, aus dem Jahr 1965

Vážení čitatelia,

*otvárate stránky prvého čísla
ďalšieho ročníka časopisu
Revue Piešťany. Aj keď sa možno
na prvý pohľad toto číslo nelíši
od predchádzajúcich, pre nás,
tvorcov, má sviatočný nádych.
Revue Piešťany totiž vstúpilo
do svojej päťdesiatky.
Takéto významné jubileum je
dôvodom nielen na oslavu, ale
predovšetkým na bilancovanie,
zaspomínanie i poďakovanie.*

S myšlienkou vydávať v Piešťanoch časopis prišiel bývalý riaditeľ Kultúrneho a spoločenského strediska v Piešťanoch (dnešné Mestské kultúrne stredisko) Anton Pastírik (1924 - 1986), a tak v januári 1965 sa začala písať jeho história, vtedy pod názvom „Kultúra v Piešťanoch“, s podtitulom informatívny mesačník, vo formáte A5. Prvé ročníky redigoval Ján Benka. Od roku 1973 časopis zmenil formát na A4 a stal sa neoddeliteľnou súčasťou prezentácie kultúrneho života v Piešťanoch. Po smrti Antona Pastírika v roku 1986 sa vedenia Mestského kultúrneho strediska v Piešťanoch ujal Kornel Duffek, ktorý sa zároveň stal i zodpovedným redaktorom časopisu.

„Nežná“ revolúcia v roku 1989 priniesla zmeny nielen v živote spoločnosti, ale aj v tvorivej dielni časopisu. Od 1. januára 1990 sa premenoval na REVUE PIEŠŤANY. Redaktorkou sa stala Zora Petrášová a tú v roku 2000 vystriedal Róbert Bača.

Najväčšia zmena pre Revue, doslova prelomová, nastala však v roku 2004. Z iniciatívy primátora Piešťan Rema Cicutta a v súlade so strategickým plánom mesta skvalitniť jeho propagáciu dostalo Revue nový šat. Čiernobiely mesačník sa zmenil na plnofarebný trojjazyčný štvrťročník. Vydavateľom sa stalo Mesto Piešťany a šéfredaktorom bol Tomáš Hudcovič. Revue vychádzalo ako reprezentačný materiál, na vydávaní ktorého sa podieľali Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a.s. Časopis sa v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí SR začal distribuovať aj

na zastupiteľské úrady Slovenska vo svete. Samozrejme bol sprístupnený aj v elektronickej verzii.

Ako sa ukázalo, revolučné zmeny časopisu prospeli. Ohlasy čitateľov z domova i z rôznych kútov sveta len potvrdili správnosť zmien. A nielen to. Za posledných desať rokov Revue Piešťany získalo významné ocenenia, stalo sa viacnásobným držiteľom titulu „Najlepšie podnikové médium Slovenska“. Odborná porota oceňovala jeho vysokú polygrafickú a typografickú úroveň. Potvrdilo sa, že práca redakčnej rady pod vedením Margity Galovej, ako aj všetkých tvorcov má zmysel, a to i napriek tomu, že od roku 2009 Slovenské liečebné kúpele Piešťany odstúpili od spoločného vydávania.

Zaujímavé články, vysoká jazyková úroveň i kvalita prekladov, grafiky i tlače sú výsledkom prísneho dohľadu Kornela Duffeka, ktorý je šéfredaktorom Revue Piešťany od roku 2007. Za 50 rokov histórie časopisu práve on venoval najväčší kus života tomuto časopisu. A za to mu patrí naše poďakovanie.

Vydávanie časopisu patrí ku kultúre a vyspelosti vydavateľa. Tým je Mesto Piešťany. Úroveň Revue však svedčí aj o entuziazme ľudí, ktorí ho tvoria, ktorým záleží na ich meste a jeho propagácii. Neúnnavnosť a nadšenie šéfredaktora Kornela Duffeka ako „duše časopisu“ sa prenáša aj na ostatných tvorcov. Sme presvedčení, že to cítite aj vy, milí čitatelia. Nech nám to spoločne ešte dlho vydrží! ■

Drahomíra Moretová

Dear Readers,

Open the pages of this year's first edition of the magazine Revue Piešťany. At first glance, it may not seem any different from previous issues, but for us, the creators it has a festive spirit. Revue Piešťany has just entered its fifties. Such a jubilee anniversary is reason not just for celebration, but, even more for reflection, remembrance and thanks.

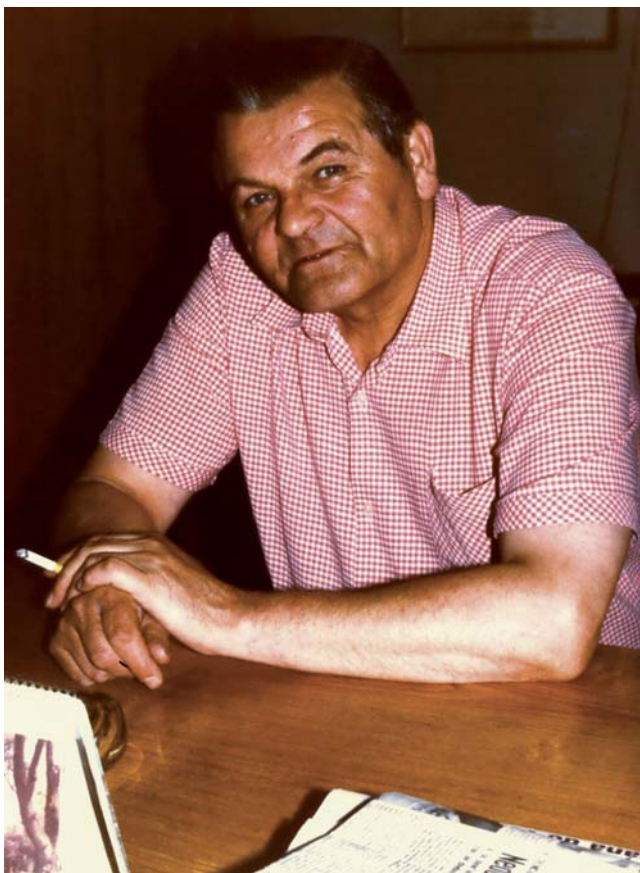
Issuing a magazine in Piešťany was the brainchild of the former director of the Cultural and Community Centre in Piešťany (the present day Town Cultural Centre) Anton Pastirik (1924 - 1986). In January 1965, the history of the town started to be written in A5 format, under the title "Kultúra v Piešťanoch" (Culture in Piešťany) with the subtitle "an informative monthly". The first editions were edited by Jan Benka. In 1973, the magazine changed to an A4 format and became an integral part of the way the cultural life of Piešťany is presented. After the death of Anton Pastirik in 1986, the supervision of the Town Cultural Centre was taken over by Kornel Duffek, who also became the executive director of the magazine.

The "Velvet Revolution" in 1989 brought changes, not only throughout society, but also in the magazine's creative workshop. On January 1, 1990 the magazine was renamed REVUE PIEŠŤANY. Zora Petrášová became the editor and was later replaced in 2000 by Róbert Bača.

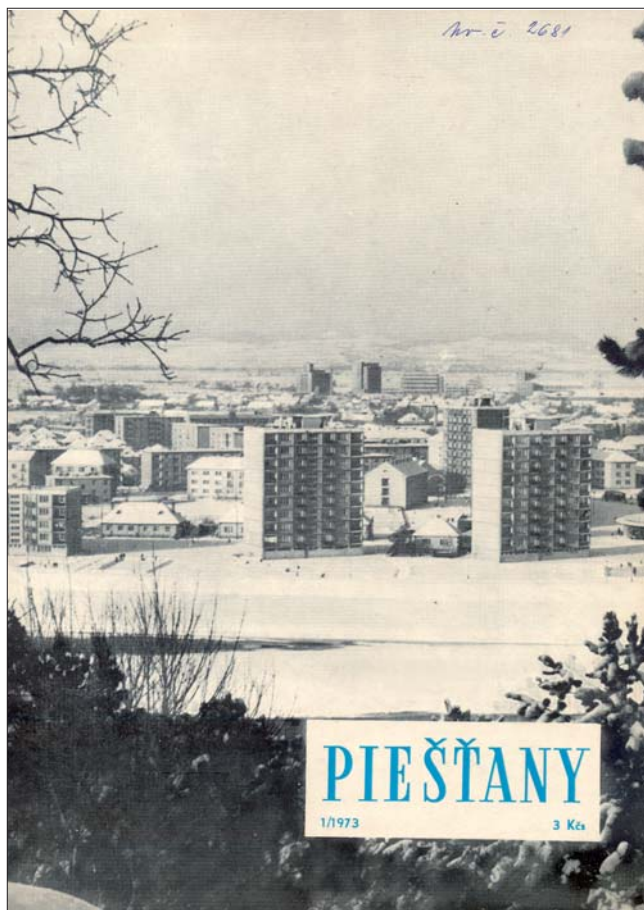
The biggest change for the Revue, which was literally a breakthrough, occurred in 2004. At the initiative of the Mayor of Piešťany Remo Cicutto and in accordance with the strategic plan of the municipality to improve promotion of the town, the Revue received a complete makeover. The black and white monthly was transformed into a full-colour tri-lingual quarterly. The Town of Piešťany became the publisher and Tomáš Hudcovič became the editor in chief. The Revue was issued as promotional and representational material, in which the Slovak Health Spa Piešťany, Inc. also contributed. In cooperation with the Slovak Ministry of Foreign Affairs the magazine was also distributed in Slovak embassies and consulates around the world. Of course, it was also available in electronic form.

As it turned out, these revolutionary changes have only benefited the magazine. Testimonials from readers here at home and from all corners of the world have only confirmed how good these changes were. And that's not all. In the last ten years Revue Piešťany has received major awards such as becoming the multiple winner of the title „Best Business Medium in Slovakia“. The expert jury was won over by its high level of polygraphic design and typography. This only confirmed, what everybody had already thought about the work of the editorial board, under the leadership of Margita Galová, even after the Slovak Health Spa Piešťany, Inc. ceased its cooperation in the publishing in 2009.

Foto Martin Valo

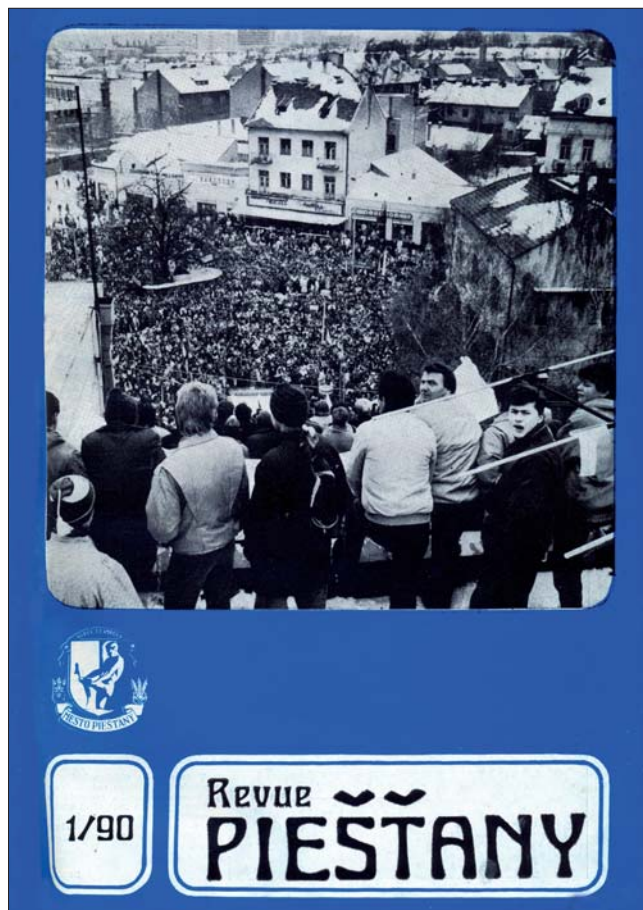
▲ Zakladateľ časopisu Anton Pastirik.
Founder of the magazine Anton Pastirik.
Der Gründer der Zeitschrift, Anton Pastirik

▲ Od roku 1973 vychádzal časopis pod názvom Piešťany.
As of 1973 the magazine was issued under the name Piešťany.
Seit 1973 erschien die Zeitschrift unter dem Namen „Piešťany“.

The interesting articles, the high level of language and quality translations, as well as the graphics and printing are all the result of the rigorous supervision of Kornel Duffek, who has been the editor in chief of Revue Piešťany since 2007. In its 50 year history, he has devoted the most to this magazine; and for that he deserves our utmost gratitude.

The publishing of the magazine is part of the culture and development of the publisher, which, of course, is the town of

▲ Dnešný názov dostal časopis v roku 1990.
The current name was given to the magazine in 1990.
Ihren aktuellen Namen erhielt die Zeitschrift im Jahr 1990.

Piešťany. The high level at which the Revue is published attests to the enthusiasm of the people who create it and their love of the town and desire to promote it. The tireless, infectious excitement of the editor in chief Kornel Duffek is the "soul of the magazine" and has a tremendous impact on the other creators. We are convinced that you, our dear readers, will also feel it. Long may we all stay together! ■

Drahomíra Moretová

Dnešné zloženie redakčnej rady - zľava ►
Vladimír Krupa, Drahomíra Moretová, Kornel Duffek, Jana Obertová, Margita Galová.

The current members of the editorial board include (from the left) Vladimír Krupa, Drahomíra Moretová, Kornel Duffek, Jana Obertová, and Margita Galová.

Die Redaktion in ihrer heutigen Zusammensetzung: - v.l. Vladimír Krupa, Drahomíra Moretová, Kornel Duffek, Jana Obertová, Margita Galová

Foto Martin Palkovič

Sehr geehrte Leser,

Sie öffnen die erste Ausgabe der „Revue Piešťany“ in einem neuen Jahr. Und auch wenn sich dieses Heft vielleicht auf den ersten Blick nicht von den vorhergehenden abhebt, für uns, seine Macher, besitzt es eine festliche Note. Denn die „Revue Piešťany“ geht ins 50. Jahr ihres Bestehens. Solch ein bedeutendes Jubiläum ist nicht nur ein Grund zum Feiern, sondern auch um Bilanzen zu ziehen, Erinnerungen Raum zu geben und Dank auszusprechen.

Auf die Idee, in Piešťany eine Zeitschrift zu verlegen, kam der ehemalige Leiter des Kultur- und Gesellschaftszentrums in Piešťany (heutiges Städtisches Kulturzentrum), Anton Pastirik (1924 – 1986), und so begann sie im Januar 1965 ihre Geschichte zu schreiben, damals noch unter dem Namen „Kultur in Piešťany“, mit dem Untertitel „informatives Monatsmagazin“, im A5 Format. In den ersten Jahren wurde sie von Ján Benka redigiert. Beginnend mit dem Jahr 1973 änderte sich das Format auf A4 und die Zeitschrift wurde zu einem untrennbaren Bestandteil der Präsentation des Kulturlebens von Piešťany. Nach dem Tod von Anton Pastirik im Jahr 1986, übernahm die Leitung des Städtischen Kulturzentrums in Piešťany Kornel Duffek, der zugleich Chefredakteur der Zeitschrift wurde.

Die „Samtene Revolution“ im Jahr 1989 brachte nicht nur im Leben der Gesellschaft Veränderungen, sondern ebenfalls in der Kreativwerkstatt der Zeitschrift. Ab dem 1. Januar 1990 wurde sie in REVUE PIEŠŤANY umbenannt. Als Redakteurin heuerte Zora Petrášová an, im Jahr 2000 löste sie Róbert Bača ab.

Die größte, buchstäblich bahnbrechende Veränderung verzeichnete die Revue jedoch im Jahr 2004. Auf Initiative des Bürgermeisters von Piešťany, Remo Cicutto und im Einklang mit dem strategischen Plan der Stadt ihre Werbepresenz zu verbessern, bekam die Revue eine neue Aufmachung. Das schwarz-weiße Monatsmagazin verwandelte sich in ein vollfarbiges, alle drei Monate erscheinendes Periodikum in drei Sprachen. Sein Herausgeber wurde die Stadt Piešťany, die Funktion des Chefredakteurs übernahm Tomáš Hudcovič. Die Revue erschien als Werbematerial zu repräsentativen Zwecken, an ihrer Herausgabe beteiligte sich die Slowakische Heilbad Piešťany AG. In Zusammenarbeit mit dem slowakischen Außenministerium wurde damit begonnen, das Periodikum auch weltweit an slowakische Botschaften zu liefern. Selbstverständlich wurde auch eine elektronische Version verfügbar gemacht.

Wie es sich zeigte, hat die Zeitschrift von den revolutionären Veränderungen profitiert. Die Resonanzen von Lesern zu Hause und aus allen Ecken der Welt, haben die Richtigkeit dieses Wandels nur bestätigt. Und nicht nur sie. Im Verlauf der letzten

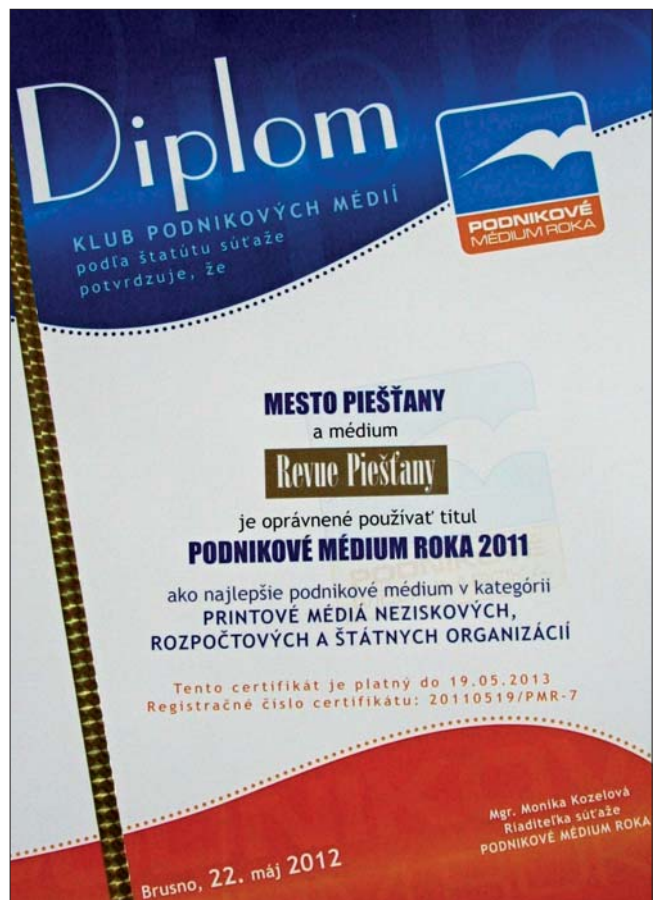
zehn Jahre erhielt die „Revue Piešťany“ wichtige Auszeichnungen und wurde zur mehrfachen Trägerin des Titels „Bestes Unternehmensmedium der Slowakei“. Die Fachjury würdigte das hohe Niveau der polygrafischen und typografischen Gestaltung. Es bestätigte sich, dass die Arbeit der Redaktion unter der Leitung von Margita Galová, wie auch aller anderen Mitarbeiter sehr sinnvoll ist, und das trotz der Tatsache, dass das Slowakische Heilbad Piešťany 2009 seine Beteiligung an der gemeinsamen Herausgabe beendete.

Interessante Beiträge, ein hohes Sprachniveau und die hohe Qualität der Übersetzungen, der grafischen Gestaltung und des Drucks sind das Ergebnis der strengen Aufsicht von Kornel Duffek, der seit 2007 die Funktion des Chefredakteurs innehat. In der 50-jährigen Geschichte dieser Zeitschrift ist er derjenige, der ihr den größten Teil seines Lebens widmete. Und dafür gebührt ihm unser Dank.

Das Verlegen einer Zeitschrift gehört zur Kultur und Fortschrittlichkeit des Verlegers – in diesem Fall zu der der Stadt Piešťany. Das Niveau der Revue jedoch zeugt auch von dem Enthusiasmus der Menschen dahinter, denen es an ihrer Stadt und deren Präsentation liegt. Die Unermüdlichkeit und Begeisterung des Chefredakteurs Kornel Duffek als „Seele der Zeitschrift“ überträgt sich auch auf die anderen Macher. Wir glauben, liebe Leser, dass Sie genauso empfinden. Möge unsere gemeinsame Zeit noch sehr lange anhalten! ■

Drahomíra Moretová

Reprofoto Barbora Piovarčiová

▲ Medzi oceneniami, ktoré získalo v posledných rokoch Revue Piešťany je aj titul Najlepšie podnikové médium roka 2011.

“Best Business Medium 2011” is also among the awards received by Revue Piešťany over the past few years.

Zu den Auszeichnungen, mit denen die „Revue Piešťany“ in den letzten Jahren geehrt wurde, gehört auch der Titel „Bestes Unternehmensmedium des Jahres 2011“.

MESTO PIEŠŤANY

OBEC BANKA

OBEC MORAVANY NAD VÁHOM

SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY

MEDICAL WELLNESS HOTEL MÁJ ***

HOTEL PARK PIEŠŤANY ***

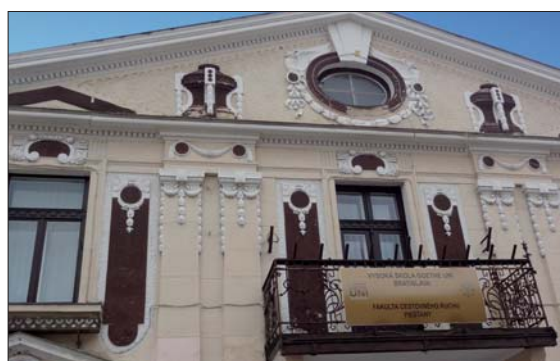
HOTEL MAGNÓLIA ****

HOTEL SANDOR PAVILLON ****

OBČIANSKE ZDRUŽENIE PIEŠŤANY FOR YOU

FAKULTA CESTOVNÉHO RUCHU PIEŠŤANY

Rezort Piešťany pomáha rozvoju turizmu

Štát zákonom vytvoril právny rámec pre vznik oblastných organizácií cestovného ruchu (ďalej CR). Takáto organizácia pod názvom Rezort Piešťany vyvíja u nás činnosť už dva roky. Rezort má za úlohu uskutočňovať marketingový výskum trhu CR, zabezpečovať výrobu a distribúciu tlačovín, audiovizuálne a multimediálne propagačné materiály regiónu, a tým vytvárať pozitívny obraz regiónu ako cieľového miesta CR.

State law has created a legal framework for the creation of regional tourism organizations (hereinafter TO). Such an organization called Rezort Piešťany (Piešťany Resort) has been developing its activities here for two years. The committee has the task of conducting marketing research in the tourism market, ensuring the production and distribution of printed, audio-visual, and multi-media promotional material about the region, with the goal of creating a positive image of the region as a tourist destination.

Mittels eines Gesetzes schuf der Staat einen rechtlichen Rahmen für die Gründung regionaler Tourismusverbände. Solch eine Institution mit dem Namen „Resort Piešťany“ ist seit mittlerweile zwei Jahren in unserer Stadt tätig. Zu den Aufgaben des Resorts gehört neben der Tourismusmarktforschung auch die Produktion und Distribution von Druckerzeugnissen sowie audiovisuellen und multimedialen Werbematerialien, um die Region als attraktives Reiseziel zu präsentieren.

The Piešťany Resort Helps Tourism Development

Das „Resort Piešťany“ trägt zur Entwicklung des Tourismus bei

Zabezpečuje účasť na medzinárodných výstavách a veľtrhoch CR a vytvára informačný systém CR. Spolupracuje s podnikateľskými a nepodnikateľskými subjektmi CR na území regiónu. Zakladajúcimi členmi sú mesto Piešťany, obce Banka a Moravany nad Váhom, Slovenské liečebné kúpele Piešťany a.s., hotel Park a Sandor Pavillon. Neskôr do Rezortu vstúpili hotel Magnólia, Občianske združenie For You a najnovším členom je Fakulta cestovného ruchu pri Vysokej škole GOETHE UNI Bratislava.

Členovia Rezortu Piešťany sa od svojho vzniku snažia o synergický efekt. To znamená, že svoje skúsenosti a poznatky ponúkajú v prospech spolupráce, pričom si zachovávajú konkurenčnú schopnosť. Rezort Piešťany zastrešuje propagáciu členov na veľtrhoch cestovného ruchu v Bratislave a v Prahe, ale aj v rámci cezhraničnej spolupráce. Je strategickým partnerom v rámci projektu Burgenland - Región Trnava. V informačných strediskách RegioInfoPoint Pandorf a v Trnave propaguje členov prostredníctvom propagačných materiálov. Na letné mesiace pripravuje vzájomné prezentačné dni.

Ďalšou úlohou Rezortu je podpora súčasných a tvorba nových produktov s cieľom rozšíriť voľnočasové aktivity o nové možnosti. „Chceme sa zamerať na cyklistiku, pretože región ponúka ideálne možnosti. Vytvorili sme súbor cykloturistických trás s rôznou dĺžkou a náročnosťou,“ prezentuje činnosť Rezortu jeho riaditeľ Štefan Šiška a dodáva: „Nezabúdame však ani na propagáciu už existujúcich a pravidelne sa opakujúcich akcií, ako sú Otvorenie kúpeľnej sezóny, Tradičné umelecké remeslá, Piešťanské zlaté stuhu a podobne.“

Kľúčovú úlohu v propagácii zohráva webová stránka www.visitpiestany.sk. Na nej sú informácie o všetkých aktivitách Rezortu. ■

◀ Members of the Piešťany Committee

The town of Piešťany, village Banka, village Moravany nad Váhom, Slovak Healing Spa Piešťany a.s., Medical Wellness Hotel Máj***, Hotel Park Piešťany***, Hotel Magnólia****, Hotel Sándor Pavillon****, civic association Piešťany For You, the Faculty of Tourism at Goethe Uni.

Mitglieder des „Resort Piešťany“

Die Stadt Piešťany, die Ortschaft Banka, die Ortschaft Moravany nad Váhom, das Slowakische Heilbad Piešťany, das Medical Wellness Hotel Máj***, das Hotel Park Piešťany***, das Hotel Magnólia****, das Hotel Sándor Pavillon****, die Bürgerinitiative „Piešťany For You“, die Fakultät für Tourismus der Goethe-Universität

It also ensures participation at international tourism exhibitions and trade shows as well as creating a tourist information system. It cooperated with business and non-business tourism entities within the region. The founding members are the town of Piešťany, the villages Banka and Moravany nad Vahom, the Slovak Health Spa Piešťany a.s., and Hotel Park and Sandor Pavilion. Later the Hotel Magnolia and the civic association For You also joined the Resort, with the most recent member being the Faculty of Tourism at the GOETHE UNI University Bratislava.

Since its inception, members of the committee have tried to create a synergistic effect. This means that they offer their skills and knowledge in favour of cooperation while still maintaining competitiveness. The Piešťany Resort covers the promotion of its members at

tourism trade shows in Bratislava and Prague as well as within the framework of cross-border cooperation. It is a strategic partner in the project "Burgenland – Region Trnava". In the information centres RegioInfoPoint Pandorf and in Trnava it promotes its members through promotional material. During the summer months it prepares mutual presentation days.

Another one of the Resort's tasks is to support existing products, as well as create new products with the goal of expanding leisure time activities and new opportunities. "We want to focus on cycling because the region offers ideal possibilities. We have created a system of cycling paths of varying lengths and difficulty," says Štefan Šiška, the Director of the Resort, about its activities. He also adds, "of course haven't forgotten about promoting the already existing and

recurring events such as the Opening of the Spa Season, traditional handicrafts, Piešťany Golden Ribbons and other similar ones."

A key role is also played by the website www.visitpiestany.sk. Information on all the committee's activities can be found here. ■

Des Weiteren organisiert die Institution die Teilnahme an internationalen Tourismusaussstellungen und -messen und baut ein Informationssystem für den Reiseverkehr auf. Das Resort arbeitet mit regionalen Reiseunternehmen und nicht gewerblich tätigen Tourismusvereinen zusammen.

Gründende Mitglieder sind die Stadt Piešťany, die Ortschaften Banka und Moravany nad Váhom, die Slowakisches

Foto Peter Kaclik

Heilbad Piešťany AG und die Hotels „Park“ und „Sandor Pavillon“. Später traten dem Resort das Hotel „Magnólia“ und die Bürgerinitiative „Piešťany For You“ bei und sein neuestes Mitglied ist die Fakultät für Tourismus der Goethe-Universität in Bratislava.

Seit seiner Gründung bauen Mitglieder des „Resort Piešťany“ auf den Synergie-Effekt auf. Das heißt, dass sie ihre Erfahrungen und Kenntnisse für die Zusammenarbeit zur Verfügung stellen, bei gleichzeitiger Erhaltung ihrer Wettbewerbsfähigkeit. Das „Resort Piešťany“ deckt die Werbung der Mitglieder auf den Tourismusmessen in Bratislava und Prag sowie im Rahmen einer grenzübergreifenden Zusammenarbeit ab. Es agiert als strategischer Partner im Rahmen des Projektes „Burgenland - Region Trnava“. In den Informationszentren „RegioInfoPoint“ in Pandorf und Trnava werden die Mitglieder durch Werbematerial präsentiert. Für die

▼ Jarný pozdrav z Piešťan.
Spring greetings from Piešťany.
Ein Frühlingsgruß aus Piešťany

▲ Zo slávnostného otvorenia informačného strediska RegioInfoPoint v Pandorfe dňa 28. 11. 2013 - zľava Markus Wuketich, rakúsky veľvyslanec na Slovensku, Marián Cipár, riaditeľ Sekcie regionálneho rozvoja Trnava a Štefan Šiška, Rezort Piešťany.

From the opening ceremony of the information centre RegioInfoPoint in Pandorf on November 28, 2013 - from the left Markus Wuketich, the Austrian Ambassador to Slovakia, Marián Cipár, Director of the Section for Regional Development Trnava and Štefan Šiška, the Piešťany Resort.

Die feierliche Eröffnung des Informationszentrums „RegioInfoPoint“ in Pandorf, am 28. 11. 2013 - von links Markus Wuketich, der österreichische Botschafter in der Slowakei; Marián Cipár, Leiter der Abteilung für regionale Entwicklung in Trnava und Štefan Šiška, Resort Piešťany

Sommermonate bereitet das Resort gegenseitige Präsentationstage vor.

Zu seinen weiteren Aufgaben gehören die Unterstützung der bestehenden und die Entwicklung neuer Produkte mit dem Ziel, Freizeitaktivitäten um neue Möglichkeiten zu erweitern. „Wir möchten unseren Fokus auf das Radfahren richten, denn die Region bietet dafür ideale Möglichkeiten. Wir haben eine Anzahl an Radstrecken verschiedener Längen und Schwierigkeitsgraden geschaffen,“ präsentiert der Leiter Štefan

Šiška die Arbeit des Resorts und fügt hinzu: „Wir lassen jedoch auch die Werbung für die bereits bestehenden und sich regelmäßig wiederholenden Veranstaltungen wie die Eröffnung der Kursaison, das Traditionelle Kunsthandwerk, die Oldtimer-Gala „Piešťanské zlaté stuhý“ und andere, nicht außer Acht.

Eine Schlüsselrolle in der Werbung spielt die Website www.visitpiestany.sk. Dort befinden sich Informationen zu allen Aktivitäten des Resorts. ■

Foto Martin Palkovič

■ Iba štyri slovenské mestá - Bratislava, Nitra, Komárno a Piešťany - sa môžu pochváliť hosťovaním Kyjevského City baletu na jeho prvom umeleckom turné u nás. Tento baletný súbor patrí medzi najlepšie na svete. Pre svoje vystúpenie pripravil dva najobľúbenejšie balety Petra Iljiča Čajkovského - Luskáčik a Labutie jazero. Obidva majú rozprávkový námet, preto optimálne zapadli do predvianočnej atmosféry. V piešťanskom Dome umenia uviedli 14. decembra 2013 Labutie jazero. Pôvodne plánované jedno predstavenie však nemohlo uspokojiť mimoriadny záujem divákov. Preto Kyjevčania vystúpili ešte aj popoludní. Aj druhé predstavenie bolo samozrejme vypredané, hoci Dom umenia má 625 sedadiel. Majstrov baletu sprevádzal búrlivý a dlhotrvajúci potlesk. Kyjevský City balet potom pokračoval cez Komárno do Maďarska. Do Budapešti dorazil presne na Vianoce. A mali tam dve predstavenia - rovnako ako v Piešťanoch. ■

The Superb Kiev Ballet

■ Only four towns in Slovakia - Bratislava, Nitra, Komárno and Piešťany - can boast of hosting the Kiev City Ballet on its first artistic tour in Slovakia. This ballet company is among the best in the world. They prepared two of the most popular ballets by Peter

Vynikajúci kyjevský balet

Kornel Duffek

Ilyich Tchaikovsky - The Nutcracker and Swan Lake. They both have a fairytale theme, which is why they fit so perfectly into the pre-Christmas atmosphere. Swan Lake was performed in the Piešťany House of Art on December 14, 2013. Originally only one performance was planned. However, this was not enough to satisfy the extremely high interest and demand of spectators, so the Kiev dancers also gave a matinee performance. This second performance was also sold out even though the House of Art has a capacity of 625. These maestros of ballet were given a thunderous and long-lasting applause. The Kiev City Ballet then continued on to Komárno and from there to Hungary. They arrived in Budapest exactly on Christmas, where they gave two performances - just like in Piešťany. ■

Grandioses Kiew Ballett

■ Nur vier slowakische Städte - Bratislava, Nitra, Komárno und Piešťany - können sich mit einer Gastaufführung des Kiew City

Balletts, im Rahmen seiner ersten Tournee in unserem Land, rühmen. Dieses Ballettensemble zählt zu den besten der Welt. Für seinen Auftritt hat es die zwei beliebtesten Ballette von Pjotr Iljitsch Tschaikowski - Der Nussknacker und Schwanensee - einstudiert. Beide basieren auf Märchengeschichten und fügten sich daher optimal in die Weihnachtsatmosphäre ein. Im Haus der Kultur in Piešťany fand am 14. Dezember 2013 die Aufführung des Schwanensees statt. Die ursprünglich geplante einmalige Vorstellung konnte jedoch das enorme Interesse des Publikums nicht befriedigen. Deshalb traten die Kiewer am Nachmittag noch einmal auf. Und selbstverständlich war auch ihr zweiter Auftritt restlos ausverkauft, obwohl das Haus der Kunst über 625 Sitzplätze verfügt. Die Ballettmeister begleitete ein tosender und langanhaltender Applaus. Danach setzte das Kiew City Ballett seine Reise über die Stadt Komárno nach Ungarn fort. In Budapest kam es pünktlich zu Weihnachten an. Dort hatte das Ensemble zwei Auftritte - wie in Piešťany auch. ■

Originálne PF-ky

Kornel Duffek

■ PF (Pour féliciter) s príslušným rokom je obľúbená forma zablahoželaní pri vstupe do nastávajúceho roku. Preto i výstava PF zo zbierky profesorky Eugénie Lehotskej, otvorená začiatkom januára 2014 v galérii Fontána, bola kurátorom Martinom Valom dobre načasovaná.

Dnes sa už natlačené PF-ky dajú kúpiť bežne v obchode. E. Lehotská ako výtvarníčka však má originálne grafické listy, číslované a podpísané autorom. Niekedy dokonca ide o individuálne kresby, robené rôznymi výtvarnými technikami.

Je samozrejmé, že takéto drobné umelecké dielka sa na konci sviatkov nezahadzujú. E. Lehotská ich začala zbierať od roku 1964, ešte ako študentka.

Vystavená kolekcia zahŕňa 270 PF od osemdesiatich autorov. Zo známejších mien je tam nezabudnuteľný Albín Brunovský, ďalej Ján Kulich, Orest Dubay a mnohí ďalší slovenskí grafici, maliari, sochári, architekti či textilní výtvarníci.

Okrem slovenských a českých autorov sú prezentovaní aj výtvarníci z Ruska, Lotyšska a Ukrajiny.

Na zvláštnom paneli sú PF-ky, ktoré posielala profesorka Lehotská svojim kolegom a známym. ■

Original New Year's Greeting Cards

■ PF (Pour féliciter) with actual year is a popular way of wishing someone all the best in the upcoming year. This is why the timing of the exhibition of the collection of PF (New Year's Wishes) by Professor Eugénia Lehotská in January 2014 in the Fontána Gallery in collaboration with the curator Martin Valo, was so perfect.

Nowadays, printed New Year's Wishes can be purchased in almost any store. However, as an artist E. Lehotská has the original prints, numbered and signed by the artist. Sometimes these are even individual drawings done using a variety of artistic techniques. It is clear that such small, detailed artistic works are not

thrown out after the holidays. E. Lehotská began collecting them in 1964 when she was still a student.

The collection on display contains 270 New Year's Wishes from eighty artists. Among some of the more well-known names are Albín Brunovský, Ján Kulich, and Orest Dubay as well as many other Slovak graphic artists, painters, sculptors, and textile designers.

In addition to the Slovak and Czech artists, the works of artists from Russia, Latvia, and Ukraine are also on display. The New Year's Wishes sent by Professor Lehotská to her colleagues and acquaintances are displayed on their own panel. ■

Originelle PF-Karten

■ Die so genannten PF-Grüße (Pour féliciter), mit der entsprechenden Jahreszahl, stellen eine beliebte Form der Übermittlung von Glückwünschen beim Eintritt ins neue Jahr. Insofern war der Zeitpunkt für die Eröffnung der Ausstellung „PFs aus der Sammlung von Prof. Eugénia Lehotská“, Anfang Januar 2014 in der Galerie „Fontána“, von Kurator Martin Valo sehr gut gewählt.

Heute sind vorgedruckte PF-Karten bereits ganz regulär in Geschäften erhältlich. E. Lehotská als bildende Künstlerin besitzt hingegen nummerierte und von den Autoren handsignierte Original-Druckgrafiken. In manchen Fällen handelt es sich sogar um individuelle Zeichnungen, angefertigt mit verschiedenen Techniken.

Selbstverständlich werden solche kleinen Kunstwerke am Ende der Feiertage nicht weggeworfen. E. Lehotská begann sie bereits 1964, noch als Studentin, zu sammeln.

Die ausgestellte Reihe umfasst 270 PF-Karten von insgesamt 80 Autoren. Von den bekannten Namen finden wir darunter den unvergesslichen Albín Brunovský, desweiteren Ján Kulich und Orest Dubay sowie viele andere slowakische Grafiker, Maler, Bildhauer, Architekten oder Textildesigner.

Neben slowakischen und tschechischen Autoren sind auch bildende Künstler aus Russland, Lettland und der Ukraine vertreten.

An einem gesonderten Paneel befinden sich PF-Grüße, die Prof. Lehotská an ihre Kollegen und Bekannte versendete. ■

■ Akademický sochár a reštaurátor Juraj Síleš osadil dňa 14. 12. 2013 novú tabuľu na sochu Adama Trajana Benešovského. Pôvodná tabuľa už bola značne zvetraná a ťažko čitateľná. Sochu vytvoril v roku 1948 piešťanský sochár Ladislav Ludevít Pollák z pieskovca. Originálnu tabuľu odovzdal reštaurátor do depozitu Balneologického múzea.

Adam Trajan bol český protestantský pastor a vzdelanec, ktorý po bitke na Bielej Hore sa pred náboženským prenasledovaním uchýlil na územie dnešného Slovenska. Žil medzi nimi aj v neďalekých Drahovciach a v roku 1642 vydal v Trenčíne oslavnú báseň na piešťanské liečivé termálne pramene pod názvom Saluberrimae Pistinienses Thermae. Touto sochou si chcú Piešťanci uctiť pamiatku prvého básnika, ktorý rýmami šírili zvest o tunajších kúpeľoch.

Za 66 rokov sa na soche usadilo veľa nečistôt. Snáď nebudeme musieť dlho čakať na chvíľu, keď sa opäť zaskvie v svojej plnej kráse. ■

Trajan Has a New Plaque

■ The academic sculptor and restorer Juraj Síleš created a new plaque for the statue of Adam Trajan Benešovský on December 14, 2013. The original plaque had already been damaged by the weather and was difficult to read. The sculpture, made of sandstone, was created of

Trajan má novú tabuľu

Kornel Duffek

sandstone in 1948 by the Piešťany sculptor Ladislav Ludevít Pollák. The restorer turned over the original plaque to the collection of the Balneological Museum.

Adam Trajan was a Czech Protestant pastor and scholar, who, after the battle of the White Mountains, escaped religious persecution and sought refuge in the territory of present day Slovakia. He lived, among other places, in nearby Drahovce and in 1642 he released, in Trenčín, his poem in praise of Piešťany's healing, thermal springs called "Saluberrimae Pistinienses Thermae". With this statue the inhabitants of Piešťany wanted to honour the memory of the first poet to use his verses to spread the word about the local spas.

For 66 years dirt and filth has built up on the statue. Perhaps, we won't have to wait much longer before it is once again restored to its full splendour. ■

Trajan bekam eine neue Plakette

■ Der akademische Bildhauer und Restaurator Juraj Síleš brachte am 14. 12. 2013 eine neue

Plakette an der Statue des Adam Trajan Benešovský an. Die ursprüngliche Plakette war bereits stark verwittert und kaum lesbar. Die Skulptur aus Sandstein schuf 1948 der Bildhauer Ladislav Ludevít Pollák aus Piešťany. Die Originalplakette übergab der Restaurator an das Depot des Balneologischen Museums.

Adam Trajan war ein tschechischer evangelischer Pfarrer und Gelehrter, der nach der Schlacht am Weißen Berg Zuflucht vor der religiösen Verfolgung in der heutigen Slowakei suchte. Er lebte unter anderem auch in der unweit liegenden Ortschaft Drahovce. Im Jahre 1642 gab er in Trenčín ein Lobgedicht auf die heilenden Thermalquellen von Piešťany, unter dem Titel „Saluberrimae Pistinienses Thermae“, heraus. Mit dieser Statue wollten die Bewohner von Piešťany das Andenken des ersten Dichters ehren, der durch seine Reime die Kunde von dem hiesigen Heilbad verbreiten wollte.

In den 66 Jahren setzte sich auf der Statue eine Menge Schmutz ab. Hoffentlich werden wir nicht allzu lange warten müssen, bis sie erneut in ihrer ganzen Schönheit erstrahlt. ■

■ V novej budove SND sa dňa 19. januára 2014 udeľovali prestížne ocenenia - Krištáľové krídlo za uplynulý rok. V kategórii Výtvarné umenie sa medzi tromi nominovanými ocitol aj piešťanský dizajnér Michal Staško. Nakoniec odborná porota práve jemu prisúdila prvenstvo.

Michal Staško bol v minulom roku mimoriadne úspešný. Ako prvý Slovák sa stal držiteľom RedDot Design Award winner 2013, najvýznamnejšej medzinárodnej súťaže v oblasti dizajnu.

Pri preberaní Krištáľového krídla tento výnimočne kreatívny výtvarník v krátkom príhovore vyjadril radosť nielen zo svojho ocenenia, ale aj z toho, že spoločnosť na Slovensku si začala všímať aj dizajnérske umenie. ■

The Crystal Wing Goes to Piešťany

■ On January 19, 2014, in the new premises of the Slovak National Theatre (SND) the Crystal Wing prestigious awards were presented for the previous year's achievements. Among those nominated in the category of "Fine Art" was the Piešťany designer Michal Staško. As it turned out, the jury of experts chose him as the winner.

Michal Staško had an exceptionally successful year in 2013. He was the first Slovak to receive the RedDot Design Award, which is the most important international competition in the field of design.

During his short acceptance speech at the Crystal Wing presentation, this extraordinarily creative artist expressed his joy not only in receiving this award, but also in the fact that Slovak society has begun to show interest in designer art. ■

Kristallflügel nach Piešťany

■ Im neuen Gebäude des Slowakischen Nationaltheaters (SND) fand am 19. Januar 2014 die Vergabe des begehrten Kristallflügels für das vergangene Jahr statt.

Foto archív M. S.

Krištáľové krídlo do Piešťan

Barbora Piovarčiová

In der Kategorie bildende Kunst war unter den drei Nominierten auch der Designer Michal Staško aus Piešťany. Und schließlich war er es, dem die Fachjury den ersten Platz verlieh.

Für Michal Staško war das vergangene Jahr besonders erfolgreich. Als erster Slowake wurde er im Rahmen des bedeutendsten internationalen Design-

wettbewerbs mit dem „Red Dot Design Award winner 2013“ prämiert.

Bei der Übernahme des Kristallflügels äußerte dieser außergewöhnlich kreative bildende Künstler in einer kurzen Ansprache nicht nur seine Freude über die Auszeichnung, sondern auch darüber, dass sich die slowakische Gesellschaft auch für Designkunst zu interessieren beginnt. ■

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Kancelária prezidenta SR

Riaditeľ Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch, autor odborných kníh a vysokoškolských učebníc, člen zahraničných reumatologických spoločností - profesor Jozef Rovenský, čestný občan mesta Piešťany, prevzal dňa 7. januára 2014 v Rytierskej sieni Bratislavského hradu z rúk prezidenta SR Ivana Gašparoviča vysoké štátne vyznamenanie - Rad Ľudovíta Štúra II. triedy.

The director of the National Institute of Rheumatic Diseases in Piešťany, the author of professional books and university textbooks, and member of the International Rheumatologist Society - Professor Jozef Rovenský received a high state award - the Order of Ľudovít Štúr II class. The honorary citizen of the Town of Piešťany was presented the award by the Slovak President Ivan Gašparovič on January 7, 2014, in the Knight's Hall of the Bratislava Castle.

Der Leiter des Nationalinstituts für rheumatische Erkrankungen in Piešťany, Autor von Fachpublikationen und Hochschullehrbüchern, Mitglied internationaler Gesellschaften für Rheumatologie und Ehrenbürger der Stadt Piešťany, Professor Jozef Rovenský, übernahm am 7. Januar 2014 im Rittersaal der Burg von Bratislava aus den Händen des slowakischen Präsidenten Ivan Gašparovič eine hohe staatliche Auszeichnung - den Ľudovít-Štúr-Orden II. Klasse.

Foto archív SLKP

Známa americká spravodajská stanica CNN vo svojej cestovateľskej sekcii vytipovala 9 najlepších dovolenkových destinácií na svete, kde v rámci relaxačného pobytu majú unikátne programy na chudnutie. Zo strednej Európy sa tam dostal jediný hotel - Thermia Palace v Piešťanoch, ktorý obsadil 7. miesto v tejto exkluzívnej spoločnosti.

The famous American news channel CNN, in its traveller's section, gave suggestions for the 9 best holiday destinations in the world, where part of the relaxing stay includes a weight-loss program. Only one hotel from Central Europe was mentioned - the Thermia Palace in Piešťany, which was 7th in this exclusive group.

Der bekannte amerikanischer Nachrichtensender CNN hat in seinem Reiseportal die neun weltweit besten Urlaubsorte ausfindig gemacht, an denen im Rahmen eines Erholungsaufenthaltes einzigartige Programme zur Gewichtsreduzierung angeboten werden. Aus ganz Mitteleuropa schaffte es nur ein einziges Hotel in diese Auswahl - das „Thermia Palace“ in Piešťany, das den 7. Platz in dieser exklusiven Gruppe belegte.

Koncom roka 2013 navštívil naše mesto mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Poľskej republiky na Slovensku Tomasz Chłoń. Bola to jeho prvá návšteva Piešťan od jeho vymenovania. Počas stretnutia s primátorom Remom Cicuttom sa Tomasz Chłoń zaujímal nielen o mesto Piešťany, ale príjemne ho prekvapili informácie o vyše desaťročnej aktívnej spolupráci mesta Piešťany s poľským kúpeľným mestom Ustroń.

At the end of 2013, our town was visited by the Extraordinary and Plenipotentiary Polish Ambassador to Slovakia Tomasz Chłoń. This was his first visit to Piešťany since being appointed ambassador. During his meeting with Mayor Remo Cicutto, Tomasz Chłoń was not only interested in Piešťany, but was pleasantly surprised about the more than ten year active cooperation between the Town of Piešťany and the Polish Spa Town Ustroń.

Ende 2013 besuchte unsere Stadt der außerordentliche und bevollmächtigte Botschafter der Republik Polen in der Slowakei, Tomasz Chłoń. Es war sein erster Besuch in Piešťany seit seiner Ernennung. Während eines gemeinsamen Treffens mit dem Bürgermeister Remo Cicutto galt das Interesse von Tomasz Chłoń nicht nur der Stadt Piešťany, er zeigte sich ebenfalls positiv überrascht über die Informationen zu der mehr als zehn Jahre andauernden aktiven Zusammenarbeit der Stadt Piešťany mit der polnischen Kurstadt Ustroń.

Foto Barbora Piovarčiová

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Barbora Piovarčiová

► Piešťany majú primátora roka. Toto prestížne ocenenie získal Remo Cicutto v celoslovenskej súťaži informačného portálu slovakregion.sk "Primátor/Starosta Slovenska 2013". Dostal tam najviac hlasov. Titul Starosta Slovenska 2013 získala Zuzana Máčeková z obce Uhrovec. Slávnostné oceňovanie sa uskutočnilo počas veľtrhu cestovného ruchu v Bratislave, odkiaľ si piešťanský primátor priniesol plaketu pre víťaza a diplom.

The mayor of the year is from Piešťany. This prestigious award was won by Remo Cicutto in the nationwide contest held by the information portal slovakregion.sk "Primátor/Starosta Slovenska 2013" (Mayor of Slovakia 2013). He received the most votes. The title "Mayor of a Slovak Village" was won by Zuzana Máčeková from the village Uhrovec. The ceremonial presentation of the awards took place at the tourism trade show in Bratislava, where the Piešťany mayor received his plaque and certificate.

Piešťany hat den „Bürgermeister des Jahres“. Diese prestigeträchtige Auszeichnung erhielt Remo Cicutto im

Landeswettbewerb des Infoportals slovakregion.sk "Slowakischer Bürgermeister/Gemeindevorstand des Jahres 2013". Er bekam die meisten Stimmen. Den Titel „Slowakischer Gemeindevorstand des Jahres 2013“ erhielt Zuzana Máčeková aus der Gemeinde Uhrovec. Die feierliche Vergabe der Auszeichnungen fand im Rahmen der Touristikmesse in Bratislava statt, von wo der Bürgermeister von Piešťany die Siegerplakette und eine Diplommurkunde mit nach Hause brachte.

► Piešťanská škola M. R. Štefánika si začiatkom roka pripomenula 75. výročie svojho vzniku výstavou fotografií. Výstava zmapovala jej kompletnú históriu. V rámci otvorenia výstavy si zaspomínali na študentské časy viacerí absolventi, ale aj učitelia školy. Túto funkcionalistickú stavbu projektoval architekt F. E. Bednárík a v čase svojho vzniku (1938) bola najmodernejšou budovou v meste.

At the beginning of the year, the Piešťany school M. R. Štefánik observed the 75th anniversary of its founding with an exhibition of photographs. The exhibition charted the school's entire history. As part of the opening of the exhibition, many former students as well as teachers recalled their time at the school. This functionalist building was designed by the architect F. E. Bednárík and, at the time of its construction (1938), was the most modern building in the town.

Den 75. Jahrestag ihrer Gründung begrüßte die M. R. Štefánik-Schule in Piešťany am Anfang des Jahres mit einer Fotoausstellung. Das ausgestellte Fotomaterial griff ihre gesamte Geschichte auf. Im Rahmen der Eröffnung dieser Exposition erinnerten sich mehrere Absolventen, aber auch Lehrer, an ihre Zeit an dieser Schule. Entworfen wurde das funktionalistische Schulgebäude von dem Architekten F. E. Bednárík und es galt zur Zeit seines Entstehens (1938) als das modernste Gebäude der Stadt.

Foto Kornel Duffek

► Piešťanského tenistu Lukáša Lacko koncom roka 2013 vyhlásili za Tenistu roka. Tento titul si odniesol už po druhýkrát. Prvý raz ho získal v roku 2010. Lukáš Lacko sa pravidelne objavuje aj v ankete "Športovec roka" medzi najlepšimi športovcami Piešťan, ktorých každoročne oceňuje primátor Remo Cicutto.

At the end of 2013, Piešťany tennis player Lukáš Lacko was voted "tennis player of the year". This is the second time he has won this award. The first time he won was in 2010. Lukáš Lacko also regularly appears in the poll for "Athlete of the Year" among Piešťany's best athletes, who are awarded every year by Mayor Remo Cicutto.

Der Tennisspieler Lukáš Lacko aus Piešťany wurde Ende des Jahres 2013 zum „Tennisspieler des Jahres“ gekürt. Diesen Titel erhielt er bereits zum zweiten Mal. Zuvor wurde er 2010 zum „Tennisspieler des Jahres“ gewählt. Auch im Rahmen der Umfrage „Sportler des Jahres“ figuriert Lukáš Lacko regelmäßig unter den besten Sportlern aus Piešťany, die von Bürgermeister Remo Cicutto ausgezeichnet werden.

Foto archív L.L.

Publikovať začal od roku 1961, najprv v Mladej tvorbe, neskôr pribudol Roháč. Jeho krátke humorné útvary sme počúvali v rozhlasových zábavníkoch a čítali v rôznych periodikách. Spolupracoval na tvorbe rozhlasovej humoristickej relácie Variácie. Vydal zbierky epigramov - Epigramy a Literárne poklesky. Svoje výtvarné diela prezentoval na rôznych výstavách. Podieľal sa na založení divadelného ochotníckeho súboru Ivana Stodolu pri Mestskom kultúrnom stredisku v Piešťanoch.

Profesionálne sa však venoval psychológii, najprv v odbore klinická psychológia vo vtedajšom Krajskom ústave národného zdravia, neskôr ako riaditeľ Okresnej pedagogicko - psychologickéj poradne. Svoje dlhoročné praktické skúsenosti uplatňoval v pedagogickej činnosti na katedre psychológie Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Humor a výtvarné umenie ho však stále sprevádzali. Patril k známemu „Považskému štvorlístku“ karikaturistov a bol členom Spolku slovenských spisovateľov. V minulosti bol dlhoročným členom redakčnej rady časopisu Revue Piešťany. Za svoje aktivity v kultúre získal titul „Kultúrna osobnosť roka“.

Taký všestranný bol Vojto Haring. Začiatkom roka 2014 nás vo veku 71 rokov opustil. ■

The Humorist and Psychologist Vojto Haring has Passed Away

He was first published in 1961, initially in „Mladá tvorba“ (Young Creations) and later in Roháč (Stag - a comic magazine). We listened to his short, witty pieces on the radio entertainment shows and read them in various periodicals. He cooperated on the creation of the broadcast comedy show „Variácie“ (Variations). He also published a collection of epigrams called „Epigramy a Literárne poklesky“ (Epigrams and Literary Lapses).

He presented his artwork at various exhibitions. He also participated in the founding of the Ivan Stodola Amateur Theatre group at the Town Cultural Centre in Piešťany.

Professionally, he devoted his career to psychology, initially in the field of clinical psychology at the former Regional Institute of Public Health, and later, as the director of the District Pedagogical-Psychological Council. His many years of practical experience were of great use while teaching at the Department of Psychology and Philosophy at the University of Cyril and Methodius in Trnava. And, of course, his humour and artistic talent accompanied him

Opustil nás humorista a psychológ Vojto Haring

Drahomíra Moretová

everywhere. He belonged to the well-known „Považský Four-leaf Clover“ cartoonists and was also a member of the Society of Slovak Writers. In the past, he was also a long time member of the editorial board for Revue Piešťany. In recognition of his cultural activities he received the title „Cultural Personality of the Year“.

This multi-talented man was Vojto Haring. And, it is with great sadness that we marked his passing at the beginning of 2014, at the age of 71. ■

Der Humorist und Psychologe Vojto Haring ist von uns gegangen

Zu publizieren begann er 1961, zuerst in „Mladá tvorba“, später kam die Zeitschrift „Roháč“ hinzu. Seine kurzen Humor-Beiträge konnten wir in Unterhaltungssendungen im Rundfunk hören oder in verschiedenen Periodika lesen. Haring wirkte an der Produktion der humoristischen Rundfunksendung „Variá-

cie“ mit und veröffentlichte Sammlungen von Epigrammen unter den Titeln „Epigramme“ und „Literarische Fehltritte“. Seine Werke aus dem Bereich bildende Kunst präsentierte er auf verschiedenen Ausstellungen. Er beteiligte sich an der Gründung der Laientheatergruppe von Ivan Stodola am Städtischen Kulturzentrum in Piešťany.

Professionell widmete sich Vojto Haring jedoch der Psychologie, zuerst im Bereich der klinischen Psychologie am damaligen Kreisinstitut für Volksgesundheit, später als Leiter der Pädagogisch-Psychologischen Kreisberatungsstelle. Seine langjährigen praktischen Erfahrungen setzte er als Dozent am Lehrstuhl für Psychologie an der Philosophischen Fakultät der Hl. Cyril und Methodius Universität in Trnava um. Der Humor und die bildende Kunst waren jedoch stets seine Begleiter. Er gehörte dem bekannten Kleeblatt von Karikaturisten, dem „Považský štvorlístok“ an und war Mitglied im Verband der slowakischen Schriftsteller. Früher wirkte er lange Zeit als Redaktionsmitglied der Zeitschrift Revue Piešťany. Für seine Aktivitäten im Bereich Kultur erhielt er den Titel „Kulturelle Persönlichkeit des Jahres“.

So vielseitig war Vojto Haring. Anfang des Jahres 2014 verließ er uns im Alter von 71 Jahren für immer. ■

ADELI - šanca na lepší život

ADELI - a Chance for a Better Life

ADELI - die Chance auf ein besseres Leben

Drahomíra Moretová

Foto archív AMC

▲ Sídlo Adeli Medical Centrum v Piešťanoch.
Headquarters of the Adeli Medical Centre in Piešťany.
Der Sitz des Adeli Medical Zentrums in Piešťany

Má za sebou desať rokov úspechov v starostlivosti o pacientov s neurologickými deficitmi. Za toto obdobie sa tu úspešne liečilo vyše 2000 ľudí. Kliniku pre intenzívnu neurologickú rehabilitáciu ADELI MEDICAL CENTRUM v Piešťanoch vyhľadávajú stovky pacientov z celého sveta. Ako jedna z mála inštitúcií v Európe je ADELI špecializované na rehabilitáciu detí.

ADELI has successfully been caring for patients with neurological disorders for ten years. During this period it has successfully treated over 2,000 people. Hundreds of patients from all over the world seek out this clinic for intensive neurological rehabilitation in Piešťany known as the ADELI MEDICAL CENTRUM. ADELI is also one of the few institutions in Europe specializing in the rehabilitation of children.

Sie blickt auf zehn erfolgreiche Jahre in der Versorgung von Patienten mit neurologischen Defiziten zurück. Während dieser Zeit wurden hier mehr als 2.000 Menschen erfolgreich behandelt. Die Klinik für intensive neurologische Rehabilitation - das ADELI MEDICAL ZENTRUM in Piešťany - suchen hunderte Patienten aus ganzer Welt auf. Als eine der wenigen Einrichtungen dieser Art in Europa spezialisiert sich ADELI auf die Rehabilitationstherapie von Kindern.

V čom spočíva tajomstvo úspechu tohto centra? Je to v jedinečnosti konceptov terapie, ktorými sú intenzívna neurorehabilitácia, propiocepcia, kozmická neurológia, hyperbarická oxygenoterapia a v ich efektívnej kombinácii.

Intenzívna rehabilitácia obsahuje početné terapeutické sedenia a trvá v priemere 5 hodín denne. Za týchto okolností môže tím lekárov a terapeutov zlepšiť stav pacienta a v rámci možností rozvinúť jeho schopnosti. V rehabilitačnom centre ADELI sa toto ošetrovanie vykonáva 6 dní v týždni.

Propriocepcia podnecuje nervový systém tam, kde poškodenie vzniklo, a tým vytvára lepší základ pre úspešnú rehabilitáciu.

Pacientom sa v ADELI centre poskytuje starostlivosť na základe najnovších poznatkov

▲ Terapia v modernej 12-miestnej hyperbarickej komore centra OXYMED pomáha zefektívniť intenzívnu rehabilitáciu.
Therapy in the modern 12-seat hyperbaric chamber in the OXYMED centre makes intensive rehabilitation more effective.
Die therapeutische Behandlung in der modernen, für 12 Personen ausgelegten hyperbaren Kammer des Zentrums OXYMED, führt zu einer höheren Effizienz der intensiven Rehabilitation.

rakúsko-nemeckej neurológie, ako aj ruského kozmického lekárstva. Pomocou špecialistov a špeciálnych prístrojov sa pacient učí počas viacerých hodín denne sedieť, stáť, chodiť, jesť a hovoriť. Tento program reguluje každý pohyb v reakcii na neustále pôsobiacu silu zemskej príťažlivosti a priaznivo vplyva predovšetkým na kontrolu hlavy a trupu a podporné a pohybové funkcie nôh. Špeciálne cvičenia so simulovanou gravitáciou v záťažových a odľahčených oblekoch z ruského kozmického lekárstva boli rozvinuté práve v ADELI a sú veľmi úspešné.

Hyperbarická oxygenoterapia sa realizuje

vďaka najmodernejšej kyslíkovej komore, ktorá bola vyrobená špeciálne pre potreby ADELI centra. Umožňuje optimálne liečenie, neustály dohľad osobitne vyškoleným lekárskeym personálom a dodatočné počítačové monitorovanie. V priestore komory je miesto až pre dvanásť pacientov. Sedenia v hyperbarickej kyslíkovej komore, ktoré trvajú 75 minút, je možné spríjemniť audio a video nahrávkami.

Kombináciu intenzívnej propiocepce a hyperbarickej kyslíkovej terapie vyvinulo centrum ADELI spoločne s uznávanými nemeckými a rakúskymi neurológmi, aby ďalej

Foto archív AMC

Foto archív AMC

▲ OO2 Intenzívna rehabilitácia v adeli obleku pod dohľadom skúsených fyzioterapeutov pomáha k vytvoreniu správnych pohybových stereotypov. Intensive rehabilitation in an Adeli suit under the supervision of an experienced physiotherapist helps to create the correct movement patterns. Die intensive Rehabilitation mithilfe eines „Adeli-Anzugs“, unter der Aufsicht erfahrener Physiotherapeuten, trägt zum Wiedererlangen der richtigen Bewegungsmuster bei.

zlepšili účinnosť ošetrovacieho programu. Tým sa zaradilo medzi špičkové zdravotnícke zariadenia v Európe na liečenie pacientov s poškodením centrálného nervového systému.

Každý pacient má svoj osobitný rehabilitačný program, ktorý realizuje s 5 - 7-členným tímom odborníkov. Sú to lekári, terapeuti, maséri, logopédi a iní špecialisti.

Vďaka dlhoročnej náročnej práci, individuálnemu prístupu k pacientom a výsledkom unikátnej terapie v rehabilitačnom centre ADELI sa stali Piešťany vyhľadávaným miestom pre deti a dospelých s neurologickými

a neuromuskulárnymi poruchami pohybu z celého sveta. O spokojnosti pacientov svedčia aj mnohé listy od tých, ktorým ADELI dalo šancu na lepší život. www.adeli-center.com ■

What is the centre's secret of success? It is in its unique concept of therapy, which consists of intensive rehabilitation, proprioception, cosmic neurology, hyperbaric oxygen therapy and their unique combination.

This intensive rehabilitation consists of a number of therapeutic sessions and lasts an average of 5 hours daily. With such a regimen the team of doctors and therapists improve the patient's condition and, wherever possible, increase his/her skills and abilities. In the ADELI rehabilitation centre this treatment is carried out 6 days a week.

Proprioception stimulates the nervous system, where the damage was caused, thereby creating a better basis for successful rehabilitation. Patients at the ADELI centre are provided care based on the latest Austro-German neurological developments

▲ Rehabilitácia v adeli obleku na veľkej lopte pomáha k získaniu pocitu rovnováhy.
Rehabilitation in an Adeli suit on the big ball helps in finding one's balance.
Rehabilitationsübungen, durchgeführt im „Adeli-Anzug“ auf einem medizinischen Ball, verhelfen der Stimulation des Gleichgewichtssinns.

and information, such as Russian cosmic medicine. With the use of special equipment and specialists a patient learns, over the course of several hours daily, to sit, stand, walk, eat, and speak. This program regulates every reaction in response to the constant effect of gravitational force and, especially, of its favourable effect on the control of the head and torso as well as the support and locomotor function of the legs. Special exercises with simulated gravity in lightweight suits from Russian cosmic medicine were developed in ADELI and have been very successful.

Hyperbaric oxygen therapy is possible thanks to the most modern oxygen chamber, which was made especially for the needs of the ADELI centre. It provides optimal treatment under the constant supervision of trained medical personnel together with computer monitoring. The chamber has a capacity of up to twelve patients. Sessions in the hyperbaric oxygen chamber of more than 75 minutes are made more pleasant with the accompaniment of audio or visual recordings.

The combination of intensive proprioception and hyperbaric oxygen therapy was developed by the ADELI centre together with recognized Austrian and German neurologists in order to further improve the effectiveness of the treatment program. As a result, it is ranked among the top medical facilities in Europe for the treatment of patients with damage to the central nervous system.

Each patient has his/her own rehabilitation program, which is carried out with a 5-7 member

Pri neurorehabilitačných cvičeniach pracuje s každým pacientom jeho vlastná terapeutická skupina.

During neuro-rehabilitation exercises, each patient works with his/her own therapy group.

Während der Neurorehabilitation arbeitet mit jedem Patient bei den Übungen sein eigenes therapeutisches Team.

Foto archív AMC

▲ V Adeli Medical Centre sa liečia deti aj dospelí - výsledky sa dosahujú aj pri stavoch, u ktorých sa to nepodarilo inými metódami.
In the Adeli Medical Centre both children and adults are treated – results have been achieved even in cases where other methods have failed.
Im Adeli Medical Zentrum werden Kinder und Erwachsene behandelt – Fortschritte stellen sich auch bei Zuständen ein, bei denen andere Methoden erfolglos blieben.

team of specialists. They include doctors, therapists, massage therapists, speech therapists, and other specialists as well.

Thanks to the years of hard work, an individual approach towards the patient, and the results of this unique therapy in the ADELÍ rehabilitation centre, Piešťany has become a highly sought after location for both children and adults with neurological and neuromuscular disorders from all over the world. Patient satisfaction is evidenced by the many letters they have sent attesting to the fact that ADELÍ has given them a chance for a better life. www.adeli-center.com ■

Was ist das Geheimnis hinter dem Erfolg dieses Zentrums? Es liegt in den einzigartigen Behandlungskonzepten wie der intensiven Neurorehabilitation, der Propriozeption, der Weltraumneurologie, der hyperbaren Sauerstofftherapie und in deren effektiver Kombination.

Die intensive Rehabilitation beinhaltet zahlreiche therapeutische Sitzungen und nimmt im Schnitt fünf Stunden täglich in Anspruch. Ein Team aus Ärzten und Therapeuten kann unter diesen Umständen eine Verbesserung des

Zustandes des Patienten erreichen und seine Fähigkeiten im Rahmen der gegebenen Möglichkeiten weiterentwickeln. Im Reha-Zentrum ADELÍ wird diese Behandlung an 6 Tagen in der Woche durchgeführt.

Die Propriozeption stimuliert das Nervensystem an der Stelle, an der die Schädigung entstanden ist und schafft dadurch eine bessere Grundlage für eine erfolgreiche Rehabilitation. Die Patienten im ADELÍ-Zentrum erhalten eine Betreuung auf Grundlage der neuesten Erkenntnisse der österreichischen und deutschen Neurologie sowie der russischen Weltraummedizin. Mithilfe von Spezialisten und speziellen Geräten lernt der Patient mehrere Stunden täglich zu sitzen, zu stehen, zu laufen, zu essen und zu sprechen. Dieses Programm reguliert jede infolge der stets wirkenden Erdanziehungskraft entstandene Bewegung und wirkt positiv vor allem auf die Kontrolle des Kopfes und Rumpfes sowie die tragende und fortbewegende Funktion der Beine. Spezielle Übungen mit simulierter Schwerkraft in gewichtsbelasteten oder -entlasteten Anzügen aus der russischen Weltraummedizin wurden gerade im ADELÍ entwickelt und verzeichnen viel Erfolg.

Die hyperbare Oxygenierung kann dank der modernsten Sauerstoffkammer angewendet werden, die speziell für Zwecke des ADELÍ-Zentrums gebaut wurde. Sie ermöglicht eine optimale Therapie unter ständiger Aufsicht von speziell ausgebildetem medizinischem Personal und einer zusätzlichen Monitorüberwachung. In ihrem Inneren finden bis zu 12 Patienten Platz. Die Sitzungen in der hyperbaren Sauerstoffkammer dauern 75 Minuten und können dank Musik und Videofilmen kurzweiliger gestaltet werden.

Die Kombination der intensiven Propriozeption und hyperbaren Sauerstofftherapie entwickelte das ADELÍ-Zentrum in Zusammenarbeit mit anerkannten deutschen und österreichischen Neurologen, um die Wirksamkeit des Behandlungsprogramms weiter zu steigern. Damit reihte es sich in die Riege der führenden medizinischen Einrichtungen für die Therapie von Patienten mit Schädigungen des zentralen Nervensystems in Europa.

Jeder Patient hat sein persönliches Rehabilitationsprogramm, das er mit einem fünf- bis siebenköpfigen Team von Spezialisten absolviert. Das Team setzt sich aus Ärzten, Therapeuten, Masseuren, Logopäden und anderen Spezialisten zusammen.

Dank jahrelanger harter Arbeit, der individuellen Herangehensweise an die Patienten und der Ergebnisse der einzigartigen Therapiemethoden im Reha-Zentrum ADELÍ, wurde Piešťany zu einem präferierten Ort für Kinder und Erwachsene mit neurologischen und neuromuskulären Störungen des Bewegungsapparates aus der ganzen Welt. Von der Zufriedenheit der Patienten zeugen auch die vielen Briefe von Menschen, denen ADELÍ eine Chance auf ein besseres Leben gab.

www.adeli-center.com ■

Spolu so súčasnými členmi skupiny vystúpili aj viacerí hudobníci, ktorí sa v minulosti objavili v zostave kapely, alebo ako hostujúci sólisti. Na pódiu sa tak objavil prvý basgitarista kapely Karol Hluch, bubeník Norbert Rovesný, či gitarista Boris Hodul, ktorý sa tentokrát predviedol v roli hráča na fúkaciu harmoniku. Okrem týchto hostí sa publiku predstavili bratia Andrej a Branislav Jobus z Vrbového, ten druhý aj v role moderátora podujatia. Oba v minulosti spolupracovali so Slniečkom pri nahrávaní albumov. Len málokto si už pamätá, že dnes úspešný detský spisovateľ a profesionálny hudobník Branislav Jobus so skupinou Slniečko v mladosti vystupoval aj ako gitarista. Nesmieme zabudnúť ani na bratislavského saxofonistu a publicistu Mariana Jaslovského, ktorý si prišiel na výročný koncert oživiť spomienky na svoje desaťročné účinkovanie v kapele. Slniečko prišiel pozdraviť aj ďalší významný hudobník – Whisky zo skupiny Slobodná Európa. Ten si pred tisícovým publikom zaspieval svoju pesničku Podvod, tentokrát v našťudovaní domácej kapely.

Kapela piešťanské Slniečko pôvodne používala aj názov Punto a Rybacé hlavy. Počas svojej existencie sa nechala inšpirovať viacerými žánrami - folkom, balkánskou dychovkou, blues aj ľudovou hudbou. Jej repertoár je postavený takmer výlučne na

Tri dekády Slniečka

Three Decades of „Slniečko“ Drei Jahrzehnte „Slniečko“

Jana Obertová

Hudobná skupina Slniečko z Piešťan oslávila svoje 30. narodeniny predvianočným koncertom pod holým nebom 21. decembra. Koncert na zaplnenom Námestí slobody trval vyše dva a pol hodiny a skupina odohrala asi tridsať piesní zo svojho bohatého repertoáru.

The music group Slniečko from Piešťany celebrated its 30th birthday with a pre-Christmas outdoor concert on December 21. The concert, lasting over two and a half hours, in which the band performed around 30 songs from their vast repertoire, took place on an over-crowded Freedom Square.

Die Musikgruppe „Slniečko“ aus Piešťany feierte ihren 30. Geburtstag am 21. Dezember, mit einem vorweihnachtlichen Konzert unter freiem Himmel. Das Konzert auf dem vollen Platz „Námestie slobody“ dauerte über zweieinhalb Stunden, in denen die Gruppe etwa 30 Lieder aus ihrem breiten Repertoire präsentierte.

▼ Frontman Peter Remiš na jubilejnom koncerte.
Front man Peter Remiš at the jubilee anniversary concert.
Der Frontmann Peter Remiš während des Jubiläumskonzertes

Foto Martin Palkovič

▲ Námestie slobody zaplnili priaznivci Slniečka.
Freedom Square full of Slniečko fans.
Die Fans der Gruppe „Slniečko“ füllten den Platz „Námestie slobody“ aus.

pôvodnej tvorbe a originálnych textoch v piešťanskom nárečí z pera Petra Remiša. Hoci sa v nej za tri desiatky rokov vystriedali desiatky hudobníkov, za poslednú dekádu jej zloženie zostáva prakticky nezmenené: Peter Remiš (spev), Michal Urban (harmonika), Robert Gajdošík (bicie), Marian Mišík (basgitara) a Ladislav Svitek (gitara a mandolína). V posledných dvoch rokoch sa po ich boku objavuje na pódiu aj vynikajúca huslistka Bárbara Barros, naturalizovaná Piešťanka pôvodom z Portugalska. Kapela má na svojom konte šesť dlhohrajúcich albumov. V minulosti mnohokrát avizovaný rozpad kapely sa nikdy neuskutočnil, preto veríme, že táto veselá hudobná zostava bude ešte dlho svietiť na piešťanskom hudobnom nebi. ■

Several other musicians, who at one time or another were part of the group or guest soloists, also performed with the current members of the band. Taking the stage were such musicians as the band's first bass guitarist Karol Hluch, drummer Norbert Rovesný, and guitarist Boris Hodul, who this time sat in as the harmonica player. In addition to these guests, the audience was also introduced to the brothers Andrej and Branislav Jobus of Vrbové, the latter also performed the role of MC for the event. In the past, both have cooperated with Slniečko during the band's recording sessions. However, hardly anyone remembers that the present-day author and professional musician Branislav Jobus, in his youth, once performed

as the guitarist for Slniečko. We also have to mention the Bratislava saxophonist and journalist Marián Jaslovský, who came to the anniversary concert to relive memories of his ten-year stint with the band. Another well-known musician also came to congratulate Slniečko – Whisky from the group Slobodná Európa (Free Europe). He sang his song "Podvod" (Scam) in front of this thousand-strong audience, this time as part of the rehearsed home band.

The Piešťany band Slniečko once performed under its original name Punto and the Fish Heads. During their existence they have been inspired by a number of different genres - folk, Balkan brass band, blues, and traditional music. Their repertoire consists almost entirely of original music and lyrics written in the Piešťany dialect from the pen of Peter Remiš. Despite the fact that during the past thirty years dozens of musicians have come and gone, for the last decade the make up of the band has remained virtually unchanged: Peter Remiš (vocal), Michal Urban (harmonica), Robert Gajdošík (drums), Marián Mišík (bass guitar) and Ladislav Svitek (guitar and mandolin). During the last two years, the outstanding violinist Bárbara Barros, a naturalized citizen of Piešťany originally from Portugal, has also appeared on stage with them. The band has recorded six full-length albums. There have been many times in the past when the break-up of the band was announced, but it never actually happened, which is why we believe that this merry band of musicians will shine on for a long time in Piešťany's music heaven. ■

Zusammen mit den aktuellen Mitgliedern traten auch mehrere Musiker auf, die früher zur Kapelle gehörten oder als ihre Gastsolisten auftraten. Den Anfang auf der Bühne machten der erste Bassgitarist der Gruppe Karol Hluch, der Schlagzeuger Norbert Rovesný und der Gitarrist Boris Hodul, der sich diesmal als Mundharmonika-Spieler präsentierte. Neben diesen Gästen stellten sich dem Publikum auch die Brüder Andrej und Branislav Jobus aus Vrbové vor, der zweite auch als Moderator der Veranstaltung. Beide arbeiteten früher mit „Slniečko“ bei der Aufnahme von Alben. Kaum jemand erinnert sich noch daran, dass der heute erfolgreiche Kinderbuch-Autor und professionelle Musiker Branislav Jobus in seiner Jugendzeit mit

der Gruppe „Slniečko“ auch als Gitarrist auftrat. Wir dürfen auch den Saxophonisten und Publizisten Marian Jaslovský aus Bratislava nicht vergessen, der kam, um auf diesem Jubiläumskonzert Erinnerungen an sein zehnjähriges Mitwirken in dieser Kapelle Revue passieren zu lassen. Ein weiterer bedeutender Musiker, der da war, um „Slniečko“ seine Geburtstagsgrüße zu übermitteln, war „Whisky“ von der Band „Slobodná Európa“. Vor tausend Zuschauern sang er sein Lied „Podvod“ (Betrug), diesmal in Begleitung der einheimischen Kapelle.

Die Piešťaner Musikgruppe „Slniečko“ trat früher auch unter dem Namen „Punto a Rybacé hlavy“ auf. Während ihres Bestehens ließ sie sich durch mehrere Musikgenres inspirieren – den Folk, die Blasmusik vom Balkan, den Blues, aber auch durch die Volksmusik. Ihr Repertoire ist fast ausschließlich auf ursprünglicher Musik und Originaltexten in Piešťaner Mundart, geschrieben von Peter Remiš, aufgebaut. Und obwohl sich in den vergangenen drei Jahrzehnten in der Gruppe dutzende Musiker abgewechselt haben, bleibt ihre Zusammensetzung im letzten Jahrzehnt praktisch unverändert: Peter Remiš (Gesang), Michal Urban (Harmonika), Robert Gajdošík (Schlagzeug), Marian Mišík (Bassgitarre) und Ladislav Svitek (Gitarre und Mandoline). In den letzten zwei Jahren ist auf der Bühne auch die hervorragende Geigerin Barbara Barros an ihrer Seite zu sehen, eine „Neu-Piešťanerin“ portugiesischer Herkunft. Auf das Konto der Band gehen sechs Alben. Die in der Vergangenheit mehrmals angekündigte Auflösung der Gruppe hat nie stattgefunden, deshalb sind wir zuversichtlich, dass diese fröhliche Klangformation noch lange am Musik-Himmel von Piešťany leuchten wird. ■

ŽiWell - projekt, ktorý sa vydaril

Foto archív ŽiWell

▲ Veľkonočné vajíčka sa učia deti maľovať už od najútlejšieho veku.
Children learn how to colour eggs at a very early age.
Ostereier zu bemalen, lernen Kinder bereits im zartesten Alter.

ŽiWell
- a Project that
Succeeded

„ŽiWell“ - ein
gelungenes
Projekt

Peter Remiš

Už vyše roka slúži Piešťancom - a nielen im - nový klub ŽiWell. Niektorí ho vnímajú iba ako piváreň, niektorí ako kultúrny priestor, kde môžu realizovať svoje ambície. Predovšetkým však ide o miesto stretnutí, debát, zábavy a inšpirácie.

For more than a year the new club ŽiWell has been serving the inhabitants of Piešťany. Some see it only as a pub, others as a cultural place, where they can fulfil their ambitions. Above all it is a place to meet, debate, have fun and be inspired.

Seit bereits mehr als einem Jahr dient den Anwohnern von Piešťany - und nicht nur ihnen - der neue Club „ŽiWell“. Manche betrachten ihn lediglich als eine Kneipe, andere als Ort der Kultur, an dem sie ihre Ambitionen verwirklichen können. In erster Linie ist es aber eine Lokalität, in der sich Menschen treffen, diskutieren, feiern und sich inspirieren lassen können.

Za klubom ŽiWell stojí 15-členný kolektív z občianskeho združenia Kvas. Jeho aktívne jadro tvorí štvorica bývalých členov Strediska ekologickej výchovy Zrnko: Aurel Rusnák, Peter Demko, Bruno Jakubec a Lenka Sedláčiková.

„Jedného augustového popoludnia sme dostali chuť na pivo. Krátky prieskum odhalil, že nikde to nie je úplne ono a ani nebude...” píše zakladateľa klubu o svojich začiatkoch.

Partia nadšencov sa vtedy rozhodla pre splnenie vlastného sna: vytvoriť nový priestor, kam by mohli nielen chodiť na pivo, ale kde by sa mohli realizovať aj po iných stránkach. Nakoniec vhodné miesto našli v objekte hotela Leier na Winterovej ulici. Dátum otvorenia klubu akoby symbolizovalo začiatok novej éry: 12. 12. 2012.

„Výsledok ďaleko predčil naše prvotné očakávania,” hodnotí doterajšiu existenciu klubu Peter Demko. S pomocou obyčajných recyklovaných materiálov a dizajnérov z retro dizajn štúdia Tulipano sa podarilo vytvoriť útulnú klubovňu, ktorá si rýchlo získala širokú klientelu. Ukázalo sa, že ľudia čakali na takýto priestor, kde si môžu vychutnať dobrý nápoj spolu s koncertom, alebo pokochať sa na jednej z množstva umeleckých výstav, ktoré sa tu otvárajú každý mesiac. Len za prvý rok existencie sa

v klube ŽiWell uskutočnili vyše tri desiatky koncertov rôznych žánrov v spolupráci s Alanom Kudrnou z agentúry Shramot, množstvo výstav a workshopov.

Zisk z komerčnej časti prevádzky je použitý na ďalšie verejnoprospešné aktivity združenia, kultúrne a komunitné aktivity v ŽiWlli, ale aj na ochranu obojživelníkov, šarkaniádu, výsadbu stromov, tlač informačných tabúl a pod.

Ešte k názvu klubu. Ten sa vygeneroval z asi 50 návrhov, z ktorých väčšina bola veľmi dobrá a odrážala cestovateľské ladenie klubu: napríklad Livingstone alebo Carapaca (nepálske slovo pre bežné črevné obtiaže cestovateľov). Konečný názov im zavolala kamarátka asi hodinu pred registráciou a bol skôr vecou náhody.

A aké sú ďalšie plány? V spolupráci s rôznymi organizáciami, napríklad s novovznikajúcim Folklorným súborom Živel, vznikne na dvore komunitný priestor, voľne prístupný verejnosti. Na ňom chcú organizovať folklórny večer, farmárske trhy, pingpongový turnaj, zónu bez peňazí, atď. Aktivity v klube ŽiWell vznikajú v spolupráci s inými združeniami, napríklad ProCivitate, Sieť Dobra, alebo s činnosťami ľuďmi. „Sme otvorení podporiť a pomôcť podporiť ich nápady,” uzatvára Aurel Rusnák. ■

The 15-member group from the civic association Kvas is responsible for the ŽiWell club. The active core of this group includes four former members of the centre for ecological education known as Zrnko: Aurel Rusnák, Peter Demko, Bruno Jakubec and Lenka Sedláčiková.

“One August afternoon, we felt like having a beer. A quick survey revealed that there was no place just right and nor would there be...” writes the founder of the club about its origins.

The group of enthusiasts decided right there and then that they would make their dream a reality: to create a new place where people could not only come for a beer but also to fulfil themselves in other ways. They found a suitable place in the Leier Hotel on Winter Street. To symbolize the beginning of a new era, the club was opened on December 12, 2012.

“The result greatly exceeded all of our expectations,” says Peter Demko about the currently operating club. With the help of ordinary recycled materials and designers from the Tulipano vintage design studio they succeeded in creating a cosy club, which has rapidly gained a wide range of clientele. It proved that people had been waiting for just such a place, where they could enjoy a good beverage and concert or admire one of the many art exhibitions, which open every month.

▼ Medzi obľúbené podujatie OZ Kvas patrí každoročná Šarkaniáda na kopci Červená veža.

One of the most popular events of OZ Kvas is the annual Šarkaniáda (Kite Festival), which takes place on the hill Červená veža (Red Tower).

Zu den besonders beliebten Veranstaltungen der Bürgerinitiative „Kvas“ gehört die alljährliche „Šarkaniáda“ auf dem Berg Červená veža.

Foto archív ŽiWell

In ŽiWell's first year alone there have been over three dozen concerts of varying genres in collaboration with Alan Kudrna from the Shramot agency as well numerous exhibitions and workshops.

Profits from the commercial part of the operation are used for the association's other public activities and cultural and community activities in ŽiWell as well as for the protection of amphibians, the kite festival šarkaniáda, the planting of trees, the printing informational signs and so on.

Many are interested in the fact that the name of the club derived from at least 50 names, of which many were very good reflecting this traveller's-type club: for example Livingstone or Carapaca (the Nepalese word for the common intestinal ailments afflicting travellers). A friend came up with the final name, rather by chance, just about an hour before they registered the club.

So, what are the plans for the future? In cooperation with other organizations, for example with the newly founded folklore group Živel they have created a space in the yard freely accessible to the public. Here they would like to organize folklore evenings, a farmers' market, a ping pong tournament, a no-money zone, and so on. ŽiWell's activities are created in collaboration with other associations including ProCivitate, Sieť Dobra (Network of Good), or

▲ Romantizujúca architektúra hotela Leier vytvára ideálnu kulisu stredovekým bojovým hrám.
The romance architecture of the Leier Hotel creates the perfect backdrop for medieval combat games.
Die romantisierende Architektur des Hotels „Leier“ schafft eine ideale Kulisse für mittelalterliche Kampfspiele.

simply with active and involved people. "We are willing to support, help and promote their ideas," concludes Aurel Rusnák. ■

Hinter dem Club „ŽiWell“ steht ein 15-köpfiges Kollektiv aus der Bürgerinitiative „Kvas“. Seinen aktiven Kern bildet ein Vierergespann aus früheren Mitgliedern des Zentrums für Umwelt-erziehung „Zrnko“: Aurel Rusnák, Peter Demko, Bruno Jakubec und Lenka Sedláčiková.

„An einem Augustnachmittag bekamen wir Lust auf Bier. Ein kurzes Nachforschen brachte die Gewissheit zu Tage, dass es nirgendwo das richtige ist und wohl auch nicht sein wird...“ schreiben die Club-Begründer über ihre Anfänge.

Da entschloss sich eine Gruppe Enthusiasten zur Verwirklichung eines eigenen Traumes: einen neuen Platz zu schaffen, an dem sie sich nicht nur zum Biertrinken treffen, sondern sich auch anderweitig verwirklichen können. Einen geeigneten Raum fanden sie schließlich im Gebäude des Hotels „Leier“ in der Winterova

Straße. Das Datum der Club-Eröffnung schien symbolhaft für den Beginn einer neuen Ära: 12.12.2012.

„Das Ergebnis hat unsere anfänglichen Erwartungen weit übertroffen“, wertet Peter Demko das bisherige Bestehen des Clubs aus. Mithilfe einfachen Recyclings-Materials und der Unterstützung der Designer vom Studio „Tulipano“ gelang es, einen gemütlichen Clubraum zu gestalten, der schon bald einen regen Zulauf hatte. Es zeigte sich, dass die Menschen auf so einen Platz gewartet haben, an dem sie ein gutes Getränk bei einem Konzert genießen können oder eine der zahlreichen Kunstausstellungen ansehen, die hier jeden Monat eröffnet werden. Allein im ersten Jahr seines Bestehens wurden im Club „ŽiWell“, in Zusammenarbeit mit Alan Kudrna von der Agentur „Shramot“, mehr als drei Dutzende Musikkonzerte verschiedener Richtungen veranstaltet sowie zahlreiche Ausstellungen und Workshops.

Der Gewinn aus dem gewerblichen Teil des Betriebs wird für weitere gemeinnützige Aktivitäten der Vereine, für Kultur- und Gemeindeaktivitäten im „ŽiWell“ aber auch für den Amphibien-Schutz, die „Šarkaniáda“

▲ V čase adventu sa na farmárskych trhoch okrem iného varil muš so silným zázvorom a medom.
During advent at the farmer's market they prepare, among other things, a hot cider spiced with strong ginger and honey.
In der Adventszeit wurde auf den Bauernmärkten unter anderem auch Apfelmust mit einer starken Ingwernote gekocht.

Foto archív ŽiWell

▲ ŽiWell otvoril svoje priestory na bezplatnú anglickú konverzáciu s lektorom či na workshop intuitívneho bubnovania.
ŽiWell has opened its spaces for free English conversation with a teacher as well as an intuitive drumming workshop.
Der Club „ŽiWell“ öffnete seine Räumlichkeiten u.a. für eine gratis Englisch-Konversation mit einem Lektor und einen Workshop für intuitives Trommeln.

(Anm.d.R.: ein Wettbewerb im Drachenfliegen), das Anpflanzen von Bäumen, den Druck von Infotafeln u.a. verwendet.

Noch etwas zum Namen des Clubs. Dieser formte sich aus ca. 50 Vorschlägen heraus, von denen die meisten sehr gut waren und die Reiselust des Clubs widerspiegeln z. B.: Livingstone oder Carapaca (ein nepalesisches Wort für die üblichen Darmbeschwerden der Reisenden). Die endgültige Form des Namens kam telefonisch, von einer Freundin, etwa eine Stunde vor der Registrierung, und war eher einem Zufall zu verdanken.

Und wie sehen die weiteren Pläne aus? In Zusammenarbeit mit anderen Organisationen, z.B. mit dem sich neu formenden Folkloreensemble „Živel“, entsteht im Hof demnächst ein der Öffentlichkeit frei zugänglicher Gemeindebereich. Dort wollen sie einen Folkloreabend, Bauernmärkte, ein Tischtennis-Turnier, eine geldfreie Zone u.v.m. veranstalten. Die Aktivitäten des „ŽiWell“ entstehen in Zusammenarbeit mit anderen Vereinen wie z.B. „ProCivitate“, „Siet Dobra“ oder mit tatkräftigen Einzelpersonen. „Wir sind offen dafür, sie und ihre Ideen zu unterstützen“, fügt Aurel Rusnák hinzu. ■

Stále vitálny 120-ročný

Foto Tomáš Hudcovič

▲ Letný džezový koncert na terase Kursalonu.
A summer jazz concert on the outdoor terrace of the Kursalon.
Ein sommerliches Jazzkonzert auf der Terrasse des Kursalons

Kursalon

The Kursalon
Still Going
Strong at 120

Der stets
lebendige
120-jährige
Kursalon

Adriana Drahovská

Historická budova Kursalonu v mestskom parku patrí k najstarším a najzachovalejším kultúrnym pamiatkam v Piešťanoch. Hoci od jeho otvorenia uplynulo už 120 rokov, na odpočinok sa zatiaľ nechystá, naopak, aktívne žije hudbou, literatúrou, umením a spoločenskými podujatiami.

The historical building of the Kursalon in the Town Park is among the oldest and best preserved cultural landmarks in Piešťany. Even though it has been 120 years since it was opened, it is still not ready to retire. In fact, just the opposite is true as it regularly comes alive with various music, literary, art and social events.

Das historische Gebäude des Kursalons im städtischen Park gehört zu den ältesten und besterhaltenen Kulturdenkmälern in Piešťany. Obwohl seit seiner Eröffnung bereits 120 Jahre vergangen sind, ist sein Ruhestand bisher kein Thema, ganz im Gegenteil, er lebt aktiv durch Musik, Literatur, Kunst und gesellschaftliche Ereignisse.

Novodobá kultúrna história Kursalonu sa začala písať v roku 2005, keď časť budovy prevzala od kúpeľov do prenájmu piešťanská eseročka Magna E.A., (neskôr Kursalon s.r.o.) a otvorila ju verejnosti. Priestory s pečatou winterovskej éry najskôr obsadili členovia Piešťanského fotoklubu, odštartovali tu pravidelné výstavy

fotografií, súťaž Piešťanský FotoKursalon či expozíciu v plenéri ParkFoto.

Po zatvorení známeho „džezartu“ presídlila do ľavého křídla Kursalonu aj táto malá mekka džezu, ktorá vychovala niekoľko mladých talentov z Piešťan (Ondrej Botek, Tomáš Gajlík, Andrej Urminský). Pod taktovkou nadšencov Milana Binčíka,

Ondreja Boteka, Tomáša Gajlíka, Boba Perneckého a najmä Viktora Nižňanského, ktorí sa združili v neziskovej organizácii International Jazz Piešťany. Novovzniknutý klub Art Jazz Gallery Kursalon prevzal nielen pôvodné vybavenie, ale i hudobné tradície – pondelkové Jam Session, piatkové Live Jazz a júnový medzinárodný džezový Festival Doda

Šošoku. Na festivale doteraz účinkovali hviezdy nielen slovenskej (Lipa, Tariška, Valihora a ďalší), ale aj svetovej scény (Kenny Garrett, Robert Glasper, Gregoire Maret a i.) Nadchádzajúci šiesty ročník dá priestor najmä európskym umelcom, ako je napríklad výnimočný talent z Rakúska Raphael Wressnig či stálica džezovej scény Harry Sokal.

Pódium Art Jazz Gallery Kursalon a v lete kamenná terasa však oživa počas večerov aj inými žánrami - swingom v podaní miestnych Swing Formation, rockové oldies hity tu hrá piešťanská kapela iX, pop-folk-rockový program má v ponuke zasa mladá skupina edibles a jemné Classic songs brnká na gitare Števo Adamec. V historickej sále sa v priebehu

deviatich rokov vystriedalo tiež množstvo známych hudobných mien Slovenska – Collegium musicum, Pavol Hammel, Katka Koščová, IMT Smile, DE5mod, Longital.... Najbližšie by tu mala vystúpiť charizmatická Szidi Tobias.

Kultúra v Kursalone sa však neobmedzuje iba na fotografiu a hudbu. Za svoje pôsobisko si ho vybrali i spoločenské kluby ako PIWC či Rotary, ktoré sa venujú najmä benefíciám a projektom s charitatívnou náplňou. Medzinárodný klub žien PIWC či Rotáriani sem pozvali už niekoľko zaujímavých osobností – naposledy to boli sociológovia Martin Bútora, Zora Bútorová a politológ Grigorij Mesežnikov.

Mestská knižnica a Centrum knihy tu zasa organizujú literárne čítačky za účasti autorov. Do Kursalonu tak zavítali napríklad Ľubomír Feldek, Daniel Hevier či Michal Viewegh. Svoje básne v prostredí Art Jazz Gallery predstavili tiež členovia Trnavského literárneho klubu. Ujalo sa i Whiskyho cestovateľské kino - rozprávanie speváka z kapely Slobodná Európa o zážitkoch z ciest.

Kursalon teda naozaj žije, dýcha kultúrnou aktivitou. Môže za to genius loci alebo mu dodávajú silu ľudia okolo tejto historickej

▼ Melanie Scholtz z Juhoafrickej republiky pri svojom vystúpení v Kursalone.
Melanie Scholtz, from the Republic of South Africa, during her performance at the Kursalon.
Melanie Scholtz aus der Südafrikanischen Republik während ihres Auftritts im Kursalon

Foto Vojtech Hank

▼ Exteriérová výstava ParkFoto patrí k obľúbeným podujatiam v Piešťanoch.
The outdoor exhibition ParkFoto is one of the most popular events in Piešťany.
Die Freiluftausstellung „ParkFoto“ zählt zu den beliebtesten Veranstaltungen in Piešťany.

Foto Pavol Kusovský

budovy? Nech je to akokoľvek, najnovšie už prerástla jej múry – v novembri 2012 spoločnosť Kursalon otvorila galériu súčasného umenia. Nesie názov svojho donora – volá sa Magna Gallery a sídli v priestoroch Auparku. Niekoľkokrát do roka galéria pod vedením Dagmar Ondkovej uvádza novú výstavu žijúcich prevažne slovenských alebo českých umelcov. Najbližšie pripravuje s kurátorkou Silviou Čúzyovou „dámsku jazdu“ - rok 2014 bude venovaný len autorkám. Odštartujú ju výstavy štyroch mladých talentovaných žien - Juliany Mrvovej, Andrey Bartošovej, Lucie Tallovej a Patrície Koyšovej. Podrobnejšie informácie a pozvánky na podujatia nájdú záujemcovia o kultúru aj na internetovej stránke www.kursalon.sk a www.magnagallery.sk. ■

This new period of the Kursalon's cultural history began in 2005 when part of the building was leased from the spa by the limited company Magna E.A. (later Kursalon Ltd.) and opened to the public. Its spaces, which are marked by the era of the Winter family, were first occupied by members of the Piešťany photography

▲ Martin Valihora v Art Jazz Gallery Kursalon na koncerte Collegium musicum.
Martin Valihora at the Art Jazz Gallery Kursalon at a Collegium musicum concert.
Martin Valihora im Art Jazz Gallery Kursalon, während des Konzertes der Band „Collegium musicum“

club, who began having regular photo exhibitions here as well as the competition Piešťany FotoKursalon and the outdoor exposition ParkFoto.

After the closing of the well-known "džezartu" (jazzart), this little mecca of jazz, which has taught many talented, young Piešťany musicians (Ondrej Botek, Tomáš Gajlík, Andrej Urminský), was moved to the left wing of the Kursalon. It all happened under the tutelage of such enthusiasts as Milan Binčík, Ondrej Botek, Tomáš Gajlík, Bobo Pernecký and especially Viktor Nižňanský, who joined together to form the non-profit organization International Jazz Piešťany. The newly opened club Art Jazz Gallery Kursalon replicated not only the original furnishings and equipment, but also the musical tradition – Monday Jam Session, Friday Live Jazz and in June the international Dodo Šošoka Jazz Festival. This festival has hosted not only Slovak stars (Lipa, Tariška, Valihora and others), but also international performers (Kenny Garrett, Robert Glasper, Gregoire Maret and others). The forthcoming sixth year will spotlight mostly European

musicians such as the outstanding Austrian talent Raphael Wressnig and a mainstay of the jazz scene Harry Sokal.

The stage of the Art Jazz Gallery Kursalon and the summer outdoor stone terrace also comes alive in the evenings with other types of music – swing as performed by the local group Swing Formation, classic rock and roll hits performed by the Piešťany band iX, while the young band Edibles play pop-folk-rock tunes and pleasant classic songs are strummed on the guitar of Števo Adamec. Throughout the past nine years, this historic hall has hosted a number of famous Slovak musical acts - Collegium musicum, Pavol Hammel, Katka Koščová, IMT Smile, DEŠmod, Longital.... the next to perform here should be the charismatic Szidi Tobias.

Of course, cultural events in the Kursalon are not limited only to photography and music. It has also been used by such social clubs as PIWC (Piešťany International Women's Club) and the Rotary Club, which are dedicated to mostly benefits and projects of a charitable nature. The international women's club PIWC and the Rotarians have

both invited some very interesting individuals to appear here – most recently the sociologists Martin Bútora and Zora Bútorová and political scientist Grigorij Mesežnikov.

The Town Library and the Book Centre have also organized literary readings with various authors here. The Kursalon has welcomed such literary figures as Ľubomír Feldek, Daniel Hevier and Michal Viewegh. Members of the Trnava Literary Club have also introduced their poems in the Art Jazz Gallery. Also making an appearance here was Whisky's Travelling Cinema - stories from the singer of the band Slobodná Európa about his experiences on the road.

Kursalon thus truly lives and breathes cultural activities. Could this be because of its genius loci or do the people around this historic building give it strength? Whatever the reason, it's still going strong and, recently, to such an extent that it has outgrown its walls. In November 2012 the Kursalon company opened a gallery of contemporary art. It bears the name of its donor - Magna Gallery - and is situated in the Aupark shopping centre. Several times throughout the year, under the direction of Dagmar Ondková, it presents new exhibitions of still-living Slovak and Czech artists. The next one is being prepared with the curator Silvia Čúzyová and is called „Ladies Night Out“ - as 2014 will be devoted to female artists. Kicking off this project are exhibitions by four young, talented women Juliana Mrvová, Andrea Bartošová, Lucia Tallová and Patrícia Koyšová. Further information and invitations to the events can be found by all culture enthusiasts on the websites www.kursalon.sk and www.magna-gallery.sk. ■

Die moderne Kulturgeschichte des Kursalons wird seit 2005 geschrieben, als die in Piešťany ansässige GmbH „Magna E.A.“ (die spätere „Kursalon s.r.o.“) von dem Heilbad einen Teil des Objektes gepachtet und für die Öffentlichkeit zugänglich gemacht hat. Die Räumlichkeiten mit dem Gepräge der Winterschen Ära nahmen zuerst die Mitglieder des Fotoclubs von Piešťany in Beschlag. Sie veranstalteten hier regelmäßige Fotoausstellungen, den Wettbewerb „Piešťanský FotoKursalon“ sowie die Freiluftausstellung „ParkFoto“.

In den linken Flügel des Kursalons siedelte nach seiner Schließung auch das bekannte „džezart“ um. Dieses kleine Jazz-Mekka zog einige junge Talente aus Piešťany groß (Ondrej Botek, Tomáš Gajlík, Andrej Urminský). Geleitet wurden sie von Enthusiasten wie Milan Binčík, Ondrej Botek, Tomáš Gajlík, Bobo Pernecký und allen voraus Viktor Nižňanský, die sich in der Non-Profit-Organisation „International Jazz Piešťany“ zusammenschlossen. Der neugegründete Club „Art Jazz Gallery Kursalon“ übernahm nicht nur die ursprüngliche Ausstattung, sondern auch die musikalischen Traditionen – die jeden Montag stattfindende Jam Session, den Live-Jazz an Freitagen sowie das internationale Jazzfestival des Dodo Šošoka im Juni. Auf diesem Festival traten bisher nicht nur die Stars der einheimischen Szene auf (Lipa, Tariška, Valihora und weitere), sondern auch Weltstars (Kenny Garrett, Robert Glasper, Gregoire Maret u. a.). Das kommende sechste Festival bietet Raum vor allem für europäische Künstler wie z.B. Raphael Wressnig, das Ausnahmetalent aus Österreich, oder die feste Größe der Jazzszene, Harry Sokal.

Die Bühne des Art Jazz Gallery Kursalon,

und im Sommer auch die Steinterrasse, beleben an Abenden jedoch auch andere Musikrichtungen – der Swing, performt von der einheimischen „Swing Formation“, Rock-Oldies spielt hier die Band „ix“ aus Piešťany, ein Pop-Folk-Rock Repertoire bietet wiederum die junge Musikgruppe „edibles“ und sanfte Classic-Songs spielt auf seiner Gitarre Števo Adamec. In dem historischen Saal wechselten sich während der neun Jahre auch zahlreiche bekannte Namen der slowakischen Musikszene ab – „Collegium musicum“, Pavol Hammel, Katka Koščová, „IMT Smile“, „DESmod“, „Longital“.... Demnächst soll hier die charismatische Szidi Tobias auftreten.

Die Kultur im Kursalon beschränkt sich jedoch nicht nur auf Fotografie und Musik. Zu ihrer Wirkungsstätte wählten ihn auch Gesellschaftsclubs wie PIWC oder Rotary, die sich vor allem Benefizveranstaltungen und Projekten mit gemeinnützigem Inhalt widmen. Der internationale Frauencub PIWC oder die Rotarier luden bereits einige interessante Persönlichkeiten hierher ein – zuletzt waren es die Soziologen Martin Bútora und Zora Bútorová sowie der Politologe Grigorij Mesežnikov.

Die Stadtbibliothek und das Buchzentrum veranstalten hier Literaturlesungen im Beisein der Autoren. So waren im Kursalon unter anderem Ľubomír Feldek, Daniel Hevier und Michal Viewegh zu Gast. Ihre Gedichte präsentierten im Ambiente des Art Jazz Gallery auch die Mitglieder des Literaturclubs von Trnava. Zuspruch fand auch die Veranstaltung „Whiskyho cestovateľské kino“ (Whisky's Reisekino) – Erzählungen des Sängers der Band „Slobodná Európa“ über Erlebnisse, die er auf seinen Reisen sammelte.

Der Kursalon lebt also in der Tat, sprüht vor kulturellen Aktivitäten. Steckt ein Genius loci dahinter oder sind die Menschen rund um dieses historische Gebäude die treibende Kraft? Wie immer es sein mag, letztlich wuchs diese bereits über seine Gemäuer hinaus - im November 2012 eröffnete die Gesellschaft „Kursalon“ eine Galerie der gegenwärtigen Kunst. Sie trägt den Namen ihres Stifters - Magna Gallery - und hat ihren Sitz im Aupark. Mehrmals im Jahr veranstaltet die Galerie unter der Leitung von Dagmar Ondková neue Ausstellungen gegenwärtiger, vorwiegend slowakischer oder tschechischer, Künstler. Demnächst bereitet sie zusammen mit der Kuratorin Silvia Čúzyová eine „Frauenrunde“ vor - das Jahr 2014 wird ausschließlich Autorinnen gewidmet. Gestartet wird sie mit den Ausstellungen vierer junger, talentierter Frauen - Juliana Mrvová, Andrea Bartošová, Lucia Tallová und Patrícia Koyšová. Weitere Informationen sowie Einladungen zu Veranstaltungen finden Kulturinteressierte auch auf den Webseiten www.kursalon.sk und www.magnagallery.sk. ■

▼ Jedna z vernisáží v Magna Gallery.
One of the openings at the Magna Gallery.
Eine der Vernissagen in der Magna Gallery

Foto Jozef Ondreička

▲ Porovnanie originálnej piešťanskej sochy Sisi so stavom po odstránení perál.
A comparison of the original Piešťany statue of Sisi with its altered version after the removal of the pearls.
Das Original der Sissi-Skulptur von Piešťany im Vergleich zu dem Zustand nach der Entfernung der Perlen

Ako prišla Sisi o perly

How Sisi Lost Her Pearls Wie Sissi um ihre Perlen kam

Kornel Duffek

V minuloročnom jarnom čísle Revue Piešťany sme uverejnili článok o soche Alžbety Bavorskej (Sisi), manželky cisára Františka Jozefa I., ktorá sa nachádza na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch. Článok vyvolal živé reakcie. Stal sa impulzom na zmenu Všeobecne záväzného nariadenia o pamätihodnostiach mesta Piešťany, kde doteraz toto vzácne umelecké dielo nebolo zaradené. Informácia o piešťanskej soche Sisi sa objavila aj v niekoľkých printových a elektronických médiách, dostala sa dokonca aj do hlavných správ RTVS 1 dňa 20. 11. 2013.

In last year's spring edition of Revue Piešťany we published an article about the statue of Elisabeth of Bavaria (Sisi), the wife of Emperor Franz Jozef I, which is located on the Spa Island in Piešťany. The article created a bit of a stir. It even became the catalyst for changing the town of Piešťany's official General Listing of Major Sights, in which, till now, this rare work of art has not been listed. Information about Piešťany's statue of Sisi has also appeared in several printed and electronic media and was even mentioned in the main news broadcast of Slovak Television (RTVS 1) on November 20, 2013.

In der letztjährigen Frühjahrsausgabe der Revue Piešťany veröffentlichten wir einen Beitrag über die Skulptur von Elisabeth von Bayern (Sissi), der Gemahlin Kaisers Franz Joseph I., auf der Kurinsel in Piešťany. Dieser Artikel löste lebhafte Reaktionen aus und gab den Anstoß zur Veränderung der Allgemeingültigen Anordnung zu Kulturdenkmälern der Stadt Piešťany, zu denen dieses einmalige Kunstwerk bisher nicht zählte. Die Information über die Sissi-Statue von Piešťany tauchte in mehreren Print- und elektronischen Medien auf und wurde sogar in den Hauptnachrichten des Senders RTVS 1, am 20. 11. 2013, thematisiert.

Prihlásili sa i pamätníci, či skôr už deti pamätníkov, vďaka ktorým sa podarilo zrekonštruovať osudy sochy Sisi po jej odstránení. Podľa zachovalosti sochy sa dá usúdiť, že zloženie z piedestálu v parku bolo vykonané veľmi šetrným spôsobom. Išlo skôr o záchranu najdôležitejšej časti pamätníka, než o jeho zničenie v neistých a nepokojných časoch po rozpade Rakúsko-Uhorskej monarchie. Je isté, že prenajímatelia kúpeľov, Winterovci, sa podieľali na záchrane sochy. Svedčí o tom i ten fakt, že soche panovníčky poskytli azyl vo Františkových kúpeľoch, ktoré boli v tom čase v ich vlastníctve. Sisi tam v relatívnom bezpečí pobudla až do roku 1967. Vtedy - po nerealizovaných projektoch prestavby objektu - sa definitívne rozhodlo, že tento honosný kúpeľný dom bude asanovaný.

No, ale čo urobiť s mramorovou sochou rakúskej cisárovnej a uhorskej kráľovnej Sisi? V tom čase už nenávisť voči Rakúsko-Uhorskej monarchii bola vzdialená. Veď od jej zániku uplynulo takmer polstoročie. Dokonca aj aktuálnejší boj proti „triednemu nepriateľovi“ v tých rokoch už akosi ochaboval. Sisi by sa teda už mohla kdesi na nenápadnom mieste, bez piedestálu, ukázať verejnosti. Bola však ešte jedna prekážka - socha, ako sme už písali, znázorňovala panovníčku v oblečení, v ktorom bola korunovaná za uhorskú kráľovnú. Mala na sebe množstvo šperkov. Jej náhrdelník pozostával z troch radov perál a na hrudi mala vari 10 radov perál, na ktorých viseli brilanty alebo nejaké iné drahé kamene.

Takéto bohatstvo až márnivosť by nemusel „pracujúci ľud“ prijať s porozumením. Preto sa šalamúnsky rozhodlo, že pred vystavením sochy na verejnosť sa budú musieť všetky šperky odstrániť, ale tak, aby po nich nezostala ani stopa. V Piešťanoch žili v tom čase dvaja akademickí sochári - Valér Vavro a Ladislav L. Pollák. Obaja by už dnes mali vyše 100 rokov, takže sa nedá získať autentické svedectvo o tom, ktorý z nich

bol poverený touto nevďačnou úlohou.

Zásah do sochy bol urobený - našťastie - maximálne profesionálne. Kto nepozná autentickú podobu sochy, žiadnu manipuláciu s ňou si nevšimne.

Päť desaťročí trvajúce ukryvanie sochy v interiéri malo aj určitú výhodu - mramor bol ušetrený od devastačného vplyvu počasia. Tento problém bude treba riešiť aj v súčasnosti. Tak kvalitné a cenné umelecké dielo by sa malo prezentovať po odbornom ošetrovaní iba v interiéri. V kultúrnom svete sa postupuje tak, že sa zhotoví kópia, ktorá by v tomto prípade opäť mala stáť na podstavci v maximálnej miere pripomínajúcom originál. Ideálnym miestom na jej osadenie by bol parčík pred asanovanými Františkovými kúpeľmi.

Znalec piešťanskej architektúry a pamätihodností mesta Ľubomír Mrňa o soche Alžbety Bavorskej už dávnejšie napísal: „...súčasný, nie práve najšťastnejší stanovište v nike ľavého rizalitu balneoterapie „Irma“ nemusí byť konečné.“ Veríme, že ani nebude! ■

Personal observers or rather the children of these witnesses made their voices heard, thanks to which it has been possible to retrace the fate of this statue after it had been removed. According to the condition of the statue it can be said that its removal from the pedestal in the park was done very carefully. It was more about protecting the most important parts of the monument rather than destroying it in the uncertain and turbulent times after the collapse of the Austro - Hungarian Empire. It is certain that the Winters, the lease-holders of the spa, played a part in preserving the statue.

Proof of this is the fact that the statue of the monarch was given asylum in the František Spa, which, at the time, belonged to the Winters. Sisi remained there, in relative safety, until 1967. However, after plans for renovating the building fell through, it was decided that this splendid bath house would be demolished.

So, the question now was what to do with this marble statue of the Austrian

Queen Sisi? At the time, hatred of the Austro-Hungarian monarchy had already subsided. After all, almost a half a century had passed since its collapse. In addition to this, the struggle against “class enemies” during this period had also begun to wane. As a result, Sisi could reappear in an inconspicuous spot, without her pedestal, and be seen again by the public. However, there was still one obstacle – the statue, as we have already written, depicted the monarch dressed in the clothes in which she was crowned the Hungarian Queen. She

Foto archív autora

▲ Fotografia z roku 1867 (!) po korunovaní rakúskej cisárovnej Alžbety za uhorskú kráľovnú.

A photograph from 1867 (!) after the Austrian Empress Elisabeth was crowned the Hungarian Queen.

Ein Foto aus dem Jahr 1867 (!), nach der Krönung der österreichischen Kaiserin Elisabeth zur ungarischen Königin

wore a large amount of jewellery. Her necklace consisted of three rows of pearls and on her chest she had perhaps 10 rows of pearls, upon which hung diamonds or other gemstones. Such wealth and vanity would not be well received by “working people”. This is why a very Solomon-like decision was made to remove all jewellery from the statue, so not even the slightest trace was left, before it was shown to the public.

At the time, two academic sculptors were living in Piešťany - Valér Vavro and Ladislav L. Pollák. Today, both would be over 100 years old, which is why it's not possible to obtain authentic testimony about which one of them was entrusted with this thankless task.

This desecration of the statue was carried out, fortunately, with the utmost professionalism. Whoever is not familiar

Korunovačný žetón, vyrobený ▲ pri príležitosti korunovania cisárovnej Alžbety za uhorskú kráľovnú.

A coronation token, minted in commemoration of the coronation of Empress Elisabeth as the Hungarian Queen.

Ein Krönungsjeton, geprägt anlässlich der Krönung von Kaiserin Elisabeth zur ungarischen Königin

Foto archív autora

with the original appearance of the statue would not notice that any alterations have been made.

The fifty years that the statue spent hiding inside had the added advantage of saving the marble from the devastating effects of the weather. However, this is a problem that will need to be dealt with today. Such a quality and valuable work of art should only be presented inside after professional treatment. In the civilized world things are handled in such a way that a copy is made, which as closely as possible resembles the original, and placed on the pedestal in the original location. The ideal place for the location of this copy would be the little park in front of the previously demolished František Spa.

Ľubomír Mrňa, a specialist in the architecture and landmark monuments of Piešťany, some time ago wrote this about the statue of Elisabeth of Bavaria: „...the present and not exactly the best location in the niche of the left bay of the balneotherapy spa „Irma“, does not have to be the end of this.“ And we believe, that it won't be! ■

Es meldeten sich Zeitzeugen oder genauer gesagt bereits Kinder von Zeitzeugen, denen es das Schicksal der Sissi-Statue nach ihrer Entfernung zu rekonstruieren gelang. Dem Erhaltungsgrad der Skulptur zufolge wird angenommen, dass sie von dem im Park stehenden Podest auf eine sehr schonende Weise getrennt wurde. Dabei ging es vielmehr um die Rettung des wichtigsten Teils des Kunstwerkes, als um seine Vernichtung in den unsicheren und turbulenten Zeiten, die dem Zerfall der Österreichisch-Ungarischen Monarchie folgte. Fest steht, dass die Winters – die damaligen Pächter des Heilbades – an der Rettung der Statue beteiligt waren. Davon zeugt unter anderem die Tatsache, dass sie der Skulptur der Herrscherin Asyl im Franzbad gewährten, das sich zu der Zeit in ihrem Besitz befand. Dort verweilte Sissi in relativer Sicherheit bis zum Jahr 1967. Damals, nachdem geplante Projekte zum Umbau des Objektes nicht realisiert wurden, fiel die endgültige Entscheidung

▲ Strieborná pamätná minca vydaná z príležitosti 25. výročia sobáša cisárskoho páru.
A silver commemorative coin issued in honour of the 25th wedding anniversary of the imperial couple.
Eine silberne Gedenkmünze, herausgegeben zum Anlass des 25. Hochzeitstages des kaiserlichen Paares

▲ Nemecký portrétista Franz Xaver Winterhalter (1805 - 1873) namaloval jeden z najznámejších obrazov mladej panovníčky.
The German portrait artist Franz Xaver Winterhalter (1805 - 1873) painted one of the best known pictures of the young monarch.
Der deutsche Porträtmaler Franz Xaver Winterhalter (1805 - 1873) malte eines der bekanntesten Bilder der jungen Herrscherin.

über den Abriss dieses prunkvollen Kurhauses. Aber was nun mit der Marmorskulptur der österreichischen Kaiserin und ungarischen Königin Sissi? Der Hass auf die Österreichisch-Ungarische Monarchie war zu dem Zeitpunkt bereits verfliegen. Immerhin war seit deren Untergang fast ein halbes

Jahrhundert vergangen. Sogar der aktuellere Kampf gegen den „Klassenfeind“ schwächte in diesen Jahren anscheinend ab. Sissi könnte sich also – irgendwo an einem unauffälligen Ort und ohne Sockel – der Öffentlichkeit zeigen. Es gab jedoch noch ein Hindernis – die Skulptur, wie wir bereits geschrieben haben, stellte die Herrscherin in ihrem ungarischen Krönungsgewand dar. Sie trug sehr viel Schmuck. Ihr Collier bestand aus drei Reihen Perlen und auf der Brust trug sie etwa zehn Perlenstränge an denen Brillanten oder andere Edelsteine hingen. Dieser in Verschwendung übergehende Reichtum könnte bei „dem arbeitenden Volk“ womöglich auf Unverständnis stoßen. Deshalb wurde eine salomonische Entscheidung

Foto archiv autora

▲ Vzácné chvíle rodinnej pohody v kráľovskom kaštieli Gödöllő, ktorý po Rakúsko - Uhorskom vyrovnaní slúžil popri Bad Ischli ako letné sídlo panovníka. Sisa uprednostňovala tento kaštieľ.
Rare moments of family tranquillity in the royal mansion Gödöllő, which, after the creation of the Austro-Hungarian Empire, served together with Bad Ischli, as the monarch's summer residence. Sisi favoured this mansion.
Seltene Momente des entspannten familiären Miteinanders im königlichen Schloss Gödöllő, das nach dem österreichisch-ungarischen Ausgleich neben Bad Ischl als Sommerresidenz des Herrschers diente; Sissi bevorzugte dieses Schloss.

getroffen: vor der Aufstellung der Skulptur in der Öffentlichkeit muss der gesamte Schmuck entfernt werden und zwar ohne eine merkbare Spur zu hinterlassen. In Piešťany lebten zu der Zeit zwei akademische Bildhauer – Valér Vavro und Ladislav L. Pollák. Heute wären sie beide über 100 Jahre alt, sodass es nicht mehr möglich ist, ein authentisches Zeugnis darüber zu erhalten, wer von beiden mit dieser undankbaren Aufgabe betraut wurde.

Der Eingriff an der Skulptur wurde – zum Glück – höchst professionell durchgeführt. Wer die authentische Gestalt des Kunstwerkes nicht kennt, bemerkt nicht, dass es manipuliert wurde.

Das fünf Jahrzehnte andauernde Verstecken der Skulptur im Innenraum hatte auch einen gewissen Vorteil – der Marmor blieb vor den zerstörerischen Witterungseinflüssen verschont. Dieses Problem erfordert auch aktuell eine Lösung. Ein solch hochwertiges und kostbares Kunstwerk soll nach einer professionell durchgeführten Instand-

setzung nur noch in Innenräumen präsentiert werden. In der Kulturwelt wird üblicherweise eine Kopie angefertigt, die in diesem Fall ihren Platz auf einem, dem Original maximal ähnelnden Podest einnehmen soll. Der ideale Ort für ihre Aufstellung wäre der kleine Park vor dem abgerissenen Franzbad.

Ľubomír Mrňa, ein Kenner der Architektur und der Sehenswürdigkeiten der Stadt Piešťany schrieb bereits vor längerer Zeit über die Skulptur der Elisabeth von Bayern: „...der aktuelle und nicht gerade glücklich gewählte Standplatz in einer Nische im linken Risalit des Kurobjektes „Irma“ muss nicht der endgültige sein.“ Und wir gehen davon aus, dass er es auch nicht bleibt! ■

◀ Združenie zberateľov medailí v Maďarsku roku 1987 si zlatou a striebornou medailou pripomenulo 150. výročie narodenia uhorskej kráľovnej Alžbety.

In 1987, the Association of Medal Collectors in Hungary commemorated the 150th anniversary of the birth of the Hungarian Queen Elizabeth with a gold and silver medal.

Mit einer Gold- und einer Silbermedaille erinnerte der Verband der Medaillensammler in Ungarn, im Jahr 1987, an den 150. Geburtstag der ungarischen Königin Elisabeth.

Foto archív autora

Rich Tombs from Krakovany-Stráže

Unique Discovery from the Roman Period

Prunkgräber von Krakovany-Stráže

Ein Sensationsfund aus der Römerzeit

Foto Eva Drobná

▲ Trojnožka - Obetná
trojnožka s bronzovou
misou.
A trivet - sacrificial
trivet with a bronze bowl.
Dreibein - ein Opfer-
Dreibein mit Bronzeschale

▲ Bohato zdobená strieborná pozlátená tzv. motýľovitá spona.
A richly decorated, silver plated, so-called, butterfly clip.
Eine vergoldete, reich verzierte Silberfibel, sog. Schmetterlingsfibel

Bohaté hroby z Krakovian-Stráží Unikátny objav z doby rímskej

Vladimír Krupa

▲ Viacdielna strieborná spona.
Multi-piece silver clasp.
Eine mehrteilige Silberfibel

Foto Eva Drobná

Na prelome letopočtu sa územie Slovenska dostáva do bezprostredného susedstva rímskeho impéria. Hranicu tvorila rieka Dunaj. Slovensko bolo v 1. až 4. storočí n. l. obývané germánskymi kmeňmi Markomanov a Kvádov.

At the turn of the first century AD, the territory of Slovakia became a close neighbour of the Roman Empire. The border was formed by the Danube River. From the 1st to the 4th century AD, Slovakia was inhabited by the Germanic tribes Marcomanni and Quadi.

An der Wende der alten und neuen Zeitrechnung rückt das Gebiet der heutigen Slowakei in die unmittelbare Nachbarschaft des Römischen Imperiums. Die Grenze bildete der Fluss Donau. Die Slowakei war im 1. bis 4. Jahrhundert n. Chr. von den germanischen Stämmen der Markomannen und Quaden besiedelt.

▼ Starniá - Súbor rímskeho skla, dve fľaše typu starnium a súbor sklených misiek.
Starnia - a set of Roman glass, two starnium-type bottles and a set of glass bowls.
Starnia - ein Ensemble römischen Glases, zwei Flaschen des Typs „Starnium“ und ein Satz Glasschalen

Foto Eva Drobná

Medzi najvýznamnejšie nálezy z mladšej doby rímskej (3. - 4. storočie n. l.) patria bohaté, tzv. kniežacie hroby, označované aj ako veľmožské hroby zo Stráží (od roku 1943 je obec zlúčená s obcou Krakovany). História objavu a osudy archeologických nálezov z týchto hrobov sú neobyčajné. Hroby boli odkryté pri ťažbe hliny v miestnej tehelni v 30. rokoch 20. storočia. O objave prvého hrobu sa zachoval zaujímavý dokument, v ktorom sa uvádza, že prvé nálezy našiel tehliarsky majster v stredu 14. 6. 1933. Ich súpis zaslal 15. 6. 1933 Piešťanskej muzeálnej spoločnosti (ďalej PMS) a ešte toho dňa ich prevzali jej predseda Imrich Winter a tajomník Václav Vlk za prítomnosti Jiřího Neustupného z Národného múzea v Prahe. Z hrobu I. sa podarilo zachrániť zlatú sponu, súbor strieborných spôn, súbor rímskeho skla (fľaše a misky), strieborné ostrohy, bronzovú naberačku, cedidlo, kotlík a misu, keramickú nádobu, striebornú lyžičku a malé cedidlo, bronzový nožík, bronzové a strieborné nožničky a i. V hrobe I. objavenom v roku 1933 ako aj v hrobe II. objavenom v roku 1939 boli nielen predmety zo striebra, bronzu, dreva, železa, keramiky, ale i zo zlata. Práve tých sa z oboch hrobov na vedecké spracovanie a do múzeí dostalo minimum. Preto je dôležitá správa V. Vlka. V liste radcovi Dr. J. Hofmannovi, prednostovi Pamiatkového úradu v Bratislave zo dňa 25. 11. 1933 spomína, že tehliarsky majster R. Brandýsek zo Stráží mal z hrobu I. zlatý náhrdelník. Hoci sa V. Vlk snažil „náhrdelník“ získať do múzea, nepodarilo sa mu to. Zrejme nešlo o náhrdelník, ale o nákrčník – zdobený zlatý kruh, ktorý sa dal rozopnúť a nosil sa na krku.

Druhý bohatý hrob objavili 23. 2. 1939 a časť jeho inventára zachránil správca zbierok piešťanskeho múzea Ernest Opluštil, ktorý bol aj tajomníkom PMS. Z hrobu II. sa mu podarilo zachrániť množstvo predmetov: 12 strieborných spôn, strieborné ostrohy, bronzovú kanvicu, fragmenty bronzovej obetnej misky, bronzovú kanvicu, polgulovité cedidlo, veľkú bronzovú misu, veľkú striebornú misu, bronzovú trojnožku zdobenú hlavičkami boha Merkúra, zvyšky drevených vedier s bronzovým okutím, striebornú rukoväť skyfosu (ktorý bol získaný až dodatočne), strieborné sitko, striebornú misku, strieborný nožík zdobený zlatou fóliou, strieborné šidlo, 2 strieborné lyžičky, strieborné ucho z nádoby (misy získanej dodatočne), strieborné kovania opaska, keramický tanier na nôžke, kostený hrebeň, súpravu hracích kameňov zo spoločenskej hry, fragmenty kovaní konského postroja, 3 bronzové a 1 strieborný hrot šípu.

Z výbavy hrobu II. sa dodatočne podarilo získať motýľovitú sponu, dve uchá polgulovitej čaše, striebornú oválnu misu, hlbokú striebornú misu - skyfos, striebornú, čiastočne pozlátenú misu zdobenú levmi, striebornú lyžičku a malé sitko, strieborné nožničky a vôbec najcennejší predmet - plochú striebornú misu - lanx zdobenú reliéfnou a rytou výzdobou. Predmety získané dodatočne zachránil nestor slovenskej archeológie V. Budinský-Krička, väzený z politických dôvodov, v rokoch 1951 - 1955 v Ilave, kde sa mu podarilo získať dôležité informácie o niektorých predmetoch z kniežacieho hrobu II. Dnes sú

dodatočne získané predmety uložené v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi a Archeologickom múzeu SNM v Bratislave. Najvýznamnejším nálezom z celého súboru je veľká misa - lanx. Pôvodne mala dve rukoväte, ktoré však nálezcovia odlomili a rozdelili si ich. V decembri 1996 získal americký zberateľ M. Wiener na aukcii spoločnosti Sotheby's v New Yorku jednu z týchto rukovätí. Osud druhej rukoväte je neznámy.

V novej archeologickej expozícii Balneologického múzea je súbor nálezov, z tzv. kniežacích hrobov po prvýkrát vystavovaný komplexne a vo veľmi dobrom stave. Príbeh nálezov z Krakovian-Stráže nie je uzavretý. Na newyorskej aukcii spoločnosti Christie's sa 4. 6. 2008 objavila plochá strieborná misa, ktorá pravdepodobne pochádza z bohatých hrobov. Nelegálny vývoz týchto vzácných a mimoriadne významných archeologických nálezov prispieva k ochudobňovaniu nášho kultúrneho dedičstva. To by si mali uvedomiť aj ich „majitelia“, ako aj skutočnosť, že len ich prezentovanie v múzeách u nás doma pomôže doplniť obraz o jednom z najunikátnejších nálezísk z doby rímskej. ■

▲ Hlboká strieborná misa - skyfos.
A deep, silver cup - skyphos.
Tiefe Silberschale - Skyphos

Foto Eva Drobná

▲ Strieborné, pôvodne pozlátené kovanie zdobené stepným zvieratkom (tarbikom).
Silver, originally gold-plated fittings and decorated with a steppe animal (a jerboa).
Silberne, ursprünglich vergoldete Beschläge, verziert mit Motiven kleiner Steppentiere (Wüstenspringmäuse)

Foto Eva Drobná

▲ Strieborné kovanie opaska zdobené geometrickými motívmi.
Silver belt fittings decorated with geometric motifs.
Silberner Gürtelbeschlag, verziert mit geometrischen Motiven

Among the most significant findings from this early Roman period (3rd-4th century AD) are the rich, so called princely tombs, also denoted as the aristocratic tombs from Stráže (which merged with the village of Krakovany in 1943). The history of the discovery and the fate of the archaeological findings from these tombs are rather unusual. The graves were uncovered when the local brickyard was mining for clay in the 1930's. The discovery of the first tomb is preserved in an interesting document, which states that the first discovery was made by the brick master on Wednesday June 14, 1933. On June 15, 1933, their report was sent to the Piešťany Museum Society (PMS). On the same day the tombs were taken over by

the Society's Chairman Imrich Winter and Secretary Václav Vlček in the presence of Jiří Neustupný from the National Museum in Prague.

From grave 1 they managed to save a gold clasp, a set of silver clasps, a set of Roman glass (bottles and bowls), silver spurs, a bronze ladle, strainer, a pot and bowl, ceramic containers, a silver spoon and a small strainer, a bronze knife, bronze and silver scissors and other items. In both grave 1, discovered in 1933, and in grave 2, discovered in 1939, there were objects not only of silver, bronze, wood, iron, and ceramics, but also of gold. However, very few of these gold objects from both tombs made it to the Museum for further scientific analysis. This is why the reports from V. Vlček are so important. In his letter to the adviser Dr. J. Hoffmann, the chairman of the Office of Landmarks in Bratislava, on November 25, 1933, he mentions that the brick master R. Brandýsek from Stráže took a gold necklace from the first tomb. V. Vlček tried to get the "necklace" for the museum, but he was unsuccessful. Most likely, it was not a "necklace" but rather a neck brace or collar - a decorated golden ring, which could be unfastened and worn around the neck.

The second rich tomb was discovered on February 23, 1939 and a part of its inventory was saved by the manager of the Piešťany Museum's collection Ernest Opluštil, who was also a secretary of the PMS. He was able to save a great number of objects from grave 2: 12 silver clasps, silver spurs, a bronze kettle, fragments of a bronze sacrificial bowl, a bronze kettle, a spherical strainer, a big bronze bowl, a large silver bowl, a bronze trivet (hot plate with 3 legs) decorated with the head of the god Mercury, remains of wooden buckets with bronze rims, a silver-handled skyphos or two-handled deep wine cup (which was obtained later), a silver strainer, a silver bowl, a silver knife decorated with gold leaf, a silver bodkin, 2 silver spoons, silver bowl handles (the bowls were obtained later), silver belt fittings, a ceramic plate on legs, a bone comb, a set of tiles from a board

game, fragments of horse harness fittings, and 1 silver and 3 bronze arrowheads.

Items from grave 2 which were obtained later included a butterfly clip, two handles from a spherical bowl, a silver oval bowl, a deep silver cup – skyphos, a silver, partially gilded bowl decorated with lions, a silver spoon and a small strainer, silver scissors, and the most valuable object of all – a flat, silver serving platter, known as a lanx, decorated with relief and etched ornamentations. These items which were obtained later were saved by one of the most knowledgeable leaders of Slovak archaeology V. Budinský-Krička, who was imprisoned on political grounds from 1951 to 1955 in Ilava, where he was able to obtain important information about some of the objects from the aristocratic grave 2. Today, these additionally obtained artefacts are stored in the Hornonitrianske Museum (Upper-Nitra Museum) in Prievidza and the Archaeological Museum SNM in Bratislava. The most significant discovery from the entire collection is the large platter – the lanx. Originally it had two handles, which the first discoverers most likely broke off and divided amongst themselves. In December 1996, an American collector M. Wiener obtained one of the handles at an auction in Sotheby's in New York. The fate of the other handle is unknown.

For the first time this collection of findings from the so-called princely tombs is being comprehensively displayed in very good condition at the Balneological Museum's new archaeological exhibition. The tale of these findings from Krakovany-Stráže has not ended. In the New York auction house Christie's, on June 4, 2008, a flat silver platter turned up, which also probably comes from these rich tombs. ■

Foto Eva Drobná

▲ Bronzová kanvica typu oinochoe.
A bronze kettle, oenochoe type.
Eine Bronzekanne des Typs „Oinochoe“

während des Tonabbaus in der örtlichen Ziegelei, in den 30er Jahren des 20. Jahrhunderts entdeckt. Im Zusammenhang mit der Entdeckung des ersten Grabes blieb ein aufschlussreiches Dokument erhalten, in dem steht, dass die ersten Funde von einem Ziegeleimeister am Mittwoch, dem 14. 6. 1933, entdeckt wurden. Eine Aufstellung dieser sendete er am 15. 6. 1933 an die Museumsgesellschaft von Piešťany (Piešťanská muzeálna spoločnosť - PMS) und noch am selben Tag nahmen deren Vorsitzende Imrich Winter und der Sekretär Václav Vlk, im Beisein von Jiří Neustupný aus dem Nationalmuseum in Prag, die Artefakte entgegen.

Aus dem Grab I. konnten eine goldene Fibel, ein Satz silberner Fibeln, ein Satz römischen Glases (Flaschen und kleine Schalen), silberne Sporne, eine Schöpfkelle aus Bronze, ein Sieb, ein Kessel, eine Schale, ein Keramik-Gefäß, ein silberner Löffel, ein kleines Sieb, ein Bronzemesser, Scheren aus Bronze und Silber u.a. gerettet werden. In dem 1933 entdeckten Grab I. sowie dem 1939 entdeckten Grab II. befanden sich nicht nur Gegenstände aus Silber, Bronze, Holz, Eisen und Keramik, sondern auch aus Gold. Und gerade von Letzteren gelang aus beiden Gräbern nur ein Minimum zur wissenschaftlichen Bearbeitung und in Museen. Deshalb wird einem Bericht von V. Vlk eine enorme Bedeutung beigemessen. In seinem am 25. 11. 1933 verfassten Schreiben an den Beirat Dr. J. Hofmann, Amtsvorsteher des Amtes für Denkmalpflege in Bratislava, erwähnt er, dass der Ziegeleimeister R. Brandýsek aus Stráže eine goldene Halskette aus dem Grab I. hätte. Obwohl sich V. Vlk sehr bemühte, diese „Halskette“ in den Besitz des Museums zu bekommen, gelang es ihm nicht. Bei diesem Fundstück handelte es sich vermutlich um keine Halskette, sondern um einen Halsring – einen verzierten goldenen Ring, der sich öffnen ließ und um den Hals getragen wurde.

Ein weiteres reich ausgestattetes Grab wurde am 23. 2. 1939 entdeckt. Einen Teil des Inventars rettete der Sammlungsverwalter des Museums in Piešťany, Ernest Opluštil, der auch die Funktion des Sekretärs der PMS bekleidete. Es gelang ihm, aus dem Grab II. folgende zahlreiche Fundstücke in Sicherheit zu bringen: 12 silberne Fibeln, silberne Sporne, eine Bronzekanne, die Fragmente einer Opferschale aus Bronze, ein halbkugelförmiges Sieb, eine große Bronzeschale, eine große Silberschale, ein mit Miniaturköpfen des Gottes Merkur verziertes Dreibein aus Bronze, Reste römischer

Zu den bedeutendsten Funden aus der jüngeren römischen Zeit (3. bis 4. Jahrhundert n. Chr.) gehören reich ausgestattete, so genannte Fürstengräber, auch als Adelsgräber bekannt, aus Stráže (seit 1943 ist die Gemeinde ein Teil der Ortschaft Krakovany). Die Geschichte des Fundes und das Schicksal der archäologischen Fundstücke aus diesen Gräbern sind bemerkenswert. Die Gräber wurden

▲ Bohato zdobená zlatá spona.
A richly decorated gold clasp.
Eine reich verzierte goldene Fibel

Foto Eva Drobná

Spoločenská hra zvaná ludus latrunculorum (lúpežníci).
A board game known as "ludus latrunculorum" (robbers).
Das Gesellschaftsspiel „ludus latrunculorum“ (Die Räuber)

Foto Eva Drobná

Eimer mit Bronzebeschlägen, den Silberhenkel eines Skyphos (der erst nachträglich erworben werden konnte), ein silbernes Sieb, eine Silberschale, ein mit goldener Folie verziertes Silbermesser, eine silberne Ahle, 2 Silberlöffel, den silbernen Henkel eines Gefäßes (einer nachträglich erworbenen Schale), silberne Gürtelbeschläge, ein Keramik-Teller mit Fuß, ein Beinkamm, einen Satz zu einem Gesellschaftsspiel gehörender Spielsteine, Beschlagfragmente eines Pferdegeschirrs, drei Pfeilspitzen aus Bronze und eine aus Silber.

Foto Eva Drobná

▲ Strieborný ozdobný príviesok opaska.
A fancy silver pendant belt.
Silberner Zieranhänger eines Gürtels

Foto Eva Drobná

Von den im Grab II. gefundenen Grabbeigaben konnten nachträglich noch eine Schmetterlingsfibel, zwei Henkel eines halbkugelförmigen Kelchs, eine ovale Silberschale, eine tiefe Silberschale – ein Skyphos, eine mit Löwen verzierte, teilvergoldete Silberschale, ein Silberlöffel, ein kleines Sieb, eine silberne Schere und das kostbarste Fundstück überhaupt, eine flache Silberschale mit Relief- und Stichverzierung – die Lanx – erworben werden. Die nachträglich erhaltenen Artefakte rettete der Nestor der slowakischen Archäologie V. Budinský-Krička, der aus politischen Gründen in den Jahren 1951 bis 1955 in Ilava inhaftiert war. Dort gelang es ihm, an wichtige Informationen über einige der Inventarstücke aus dem Fürstengrab II. zu kommen. Heute werden diese Artefakte im Hornonitrianske Museum in Prievidza und dem Museum für Archäologie am Slowakischen Nationalmuseum in Bratislava aufbewahrt. Das bedeutendste Fundstück des gesamten Inventars stellt die große Schale – die Lanx – dar. Sie war ursprünglich mit zwei Henkeln ausgestattet, die jedoch die Finder abgebrochen und untereinander aufgeteilt haben. Im Dezember 1996 erwarb der US-amerikanische Sammler M. Wiener auf einer Sotheby's-Auktion in New York einen dieser Henkel. Der Verbleib des zweiten bleibt unbekannt.

Im Rahmen der neuen archäologischen Exposition des Balneologischen Museums wurde

Detail obetnej trojnožky, hlava boha Merkúra
a časť bronzovej misy.

A close-up of the sacrificial trivet, the head of the god Mercury,
and part of a bronze bowl.

Ein Detail des Opfer-Dreibeins - der Kopf des Gottes Merkur
und ein Teil der Bronzeschale

▲ Nádherne zdobená plochá strieborná misa - lanx (alebo discus).
The beautifully decorated silver platter - lanx (or discus).
Die prunkvoll verzierte flache Silberschale Lanx (auch Diskus genannt)

das Inventar aus den sog. Fürstengräbern zum ersten Mal umfassend und in einem sehr guten Zustand ausgestellt. Die Geschichte der Funde aus Krakovany-Stráže ist noch nicht abgeschlossen. Bei einer Versteigerung des New Yorker Auktionshauses Christie's tauchte am 4. 6. 2008 eine flache Silberschale auf, die vermutlich aus den Prunkgräbern stammt. Die illegale Ausfuhr solch seltener und überaus bedeutender archäologischer Fundstücke trägt zur Verarmung unseres Kulturerbes bei. Dessen sollten sich auch ihre „Besitzer“ bewusst werden, wie auch der Tatsache, dass nur die Präsentation dieser Artefakte bei uns, in unserem Land, hilft das Bild einer der einzigartigsten Fundstellen aus der Römerzeit zu vervollständigen. ■

◀ Kostný hrebeň s oblúkovým držadlom.
A bone comb with an arched handle.
Ein Beinkamm mit bogenförmigem Griff

NOVÉ PUBLIKÁCIE BALNEOLOGICKÉHO MÚZEA

The Balneological Museum's new publications

Neuveröffentlichungen des Balneologischen Museums

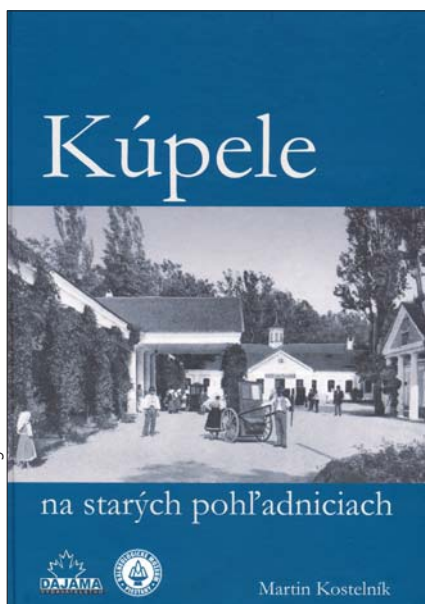
Vladimír Krupa

V druhej polovici roku 2013 vydalo Balneologické múzeum v Piešťanoch dve nové publikácie. Ich autorom je pracovník múzea - balneohistorik Martin Kostelník.

In the second half of 2013, the Balneological Museum released two new publications. The author of these publications, Martin Kostelník, works at the museum as a balneo-historian.

Im 2. Halbjahr 2013 gab das Balneologische Museum in Piešťany zwei neue Publikationen heraus. Der Autor ist ein Mitarbeiter des Museums - Martin Kostelník, ein Historiker auf dem Gebiet der Balneologie.

Foto archív Balneologického múzea

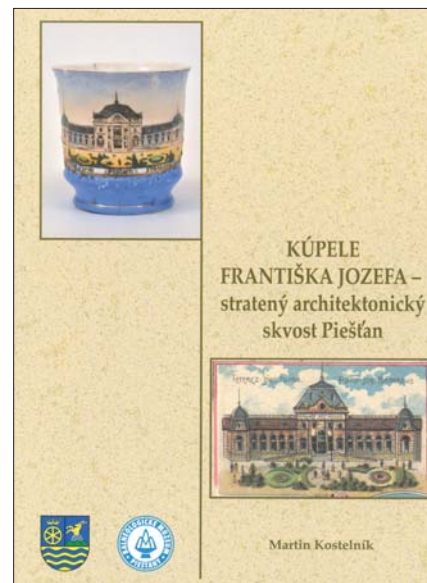
Kniha Kúpele na starých pohľadniciach vyšla v spolupráci s vydavateľstvom Dajama. Má formát A4, rozsah 96 strán a sú v nej reprodukované 4 historické grafiky a 156 čiernobielych, tónovaných i farebných historických pohľadníc, vydaných od konca 19. storočia do konca 30. rokov 20. storočia. Publikácia čitateľom približuje vývoj kúpeľov a kúpeľníctva na Slovensku. Takýto názov má aj prvá časť, v ktorej sú prehľadne spracované prírodné liečivé zdroje, počiatky kúpeľnej liečby, ale i jej súčasnosť a perspektívy. Hlavnú časť knihy tvorí 21 kapitol. Sú venované jednotlivým dnes existujúcim a fungujúcim kúpeľom, ktoré sú zoradené podľa abecedy: Bardejovské kúpele, Bojnice, Brusno, Červený kláštor – Smerdžonka, Číž, Dudince, Kováčová, Liptovský Ján, Lučivná, Lúčky, Nimnica, Piešťany, Rajecké Teplice, Sklené Teplice, Sliač, Smrdáky, Štós, Trenčianske Teplice, Turčianske Teplice, Vysoké Tatry a Vyšné Ružbachy. Autor v nich uvádza základné informácie o kúpeľnej lokalite a textovú časť kapitoly dopĺňajú reprodukcie pohľadníc s podrobnými popismi. Najväčší rozmach kúpeľníctva na území Uhorska a teda aj Slovenska datujeme do druhej polovice 19. a začiatku 20. storočia, kedy bolo na Slovensku až 120 kúpeľných lokalít. V priebehu času sa ich počet menil. Jednotlivé kúpele mali rôznu úroveň, význam a kvalitu liečby. Základné informácie o zaniknutých kúpeľoch poskytuje čitateľom záverečná kapitola. Nechýba ani súhrn v angličtine a v nemčine a výberová bibliografia diel venovaných kúpeľom na území Slovenska od prelomu 19. a 20. storočia po rok 1893.

Dňa 17. decembra 2013 bola sprístupnená vo výstavných priestoroch Vily dr. Lisku výstava Kúpele Františka Jozefa - stratený architektonický skvost Piešťan. Výstava mapuje osudy tejto významnej kúpeľnej budovy piešťanských kúpeľov od jej vzniku v roku 1898 až po jej asanáciu v roku 1967, pričom

sa využili všetky dostupné informačné zdroje. Vystavený je aj unikátny model dnes už neexistujúcej budovy. Ministerstvo kultúry SR podporilo jeho zhotovenie finančnou dotáciou – grantom.

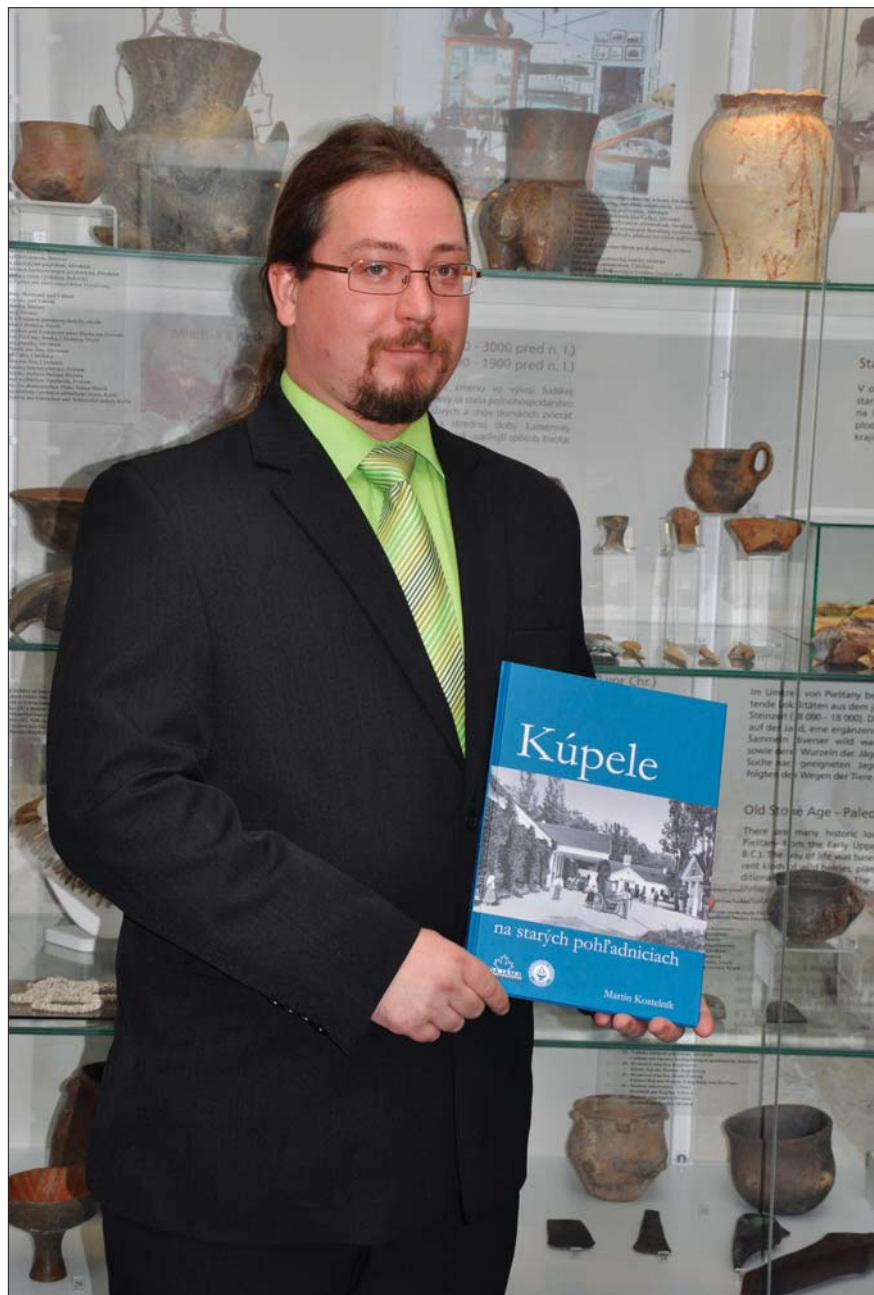
K výstave bola vydaná aj samostatná publikácia s rovnomeným názvom. Má formát B5, farebnú obálku, rozsah 60 strán, 27 čiernobielych fotografií v texte a 20 farebných v obrazovej prílohe. Čitateľom prezentuje históriu budovy, okolnosti jej vzniku a príčiny, ktoré viedli k jej zburaniu. Je tu množstvo objavných a vôbec prvýkrát publikovaných informácií, keďže autor čerpal zo zachovaných archívnych prameňov, ale aj z dobových sprievodcov po kúpeľoch a obrazových materiáloch. ■

A book about spas on old postcards was published in cooperation with the Dajama publishing house. It has an A4 format and is 96 pages long with reproductions of 4 historical graphic designs and 156 black and white, tinted and coloured historical photographs, which were issued between the end of the 19th century and the 1930's. This book gives readers a better understanding of the development of spas and spa services in Slovakia. This is actually the name of the first part of the book, which contains an overview of how the natural healing springs were developed, the origins of spa treatments, as well as their present status and potential. The main part of the book consists of 21 chapters. They are all devoted to individual, still-existing and operating spas, which

appear in the book alphabetically: Bardejov Spa, Bojnice, Brusno, Červený kláštor – Smerdžonka, Číž, Dudince, Kováčová, Liptovský Ján, Lučivná, Lúčky, Nimnica, Piešťany, Rajecké Teplice, Sklené Teplice, Sliač, Smrdáky, Štós, Trenčianske Teplice, Turčianske Teplice, Vysoké Tatry and Vyšné Ružbachy. The author provides some basic information about each spa location, which is accompanied by reproductions of the postcards with detailed descriptions. The greatest expansion of spas within the territory of the Hungarian Kingdom, which included Slovakia, dates back to the second half of the 19th century and early 20th century when there were 120 spa locations. Over time, these numbers have changed. The

Foto archív Balneologického múzea

▲ Martin Kostelník na prezentácii obrazovej publikácie *Kúpele na starých pohľadniciach*.
 Martin Kostelník at the presentation of the picture book "Spas on Old Postcards"
 Martin Kostelník während der Präsentation des Bilderbuches „Heilbäder auf alten Ansichtskarten“

individual spas were on different levels with varying degrees of importance and quality of treatments. In the final chapter the reader is also provided with basic information about spas that were closed. There is also a summary in English and German and a selected bibliography of works dedicated to spas in Slovakia from 1460 up to 1893.

On December 17, 2013 in the Villa Dr. Liska an exhibition was opened to the public called "The Franz Jozef Spa – a lost architectural treasure of Piešťany". The exhibition, using all available information sources, charts the fate of this important spa building in the Piešťany spa, from the time of its establishment in 1898 up to its demolition in 1967. There is also a unique model of the no-longer-existing building on display. The Slovak Ministry of Culture supported its construction with a financial grant.

A book bearing the same name also

accompanied this exhibition. It is in B5 format with a colour cover and consists of 60 pages, 27 black and white photographs among the text and 20 colour pictures in the attachment. It presents readers with the history of the building, the circumstances surrounding its establishment and the reasons leading to its demolition. There is a large amount of newly discovered and first-time published information, since the author drew from preserved archival resources as well as spa guides from various periods and visual material. ■

Das Buch „*Kúpele na starých pohľadniciach*“ (Heilbäder auf alten Ansichtskarten) erschien in Zusammenarbeit mit dem Verlag Dajama. Es wurde im A4 Format gedruckt

und umfasst 96 Seiten mit Reproduktionen von 4 historischen Grafiken und 156 schwarz-weißen, kolorierten und farbigen historischen Ansichtskarten, herausgegeben im Zeitraum vom Ende des 19. Jahrhunderts bis Ende der 30er Jahre des 20. Jahrhunderts. Die Publikation veranschaulicht den Lesern die Entwicklung der Heilbäder und des Kurwesens in der Slowakei. Diesen Titel trägt auch der erste Teil, in dem eine übersichtliche Abhandlung zu natürlichen Heilquellen, den Anfängen der Kurtherapie, aber auch zu deren Gegenwart und Perspektiven, präsentiert wird. Der Hauptteil des Buches besteht aus 21 Kapiteln. Diese sind den einzelnen, heute existierenden und funktionierende Heilbädern gewidmet, die in alphabetischer Reihenfolge aufgeführt sind: Bardejovské kúpele, Bojnice, Brusno, Červený kláštor – Smerdžonka, Číž, Dudince, Kováčová, Liptovský Ján, Lučivná, Lúčky, Nimnica, Piešťany, Rajecké Teplice, Sklené Teplice, Sliach, Smrdáky, Štós, Trenčianske Teplice, Turčianske Teplice, Vysoké Tatry und Vyšné Ružbachy. Darin bringt der Autor grundlegende Informationen über den Kurort, den Textteil des Kapitels ergänzen Reproduktionen von Ansichtskarten mit detaillierten Beschreibungen. Den größten Aufschwung des Kurwesens auf dem Gebiet von Ungarn und somit auch auf dem der Slowakei, datieren wir in die 2. Hälfte des 19. und den Anfang des 20. Jahrhunderts, als es in der Slowakei ganze 120 Kurorte gab. Im Laufe der Zeit variierte ihre Anzahl. Das Niveau, die Bedeutung und die Qualität der Therapie in den einzelnen Heilbädern waren unterschiedlich. Einige Grundinformationen zu den nicht mehr existierenden Kureinrichtungen bietet den Lesern das letzte Kapitel. Eine Zusammenfassung in den Sprachen Englisch und Deutsch sowie die Auswahlbibliographie zu Werken, die seit dem Ende der 50er und Anfang der 60er Jahre des 15. Jahrhunderts bis zum Jahr 1893 den Heilbädern in der Slowakei gewidmet wurden, fehlen ebenfalls nicht.

Am 17. Dezember 2013 wurde in den Ausstellungsräumen der „Villa Dr. Liska“ die Ausstellung „Das Franz-Joseph-Bad – ein verlorenes Architektur-Juwel von Piešťany“ eröffnet. Die Exposition greift die Schicksalstationen dieses bedeutenden Baus des Heilbades Piešťany seit seinem Entstehen im Jahr 1898 bis zu seinem Abriss im Jahr 1967 auf, unter der Verwendung aller verfügbaren Informationsquellen. Ausgestellt ist auch ein einzigartiges Modell dieses heute nicht mehr existierenden Gebäudes. Seine Anfertigung unterstützte das slowakische Kultusministerium mit einem finanziellen Zuschuss.

Zur Ausstellung wurde auch eine eigenständige, gleichnamige Publikation herausgegeben. Sie wurde im Format B5 gedruckt und erhielt ein Farbcover. Auf insgesamt 60 Seiten bietet sie 27 schwarz-weiße Fotografien im Textteil und 20 farbige im Bildanhang. Sie veranschaulicht den Lesern die Geschichte des Gebäudes, die Umstände seiner Entstehung und die zu seinem Abriss führenden Ursachen. Zu finden sind zahlreiche aufschlussreiche und zum ersten Mal veröffentlichte Informationen, da der Autor aus erhaltenen Archivquellen, aber auch aus zeitgenössischen Kurführern und historischem Bildmaterial schöpfte. ■

Piešťanský kamenár a sochár Václav Rympler

The Piešťany Stonemason and Sculptor Václav Rympler Der Steinmetz und Bildhauer Václav Rympler aus Piešťany

Kornel Duffek

Na konci Staničnej ulice v Piešťanoch - po vojne bola premenovaná na Malinovského - pod číslom 50 stál pekný dom. Mal vysoký sokel, ktorý bol obložený pieskovcom. Za širokou kovanou bránou, natretou zelenou farbou, bolo vidieť kamenársku dielňu. Dvor bol plný nielen kamenných blokov rôzneho druhu, ale aj hotových častí náhrobníkov, najmä krížov, a nedokončených sôch.

Majiteľom domu bol široko-ďaleko známy kamenár a sochár Václav Rympler (26. 04. 1883). Tento dom už dávno neexistuje, rovnako ako celá jedna strana Staničnej ulice. Koncom 50. rokov 20. storočia musel ustúpiť výstavbe sídliska Prednádražie. Rympler sa už našťastie búrania svojho domu nedožil - zomrel bezdetný v roku 1949 ako 66-ročný.

At the end of Staničná Street in Piešťany - after the war it was renamed Malinovského Street – at number 50 stood a lovely house. It had a high plinth, which was lined with sandstone. Behind the large, green painted, iron gates a stonemason's workshop could be seen. The yard was full of not only different types of stone blocks, but also completed parts of gravestones, mostly crosses, and unfinished statues.

The owner of this house was the widely-known mason and sculptor Václav Rympler (born April 26, 1883). This house disappeared a long time ago as well as an entire side of Staničná Street. It had to make way for the construction of the Prednádražie residential estate in the 1950's. Fortunately, Rympler did not live to see the demolition of his home as he had died childless in 1949 at the age of 66.

Am Ende der Staničná Straße in Piešťany - nach dem Krieg wurde sie in Malinovského Straße umbenannt - befand sich mit der Nummer 50 ein schönes Haus. Es hatte einen hohen, mit Sandstein ausgekleideten Sockel. Hinter dem breiten, grün gestrichenen, schmiedeeisernen Tor war eine Steinmetzwerkstatt zu sehen. Der Hof war voll mit Steinblöcken verschiedener Art sowie fertigen Grabstein-Elementen, vor allem Kreuzen und unvollendeten Skulpturen.

Der Besitzer dieses Hauses war der weit und breit bekannte Steinmetz und Bildhauer Václav Rympler (26. 04. 1883). Das Haus, wie eine ganze Seite der ehemaligen Staničná Straße auch, existieren seit langem nicht mehr. Das Objekt musste Ende der 50er Jahre des 20. Jahrhunderts dem Bau der Siedlung „Prednádražie“ weichen. Zum Glück erlebte Rympler den Abriss seines Hauses nicht mehr - er starb im Jahr 1949, im Alter von 66 Jahren. Seine Ehe blieb kinderlos.

Nevieme presne, kedy Václav Rympler prišiel do Piešťan. Možno sa dopočul o veľkom stavebnom boome, ktorý zachvátil Piešťany po roku 1903. Na nových hoteloch bolo dosť práce aj pre kamenárov. Robili schodiská, ozdobné balustrády a obloženia fasád. No, a záujem o náhrobníky bol permanentný.

V piešťanskej matrike je zápis o tom, že dňa 27. 7. 1913 sa zosobášil s Máriou Kolníkovou, narodenou 30. 8. 1888 v Hrachovišti. Pri údaji

o sobáší sa nachádza i neskorší doplňujúci zápis v maďarčine: "Rimpler Venczel, obecne príslušný do Podolí (okres Turnov, Česko), rakúsky štátny občan. 30. júna 1914", podpísaný – nečitateľne - hlavný slúžny. To by odporovalo tvrdeniu, že sa Rympler narodil v Piešťanoch, ako sa to uvádza v súpise piešťanských osobností.

Osadu Podolí by sme dnes už márne hľadali na mape - v roku 1929 bola pričlenená k obci Svijany. (Ak vám Svijany znejú povedome, tak je to preto, lebo je tam známy pivovar.)

Rympler pre svoju dielňu potreboval získať základnú surovinu - kameň. Našiel ho v susedných Ratnovciach, kde otvoril kameňolom. Tamojší pieskovec bol vhodný nielen na náhrobky, ale neskôr i na sochy. To, že podnikal v týchto končinách potvrdzuje aj názov bývalého mŕtveho ramena Váhu na ľavej strane jazera Slňava pri Ratnovciach, ktoré sa dodnes nazýva Rymplerova vážina.

Dobrá zvest sa o ňom rýchlo šírila. Kto by chcel dnes zinventarizovať jeho práce, ešte stále

▲ Panna Mária, stojaca pod krížom. Cintorín v Brunovciach, 1930.
The Virgin Mary standing under the cross. The cemetery in Brunovce, 1930.
Unter dem Kreuz stehende Jungfrau Maria; Friedhof in Brunovce, 1930

by narátal desiatky náhrobníkov v okruhu 30 km od Piešťan.

Po menších prácach sa pustil aj do veľkých krížov na cintorínoch. Sú osadené vo väčšine obcí v okolí Piešťan. Dostával objednávky aj na ústredné kríže v strede obcí, ktoré oferovali zámožnejšie roľnícke rodiny.

Kamenársky majster bol na svoje diela hrdý. Na viditeľné miesto spravidla vytesal aj svoje meno - Rympler Piešťany. Signoval aj náhrobné kríže.

V jeho dielni sa vyučili dvaja neskorší akademickí sochári z Piešťan. V roku 1927 sa stáva jeho učňom Valér Vavro a o rok neskôr Ladislav Ludevít Pollák. Každý z nich pracoval v jeho dielni tri roky. S výučným listom potom odišli do Strednej školy sochárskej v Hořiciach a odtiaľ na Výtvarnú akadémiu do Prahy.

Neskôr obaja spomínali na tvrdý život v kamenárskej dielni, ktorý sa začínal prácou v ratnovskom kameňolome. (V. Vavro utrpel aj úraz, keď mu blok pieskovca polámal prsty na nohe.) Po troch rokoch však získali veľkú zručnosť pri narábaní s kameňom, ktorú potom v štúdiách plne využili.

Kamenárski majstri Rymplerovej generácie ovládali aj sochárske techniky, rovnako ako stolári rezbu do dreva. I Rympler po realizácii prvých figurálnych prác, ktoré sa stretli s úspechom, bol čoraz viac vnímaný okolím ako sochár.

Putovanie za Rymplerovými sochami v regióne Piešťan začneme hneď v mestskej časti Kocurice. Na cintoríne tam stojí veľký kríž z roku 1927, venovaný rodinou Jána Luha. Jeho zaujímavosťou je, že pod Ukrižovaným stojí popri Panne Márii sv. Ján Nepomucký. Tento svätec podľa legendy mal žiť až v 14. storočí, ale jeho ctitelia (Ján Luha s manželkou) si želali, aby stál pod krížom miesto obligátneho sv. Jána Evanjelistu.

Z množstva krížov, ktoré vyšli z Rymplerovej dielne, k najkrajším patrí kríž na cintoríne v neďalekých Brunovciach z roku 1930. Tam stojí pod krížom iba Panna Mária. Jej postava je vytvorená technikou hlbokého reliéfu. V brunovskom cintoríne sa zachovalo aj niekoľko luxusných kamenárskych prác Václava Rymplera. Sú to náhrobníky rodiny baróna Imricha Mednyánszkeho (Medňanský) z čiernej žuly, manželov Mittuchových a ďalšie.

Rympler však nerobil sochy s výlučne náboženskou tematikou.

V Trebatíciach, tesne pri kostole, stojí Pomník padlým v 1. svetovej vojne z roku 1926. V tejto nevelkej obci sa nevrátilo z frontu až 42 mládencov a mladých mužov, čo bola veľká tragédia. Úloha zhotoviť pamätník pripadla piešťanskému majstrovi kameňa Rymplerovi. Podľa jeho konceptu, ktorý bol prijatý, hlavnú os pomníka tvoril kríž s ukrižovaným, pod ním boli zopäté ruky a tabuľa s menoslovom obetí. Bočné podstavce, ozdobené reliéfmi, oblúkovite ukončené, sú asi na úrovni tabule s menoslovom. Ten vľavo znázorňuje lúčenie pred odchodom na vojnu a letopočet 1914, na pravom podstavci s vročením 1916 plače vдова s deťmi nad hrobom. Celkové náklady na pomník boli 8 000 korún.

Trojčinný stĺp v Bašovciach z roku 1927 dali

zhotoviť manželia Michal a Katerina Urbanovičtovanech. Plastika je zaujímavá tým, že okrem Najsvätejšej Trojice znázorňuje aj patrónov objednávateľov - z jednej strany sv. Michala Archanjela, z druhej sv. Katarínu. Ako bolo zvykom, z oboch strán súsosia sú zasadené lipy. Po desaťročiach korene stromov nadvihli základy stĺpu, ktorý sa stále viac nachýľoval doprava. V minulom roku Bašovčania urobili husársky kúsok - preniesli sochu o kus ďalej, na bezpečné miesto. Zároveň ju aj vynovili tak, že je opäť ozdobou obce.

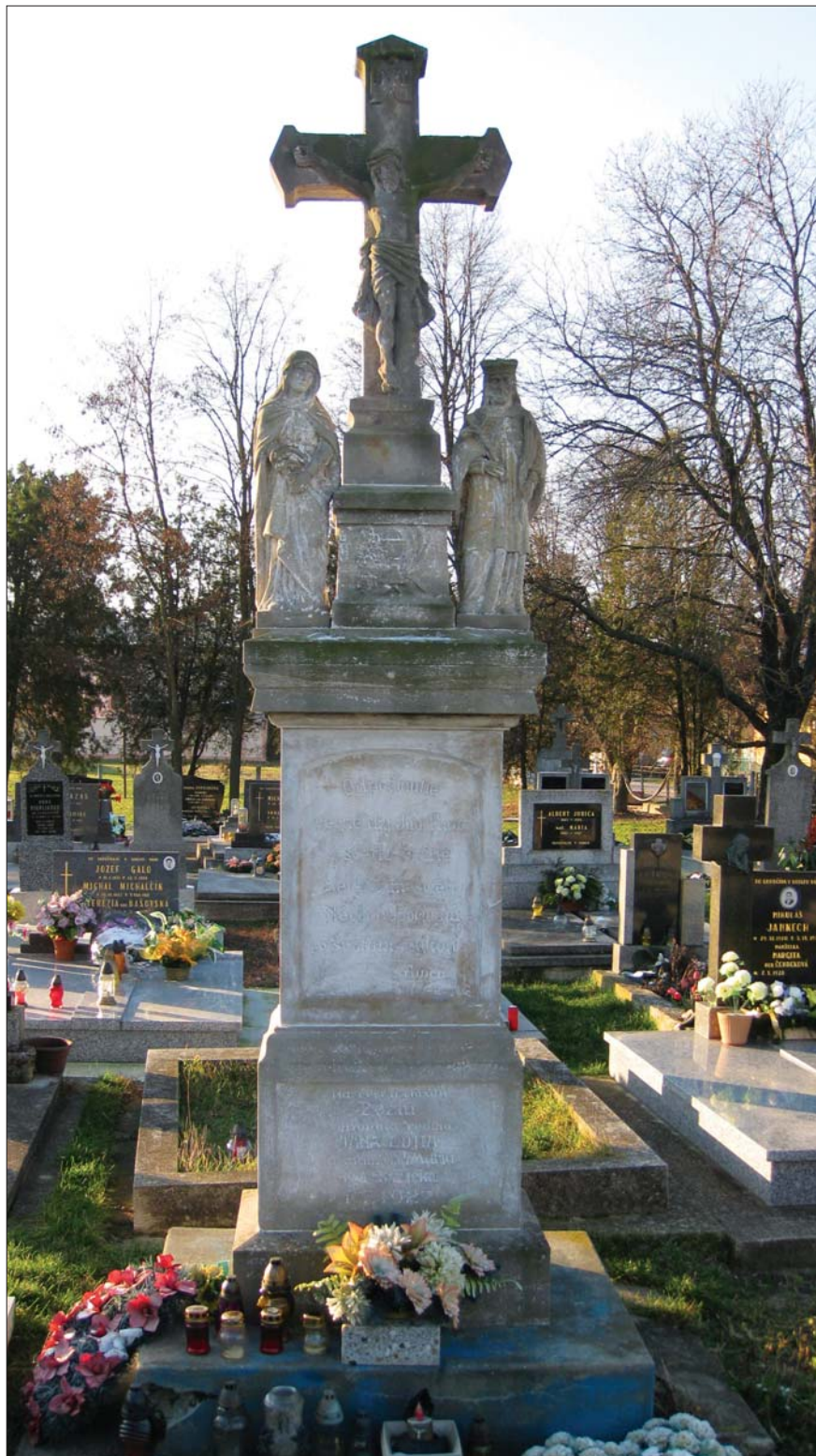
Vysoký kurz mal Václav Rympler aj v obci Ostrov neďaleko Piešťan. Tunajší veriaci si od neho objednali až dve sochy s náboženskou tematikou. Prvá - staršia - socha sv. Terezy sa vyníma na námestí uprostred obce. Stojí na vysokom piedestáli. Niekomu sa asi zdalo, že podstavec sa dá ešte zužitkovať, tak tam dal priložiť dosť nadbytočne pôsobiaci reliéf sv. Veroniky. Druhá socha - typicky prístenná - stojí na výpadovke z Ostrova, na križovatke cesty spájajúcej Čachtice s Krakovianmi. Ide azda o najväčšiu monolitickú sochu z Rymplerovej dielne. Venovali ju „ctiteľ a ctiteľka“ Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Socha pochádza z roku 1938.

Vo výpočte sôch Václava Rymplera v okolí Piešťan by sme mohli ešte ďalej pokračovať. Tento článok však mal byť iba základnou informáciou o diele tohto kamenára a sochára, pričom dôraz sme kladli hlavne na jeho sochárske práce.

Je prekvapujúce, že sa zatiaľ nikto nepustil do spracovania tejto témy. Iba občianske združenie Marhát začalo mapovať jeho tvorbu v obciach na ľavej strane Váhu medzi Moravanmi nad Váhom a Hôrkou. Realita je však taká, že najkvalitnejšie práce Rymplera treba hľadať práve v obciach na pravej strane Váhu.

Pre pamiatkarov sú práce Václava Rymplera, ktorého 130. výročie narodenia sme si pripomenuli vlani, ešte príliš „mladé“, alebo možno z iných dôvodov sa nedostali do zoznamu kultúrnych pamiatok. Je dobré, že jeho umelecký odkaz strážia bežní občania, ako to ukazuje chvályhodný príklad z Bašoviec. Snáď sa raz nájde nadšenec, ktorý sa pustí do napísania väčšej a širšie poňatej práce o Rymplerovej tvorbe, ktorá skrášľuje región Piešťan. ■

We do not know exactly when Václav Rympler came to Piešťany. Perhaps he had heard of the great construction boom, which engulfed Piešťany after 1903. There was plenty of work for a stonemason with all the new hotels being built. They were needed to build staircases, decorative balustrades, and attached cladding. And, of course, there was always a need for tombstones. It is recorded in the Piešťany Register that on July 27, 1913 he married Mária Kolníková, who was born on August 30, 1888 in Hrachovište. In addition to this information about his wedding there is also this later, additional record written in Hungarian: "Rimpler Venczel, resident of Podolí (district of Turnov, Czech Republic), Austrian citizen on June

30, 1914", signed, though illegible, by the head office. This would contradict the assertion that Rympler was born in Piešťany, as stated in the record of Piešťany personalities.

Today, we would search on a map for the village of Podolí in vain as, in 1929, it was merged into the municipality of Svijany. (If the name Svijany sounds familiar to you, it is because there is a famous brewery there).

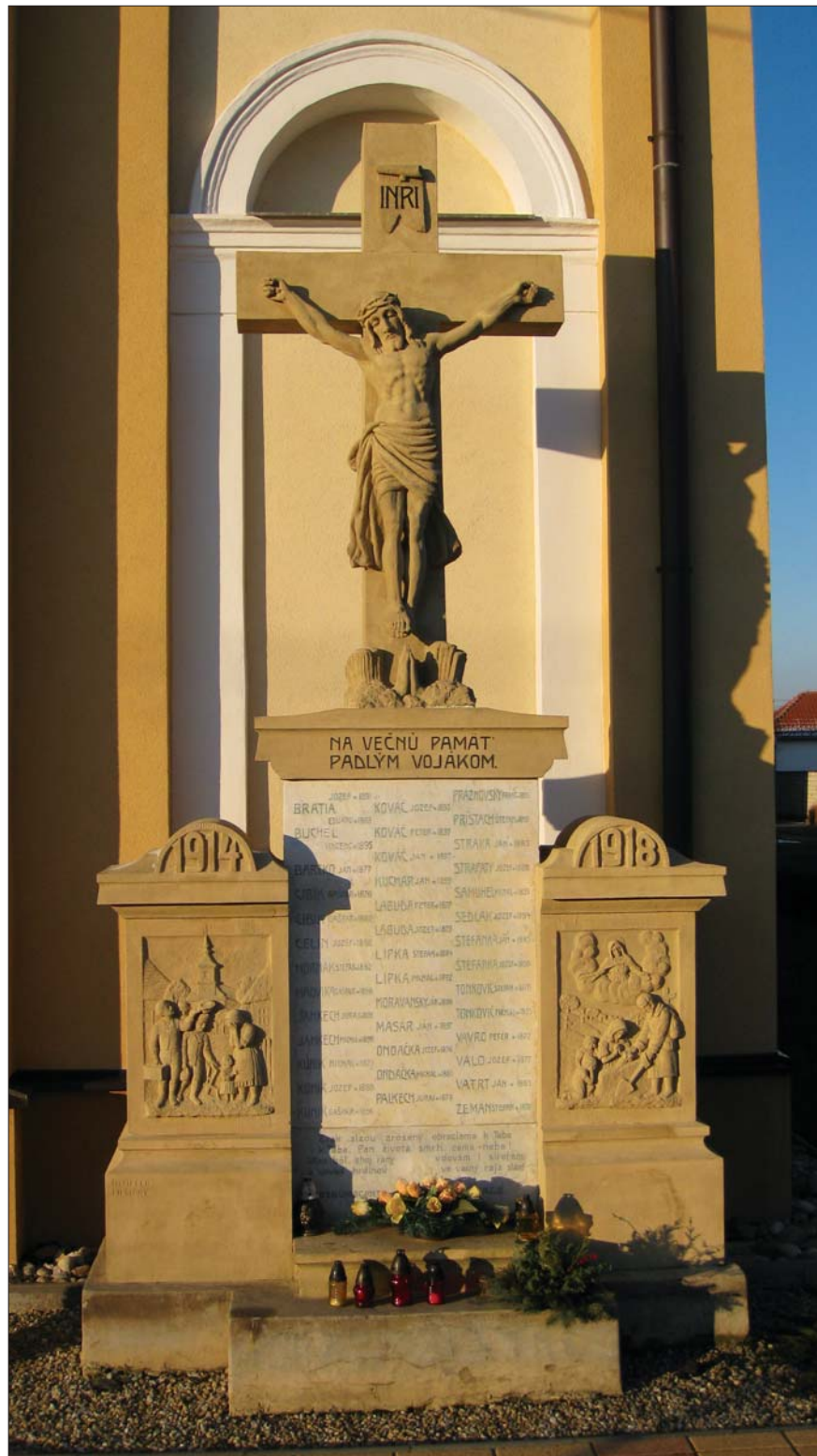
For his workshop, Rympler needed to obtain raw materials – namely stone. He found them in the neighbouring Ratnovce, where he opened a quarry. The local sandstone was suitable for not only tombstones, but also statues. The fact that he

▲ Kríž na cintoríne v miestnej časti Kocurice, 1927.
The cross in the cemetery in Kocurice, 1927.

Das Kreuz auf dem Friedhof im Stadtteil Kocurice, 1927

worked in these outskirts can be confirmed by the name given to this previously dead tributary of the Váh River, on the left side of the Slávia Lake near Ratnovce, which today is known as Rymplerova vážina (Rympler's Track).

Good news about him spread quickly. Today, whoever would like to try and inventory his work, would have to count dozens of tombstones within

▲ Pomník obetiam 1. svetovej vojny v Trebaticiach, 1926.
Memorial to the victims of World War I in Trebatice, 1926.
Das Denkmal für die Gefallenen des 1. Weltkrieges in Trebatice, 1926

▲ Ľavá strana Pomníka obetiam 1. svetovej vojny v Trebaticiach - Odchod na vojnu, reliéf.
The left side of the memorial to victims of World War I in Trebatice - Leaving for war, relief.
Die linke Seite des Denkmals für die Gefallenen des 1. Weltkrieges in Trebatice - der Abmarsch an die Front; Relief

▲ Pravá strana pomníka - Vdova s deťmi nad hrobom otca.
The right side of the memorial - A widow with children standing over the grave of their father.
Die rechte Seite des Denkmals - eine Witwe mit Kindern am Grab des Vaters

a 30 km radius of Piešťany. After smaller jobs, he began doing larger crosses in cemeteries. They can be found in most of the cemeteries around Piešťany. He also received orders for crosses in the centre of towns, which were commissioned by the most affluent estate families.

This stonework virtuoso was quite proud of his work. He usually carved his name in a visible place

- "Rympler Piešťany". He even signed the tombstone crosses. In his workshop he taught two future sculptors from Piešťany. In 1927, Valér Vavro became his apprentice and a year later he was joined by Ladislav Ludevít Pollák. Both of them spent three years working in his workshop. With a certificate of apprenticeship they later left to study at the High School for Sculpture in Hořice

and from there they continued their studies at the Academy of Art in Prague.

Later, both recalled the hard life in the stone workshop, which started with working at the Ratnovce quarry. (V. Vavro was injured when a block of sandstone broke his toes.) However, after three years they had gained a great deal of experience in handling the stone, which they

▲ Sv. Katerina zo stĺpa Najsvätejšej Trojice, Bašovce, 1927.
St. Catherine from the Holy Trinity Column, Bašovce, 1927.
Die hl. Katharina, Säule der Allerheiligsten Dreifaltigkeit; Bašovce, 1927

▲ Sv. Michal Archanjel zo stĺpa Najsvätejšej Trojice.
St. Michael the Archangel from the Holy Trinity Column.
Der hl. Erzengel Michael, Säule der Allerheiligsten Dreifaltigkeit

▲ Stĺp Najsvätejšej Trojice na novom mieste, Bašovce, 1927.
The Holy Trinity Column in its new place in Bašovce, 1927.
Die Säule der Allerheiligsten Dreifaltigkeit an ihrem neuen Platz; Bašovce, 1927.

made full use of during their studies.

The stonemason experts of Rympler's generation were also able to master sculpturing techniques just as carpenters carved wood. After the completion of the first figural pieces, which met with success, he was increasingly perceived more as a sculptor.

We begin the journey in search of Rympler's statues in the Piešťany region in the town of Kocurice. In the cemetery stands a large cross. What's interesting about it is that St. John of

Nepomuk is standing, under the crucified Christ, alongside the Virgin Mary. This saint, according to legend, lived in the 14th century, however his worshippers from the town wanted him to be on the cross instead of the typically mandatory St. John the Evangelist. From the large number of crosses that came out of Rympler's workshop perhaps the most beautiful is the one in the cemetery in nearby Brunovce from 1930. On this one, only the Virgin Mary is standing underneath the cross. Her figure was made using a deep relief

technique. Also in the Brunovce cemetery are other well-preserved and somewhat luxurious pieces of stonework done by Václav Rympler. The family gravestones of the Baron Imrich Mednyánszky (Medňanský) made of black granite and one for the Mittuch spouses, as well as others can be found here.

Rympler, of course, did not only make sculptures with religious themes.

In Trebatice, right near the church, is a memorial, from 1926, to those who fell in World

▲ Socha sv. Terešky, na podstavci reliéf sv. Veroniky, Ostrov.

The statue of St. Teresa on a pedestal with a relief of St. Veronika, Ostrov.

Eine Statue der hl. Theresa mit einer Reliefdarstellung der hl. Veronika auf dem Podest; Ostrov

War I. Forty-two young men from this rather small village didn't return from the front, which was a great tragedy. The task of creating a memorial fell to the Piešťany stonemason master Rympler. Based on his concept, which was accepted, the centrepiece of his memorial is a cross with the crucified Christ under which are clasped hands and a plaque with the names of the fallen. The sides of the pedestal are decorated with reliefs completed with an arc apparently on the same level as the plaque with the names. The one on

the left depicts the farewell prior to leaving for the war and the year 1914, while the right side shows a grieving widow and children weeping over a grave. The total cost of the memorial was 8,000 crowns.

The Trinity Column in Bašovce from 1927 was commissioned by the couple Michal and Katerina Urbanovičtvanech. The sculpture is interesting for the fact that, in addition to the Holy Trinity, it also depicts the patron saints of the couple that placed the order – on one side St. Michael the Archangel,

and on the second St. Catherine. And, as was the custom, on both sides of the sculpture there are planted lime trees. After decades, the tree roots have raised the foundation of the column making it lean more and more to the right. Last year, the inhabitants of Bašovce moved the statue, just a bit, to a safer spot. They also restored it, so that, once again, it is the pride of the town.

Václav Rympler also has a large presence in the municipality of Ostrov, not far from Piešťany. The local church-goers ordered two religious statues from him. The first and older of the two is the statue of St. Teresa, which can be seen on the square in the centre of the town. It stands on a high pedestal. Somebody thought that this pedestal could still be used and so added, rather needlessly, a relief of St. Veronika. The second statue – a typical roadside one – can be found on the main road out of Ostrov at the intersection of the road connecting Čachtice with Krakovany. This is, perhaps, the largest monolithic sculpture to come out of Rympler's workshop. It has been dedicated to the "followers and worshippers" of the Sacred Heart of Jesus. The statue dates back to 1938.

We could continue counting and naming the statues made by Václav Rympler in and around Piešťany, however, this article is supposed to provide just basic information regarding the works of this stonemason and sculptor, with an emphasis on his sculptural work.

It is surprising that, until now, no one has delved further into this topic. Only the civic association Marhát has begun to chart his works in towns and villages on the left side of the Váh River between Moravany nad Váhom and Hôrka. The reality, however, is that Rympler's best and highest-quality work is to be found in the towns and villages on the right side of the Váh.

For conservationists and those interested in landmark monuments, perhaps the works of Václav Rympler, whose 130th birthday was observed last year, are still too "young". Perhaps this is also the reason why they haven't made it into the list of cultural monuments. It is good that his artistic expressions are being protected by ordinary citizens as can be seen by the laudable example of Bašovce. Maybe, one day, some enthusiast will decide to write a broader and more in-depth informative piece about Rympler's creations which beautify the region of Piešťany. ■

Wann genau Václav Rympler nach Piešťany kam, wissen wir nicht. Vielleicht hörte er von dem großen Bauboom, von dem Piešťany nach 1903 erfasst wurde. An den neuen Hotels gab es auch für Steinmetze viel Arbeit. Sie fertigten Treppen, Zierbalustraden und Fassadenverkleidungen an. Und, es gab eine permanente Nachfrage nach Grabsteinen.

Im Ehregister des Standesamtes Piešťany befindet sich ein Eintrag darüber, dass Rympler

am 27. 7. 1913 die am 30. 8. 1888 in der Ortschaft Hrachovište geborene Mária Kolníková geheiratet hat. Neben dem Eintrag über die Eheschließung befindet sich auch ein zum späteren Zeitpunkt hinzugefügter Vermerk in ungarischer Sprache: "Rimpler Venczel, heimatzuständig nach Podolí (Kreis Turnov, Tschechien), österreichischer Staatsbürger. 30. Juni 1914", unterzeichnet - unleserlich - der Stuhlrichter. Dies würde der Behauptung widersprechen, dass Rympler in Piešťany geboren wurde, wie in der Liste der Persönlichkeiten von Piešťany angegeben wird.

Die Siedlung Podolí würden wir heute vergebens auf der Karte suchen - sie wurde 1929 in die Ortschaft Svijany eingegliedert. (Und falls Ihnen der Name Svijany bekannt vorkommt, dann könnte die dort ansässige bekannte Brauerei der Grund sein). Für seine Werkstatt musste Rympler das Grundmaterial - Stein - besorgen. Diesen fand er im benachbarten Ratnovce, in dem er einen Steinbruch eröffnete. Der hiesige Sandstein zeigte sich nicht nur für Grabmäler geeignet, sondern später auch für die Fertigung von Statuen. Die Tatsache, dass er in dieser Gegend tätig war, belegt auch der Name des einstigen Altarms der Waag auf der linken Seite des Stausees „Slňava“ bei Ratnovce, der bis heute „Rymplerova vážina“ (zu Deutsch: Rympler's Hang) heißt.

Sein guter Ruf verbreitete sich schnell. Wer heute seine Arbeiten katalogisieren wollen würde, könnte immer noch Duzende seiner Grabsteine, in einem Umkreis von 30 km rund um Piešťany, zählen.

Nach den anfänglichen kleineren Arbeiten wagte sich Rympler auch an große Friedhofskreuze. Diese sind zum größten Teil in den Piešťany umgebenden Ortschaften aufgestellt. Er bekam auch Aufträge für zentrale Kreuze, die in der Mitte der Ortschaften standen und von wohlhabenderen Bauernfamilien gespendet wurden.

Der Steinmetzmeister war stolz auf seine Werke. An einer sichtbaren Stelle schlug er meist seinen Namen – Rympler Piešťany - ein. Auch Grabkreuze wurden von ihm signiert.

In seiner Werkstatt haben auch zwei spätere akademische Bildhauer aus Piešťany gelernt. Im Jahre 1927 wird Valér Vavro zu seinem Lehrling und ein Jahr später Ladislav Ludevit Pollák. Jeder von ihnen arbeitete drei Jahre in seiner Werkstatt. Mit einem Lehrbrief in der Hand gingen sie dann an die Fachschule für Bildhauer in Hořice und von dort aus an die Akademie für Bildende Künste in Prag.

Später erinnerten sich beide an das harte Leben in der Steinmetzwerkstatt, das mit der Arbeit im Steinbruch in Ratnovce begann. (V. Vavro hatte auch einen Unfall, bei dem ihm ein Sandsteinblock die Zehen am Fuß brach.) In drei Jahren erlangten sie jedoch eine große Kunstfertigkeit im Umgang mit dem Werkstoff Stein, die sie später, in ihrem Studium voll ausschöpfen konnten.

Die Steinmetzmeister Rymplers Generation beherrschten auch bildhauerische Techniken, ebenso wie Tischler der Holzschnitzerei kundig waren. Nach der Anfertigung seiner ersten figuralen Werke, die erfolgreich waren, begann

▲ Socha Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, Ostrov, 1938.

The statue of the Sacred Heart, Ostrov, 1938.

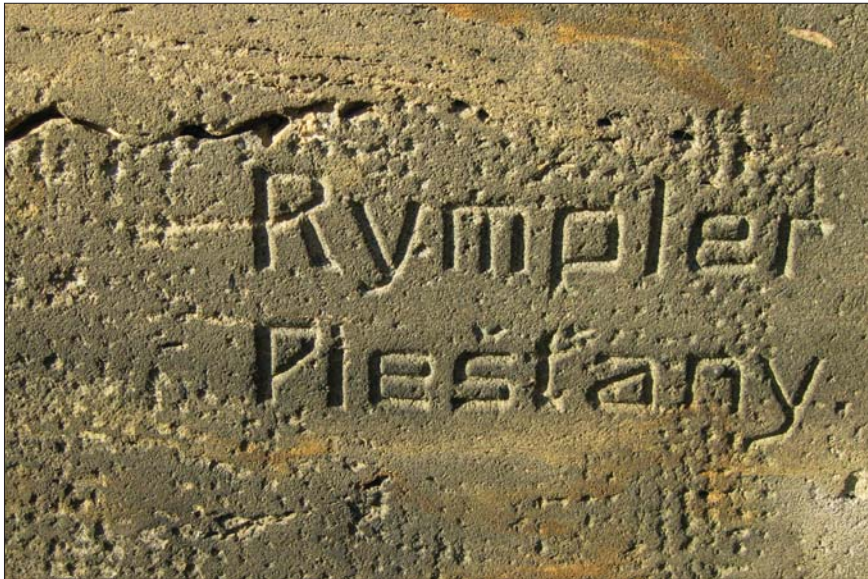
Eine Skulptur des Allerheiligsten Herz Jesu; Ostrov, 1938

seine Umgebung Rympler zunehmend als Bildhauer wahrzunehmen.

Die Reise auf den Spuren von Rymplers Skulpturen in der Region Piešťany beginnen wir gleich im Stadtteil Kocurice. Auf dem dortigen Friedhof steht ein großes Kreuz. Außergewöhnlich daran ist, dass unter dem Gekreuzigten neben Jungfrau Maria, der heilige Johannes von Nepomuk steht. Der Legende nach sollte dieser Heilige erst im 14. Jahrhundert gelebt haben, seine lokalen Verehrer jedoch wünschten sich,

dass er anstatt des obligatorischen hl. Johannes Evangelist unter dem Kreuz steht.

Von den zahlreichen Kreuzen, die aus Rymplers Werkstatt hervorgingen, zählt das aus dem Jahr 1930 stammende Kreuz auf dem Friedhof im unweiten Brunovce, zu den schönsten. Hier steht allein die Jungfrau Maria darunter. Ihre Figur wurde mithilfe der Tiefrelief-Technik erschaffen. Auf diesem Friedhof sind auch einige exquisite Steinmetzarbeiten Václav Rymplers erhalten geblieben. Es sind die Grabmäler der Familie von

▲ Václav Rympler spravidla označoval svoje sochy a náhrobníky priezviskom a miestom bydliska.
Václav Rympler regularly marked his sculptures and gravestones with his surname and address.
Václav Rympler kennzeichnete seine Skulpturen und Grabmäler gewöhnlich mit seinem Nachnamen und Wohnort.

Foto Kornel Duffek

▲ Manželia Rymplerovci sú pochovaní v dvojrobe s manželmi Arbetovcami na piešťanskom Novom cintoríne, Bratislavská cesta. Michal Arbet bol synom sestry Márie Rymplerovej - Justíny. U strýka sa vyučil kameňosochárstvom a nakoniec sa stal dedičom po bezdetných Rymplerovcoch.

Both Rympler husband and wife are buried in a double grave with the Arbet spouses in the New Cemetery in Piešťany, on Bratislavská Road. Michal Arbet was the son of Marie Rympler's sister - Justina. He learned the art of sculpturing from his uncle and eventually became the heir to the possessions of the childless Rympler couple.

Die Eheleute Rympler liegen in einem gemeinsamen Doppelgrab mit dem Ehepaar Arbet, auf dem Neuen Friedhof in der Bratislavská cesta in Piešťany, begraben. Michal Arbet war der Sohn von Mária Rymplers Schwester Justina. Bei seinem Onkel lernte er das Steinmetz- und Steinbildhauerhandwerk und erbte schließlich das Vermögen der kinderlosen Rymplers.

Freiherr Emmerich Mednyánszky (Medňanský) aus schwarzem Granit, die Grabsteine der Eheleute Mittucha und weitere.

Rympler fertigte jedoch nicht ausschließlich Statuen mit religiöser Thematik.

In Trebatice, in der unmittelbaren Nähe der Kirche, steht ein Denkmal für die Gefallenen des 1. Weltkrieges, aus dem Jahr 1926. Allein aus dieser kleinen Ortschaft kehrten 42 Heranwachsende und junge Männer nicht mehr von der Front zurück. Es war eine große Tragödie. Die Aufgabe,

ein Denkmal anzufertigen, fiel dem Piešťaner „Meister des Steins“ Rympler, zu. Nach dem von ihm entworfenen und genehmigten Konzept, bildete ein Kreuz mit dem Gekreuzigten die Hauptachse des Mahnmals, darunter befanden sich gefaltete Hände und eine Tafel mit den Namen der Opfer. Die seitlich angebrachten, mit Reliefs verzierten Sockel sind bogenförmig abgeschlossen und befinden sich in etwa auf einer Höhe mit der Namenstafel. Der linke Sockel zeigt eine Abschiedsszene vor dem Abmarsch in den

Krieg und die Jahreszahl 1914, auf dem rechten Sockel, mit der Jahreszahl 1916, weint eine Witwe mit ihren Kindern am Grab. Die Gesamtausgaben für das Mahnmal betrugen 8.000 Kronen.

Die Säule der Allerheiligsten Dreifaltigkeit in Bašovce, aus dem Jahr 1927, ließen die Eheleute Michal und Katerina Urbanová-Ištvanec anfertigen. Die Plastik besticht unter anderem dadurch, dass sie neben der Allerheiligsten Dreifaltigkeit auch die Patronen der Auftraggeber darstellt – auf der einen Seite den hl. Erzengel Michael und auf der anderen die hl. Katharina. Wie damals üblich, wurden an beiden Seiten der Statuengruppe Lindenbäume angepflanzt. Im Verlauf von Jahrzehnten hoben die Wurzeln dieser Bäume das Fundament der Säule an, sodass sie sich immer mehr zur rechten Seite neigte. Im vergangenen Jahr wagten die Anwohner von Bašovce einen „Husarenakt“ - sie trugen die Plastik ein Stück weiter, an einen sicheren Platz. Gleichzeitig erneuerten sie diese so, dass sie wieder zu einer Zierde der Ortschaft wurde.

Ein hohes Ansehen genoss Václav Rympler auch in der Gemeinde Ostrov, unweit von Piešťany. Die dortige Glaubensgemeinde bestellte bei ihm gleich zwei Skulpturen mit religiösem Motiv. Die erste - ältere - Statue der hl. Theresia besticht auf dem Platz im Zentrum der Ortschaft. Sie steht auf einem hohen Podest. Jemand war wohl der Meinung, dass sich an dem Podest noch etwas machen lässt und ergänzte dieses um das relativ überflüssig wirkende Relief der hl. Veronika. Die zweite Plastik - eine typische Wegesrand-Statue - steht an der Ausfallstraße aus Ostrov, an der Straßenkreuzung zwischen Čachtice und Krakovany. Hierbei handelt es sich um die vielleicht größte monolithische Skulptur aus Rymplers Werkstatt. Gestiftet wurde sie von „Verehrer und Verehrerin“ des Allerheiligsten Herz Jesu. Sie stammt aus dem Jahr 1938.

Die Aufzählung der Skulpturen von Václav Rympler im Umkreis von Piešťany könnten wir noch weiter fortsetzen. Dieser Beitrag soll jedoch nur einen allgemeinen Einblick in das Schaffen dieses Steinmetzes und Bildhauers bieten, wobei der Schwerpunkt auf seinen bildhauerischen Werken lag.

Es überrascht, dass bis heute niemand an die Bearbeitung dieses Thema herangegangen ist. Allein die Bürgerinitiative „Marhát“ begann mit der Erfassung seiner Arbeiten in den Ortschaften am linken Ufer der Waag, zwischen Moravany nad Váhom und Hôrka. Die Realität jedoch ist, dass die hochwertigsten Arbeiten Rymplers eben in den Ortschaften am rechten Ufer der Waag zu suchen sind.

Für Denkmalschützer sind die Werke von Václav Rympler, dessen 130. Geburtstag wir im vergangenen Jahr feierten, noch zu „jung“, und vielleicht waren es auch andere Gründe, die ihrer Aufnahme in die Liste der Kulturdenkmäler im Wege standen. Es ist gut, dass über sein künstlerisches Vermächtnis die „normalen“ Bürger wachen, wie das lobenswerte Beispiel aus Bašovce zeigt. Und vielleicht findet sich eines Tages ein Enthusiast, der eine ausführliche und umfangreiche Arbeit über Rymplers Schaffen verfasst, das die Region von Piešťany ein Stück schöner macht. ■

▲ Labute hrbozobé pri párení
Mute swans during mating
Höckerschwäne beim Paaren

Vtáky hniezdiace na Obtokovom ramene

Birds Nesting on the River
Váh's Bypass Canal

Im Nebenarm nistende Vögel

Obtokové rameno Váhu, ktoré tvorí východnú hranicu nielen Kúpeľného ostrova, ale i samotných Piešťan, je frekventovaným miestom. Prejde pozdĺž neho množstvo ľudí pešo, na bicykloch, v niektorých častiach aj na autách. Prechádzajú sa tu kúpeľní hostia, domáci obyvatelia chodia so psami, hrádzu využívajú aj bežci, no a nechýbajú ani rybári. Napriek značnému ruchu tu mnohé vtáky žijú, pravidelne hniezdia a vychovávajú svoje mláďatá. Nachádzajú tu vhodné podmienky s dostatkom potravy. Pozrieme sa na tri druhy vtákov, ktoré v tejto lokalite hniezdia.

Roman Tibenský

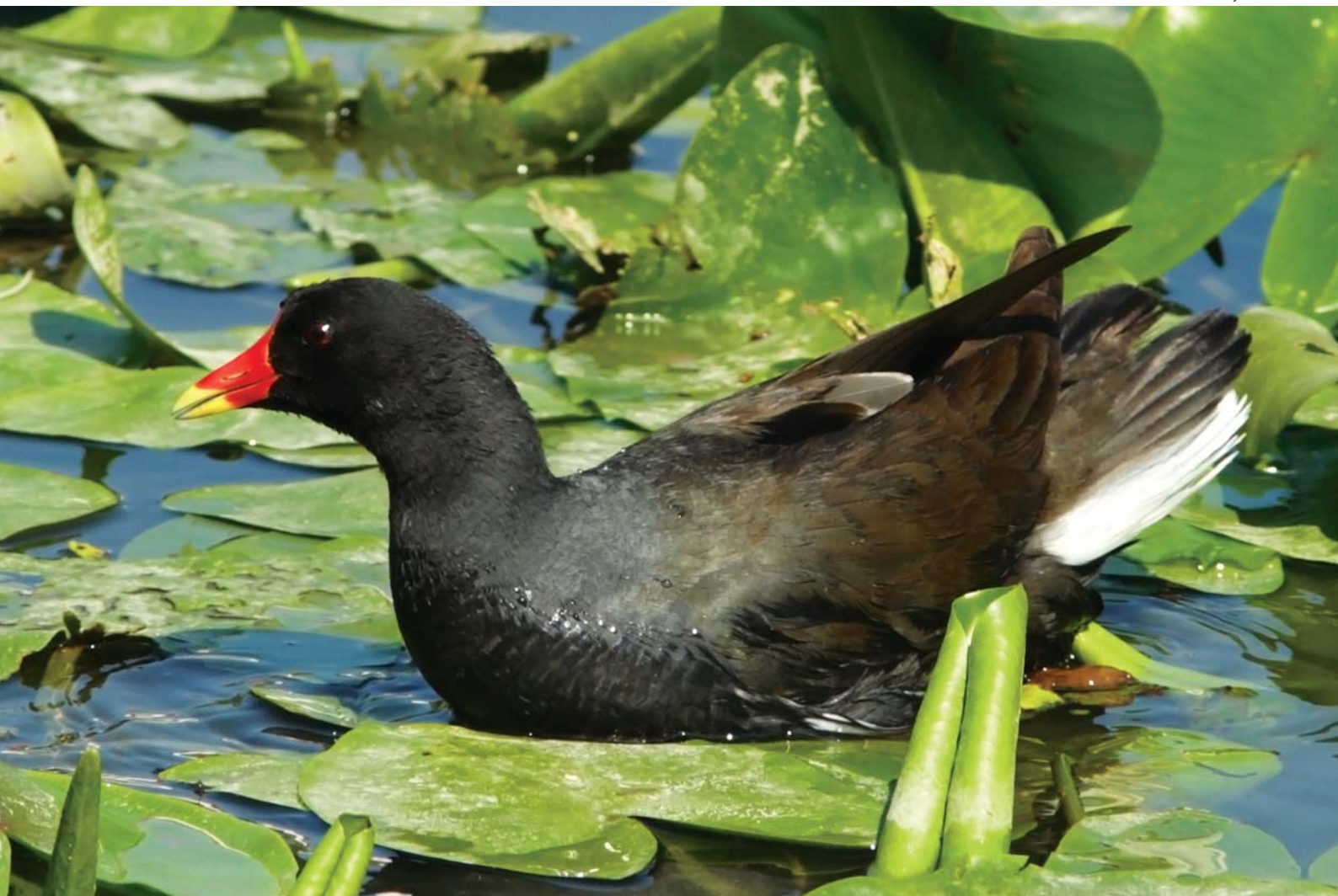
▲ Párik labutí stráži hniezdo
A couple of swans guarding the nest
Ein Schwan-Pärchen bewacht sein Nest

The Bypass Canal of the Váh River, which forms, not only the eastern border of the Spa Island but of Piešťany as well, is a highly frequented spot. A large number of pedestrians, cyclists, and, in some places even cars pass along this border. Spa guests also go for walks here while locals usually walk their dogs along the embankment, which is also used by joggers and, of course, fishermen can also be found here. Despite the significant amount of human presence, a large number of birds also live here regularly nesting and raising their young. There are suitable conditions here for these birds and a sufficient amount of food. Let's have a look at three species of birds that have made their homes here.

Der Seitenarm der Waag bildet nicht nur die östliche Grenze der Kurinsel, sondern auch die der Stadt Piešťany, und ist ein vielbesuchter Ort. Viele Menschen passieren ihn zu Fuß oder auf Fahrrädern und in manchen Abschnitten auch in Autos. Kurgäste gehen hier spazieren, Einheimische kommen meist mit ihren Hunden, der Damm wird unter anderem von Läufern genutzt und auch Angler fehlen nicht. Trotz der beachtlichen Betriebsamkeit ist der Seitenarm Lebensraum von zahlreichen Vögeln, die hier regelmäßig nisten und ihre Jungen aufziehen. Er bietet gute Bedingungen und ausreichend Nahrung. Schauen wir uns mal drei in dieser Lokalität beheimatete Vogelarten näher an.

N eodmysliteľnou súčasťou Obtokového ramena je labuť hrbozobá (*Cygnus olor*), ktorá je jedným z najťažších lietajúcich vtákov. Už skoro na jar sú samice aktívne a snažia sa upútať samice. Medzi samcami v tom čase dochádza k atakom a súbojom. Po získaní samice nasledujú svadobné hry. Zo začiatku apríla 2009 pochádza fotografia, na ktorej je zachytený priamo akt párenia. Labute na Obtokovom ramene Váhu hniezdia na viacerých miestach. Hniezda si stavajú na brehu v tesnej blízkosti vody, alebo ich umiestnia na plytčine. Prvé vajcia znášajú v polovici apríla. Kompletná znáška je maximálne 8 vajec. Z počiatku sú vajcia špinavo biele, neskôr zelenkavo biele. Hniezdo často chráni samec. Pri priblížení sa k hniezdu treba byť opatrný, lebo labute odhodlane chránia svoje potomstvo. Prvé mláďatá, ktoré sú sivé, sa liahnu začiatkom júna. Biele sfarbenie nadobudnú po troch až piatich rokoch.

V trstí, na vyvýšených kopčekoch tráv pri brehoch, alebo priamo na vegetácii na vode hniezdi zriedkavejšia sliepka zelenonohá (*Gallinula chloropus*). Väčšinou kráča po bahne, vodných rastlinách, konárkoch. Málo a ťažkopádne lieta, pri vyrušení doslova beží po hladine, hľadá úkryt, alebo neďaleko odletí. Koncom apríla už sedia samice na hniezde, v ktorom sú bielo žltkasté vajcia s hnedočervenými škvrkami. Na Obtokovom ramene sa začiatkom júna objavilo sedem čiernych mláďat

s červenkastou škvrnou na hlave. Rodičia ich intenzívne krmili. Zaujímavosťou je, že krmia i mláďatá z iného hniezda. Sliepočka má 2 až 3 znášky ročne.

Hojným vtákom je všadeprítomná kačica divá (*Anas platyrhynchos*). Hniezdo, vyhlbenú jamku vystlanú suchou trávou, listím a perím, si robí na jar na zemi pri brehoch, v tráve, alebo pod krikmi. Musí byť dobre maskované, aby znáška nevyšla nazmar. Tomu napomáha i nenápadné zafarbenie samičky, ktorá výlučne sedí na hniezde. Ak je hniezdo objavené, kačica sa snaží zastrašiť votrelca sipením a chrčaním. Žiaľ, málokedy to pomôže, najmä ak ide o psa. V prípade, že hniezdenie je úspešné, po 22 - 26 dňoch sa liahnu malé hnedožlté kačičky. Môže ich byť aj 12, ale dospelosti sa ich dožije málo, lebo sa často stávajú korisťou iných živočíchov. ■

An irreplaceable member of the bypass tributary is the mute swan (*Cygnus olor*), which is one of the heaviest flying birds. In early spring the males actively try to attract the females. At this time, the males are mostly engaged in attacks and fighting. After winning a female the wedding games ensue. A photograph from early April 2009 captured this mating ritual. These swans on the Váh's Bypass Canal nest in several places. They build their nests either on the river bank close

▲ Sliepočka zelenonohá na Obtokovom ramene
A common moorhen on the Bypass Canal
Eine Teichralle im Seitenarm

▼ Mláďatá sliepočky zelenonohej medzi leknami žltými (*Nuphar lutea*)
A common moorhen chick among yellow water lilies (*Nuphar lutea*)
Junge Teichralen zwischen Gelben Teichrosen (*Nuphar lutea*)

Foto Roman Tibenský

to the water's edge or directly in the shallows. The first eggs are laid in the middle of April. The number of eggs laid can be up to 8. Initially the eggs are a dirty white gradually turning a greenish white. The nest is often protected by the male. When approaching a nest it is necessary to be very careful as the swan will fiercely defend his offspring. The

first chicks, which are gray, hatch in early June. The white colouring becomes predominant in three to five years.

The common moorhen (*Gallinula chloropus*) can be found, a bit less often, nesting in the reeds, on the raised mounds of grass, near the river bank or directly in the water's vegetation. They mostly walk

▲ Pod ochrannými křidly matky
Under mother's protective wings
Unter den schützenden Flügeln der Mutter

▼ Hnízdo sliepočky zelenonohej so znáškou
A common moorhen's nest with eggs
Das Nest einer Teichralle, samt Gelege

Foto Roman Tibenský

through the mud and aquatic plants and twigs. They fly very little and when they do it is a rather cumbersome, awkward flight. When disturbed or frightened, they literally run along the surface of the water looking for a hiding place or they fly for a short distance to escape. By late April, the female is already sitting in the nest on yellowish white eggs

with brown-red spots on top. In early June, seven black chicks with reddish spots on their heads, appeared on the Bypass Canal. Their parents intensively feed them. Another interesting fact is that they also feed chicks from other nests. The female lays eggs 2 to 3 times a year.

Another type of bird that is numerous and ever-

present is the mallard (*Anas platyrhynchos*). The nest is a dug out hole lined with dry grass, leaves and feathers, which is made in the spring either on land near the river bank, in the grass or under bushes. Either way, it must be well camouflaged so that the egg-laying is not in vain. Also helping in this process is the subtle colouring of the females, who exclusively sit on the nest. If the nest is discovered, the duck tries to scare away the intruder by hissing and wheezing. Unfortunately, this rarely helps, especially if the intruder is a dog. In the event that the nesting is successful, after 22-26 days small brown-yellow ducklings eventually hatch. Up to 12 may hatch but only a few of them will survive as they often fall prey to other animals." ■

Ein nicht mehr wegzudenkender Bewohner des Nebenarmes ist der Höckerschwan (*Cygnus olor*), einer der schwersten unter den flugfähigen Vögeln. Bereits zu Beginn des Frühjahres sind die Männchen aktiv und versuchen, die Aufmerksamkeit der Weibchen auf sich zu lenken. Unter den Schwanengantern kommt es in dieser Zeit zu Angriffen und Kämpfen. Nach der Eroberung des Weibchens folgt der Hochzeitstanz. Das Foto, auf dem der direkte Paarungsakt festgehalten wird, entstand Anfang April 2009. Die Schwäne im Nebenarm

nisten auf mehreren Plätzen. Ihre Nester errichten sie am Ufer, in unmittelbarer Nähe des Wassers oder im seichten Wasser. Die ersten Eier legen sie Mitte April. Das komplette Gelege umfasst gewöhnlich maximal acht Eier. Diese haben am Anfang eine gebrochen weiße Farbe, die später in eine grünlich weiße übergeht. Das Nest wird häufig von dem Männchen verteidigt. Beim Herankommen an eine Brutstätte ist Vorsicht geboten, denn Schwäne verteidigen ihren Nachwuchs sehr entschlossen. Die ersten Küken, deren Daunenkleid grau ist, schlüpfen Anfang Juni. Ihre weiße Farbe bekommen sie nach drei bis fünf Jahren.

Im Schilf, auf kleinen Grashügeln in Ufernähe oder direkt in der Wasservegetation nistet die etwas seltenere Teichralle (*Gallinula chloropus*), bekannt auch unter dem Namen Teichhuhn. Sie läuft vorwiegend auf Schlamm, Wasserpflanzen und Zweigen, fliegt nur selten und schwerfällig. Wenn sie gestört wird, rennt sie buchstäblich auf der Wasseroberfläche und sucht nach einem Versteck oder fliegt auf und lässt sich unweit nieder. Bereits Ende April sitzen die Weibchen im Nest mit den weiß-gelblichen Eiern mit braun-rotten Flecken. Im Seitenarm zeigten sich Anfang Juni sieben schwarze Küken mit einem rötlichen Fleck auf dem Kopf, die von ihren Eltern sehr ausgiebig gefüttert wurden. Interessant ist, dass diese auch Jungen aus anderen Nestern füttern. Das Teichhuhn brütet zwei bis dreimal pro Jahr.

Eine häufig vertretene Vogelart stellt die allgegenwärtige Stockente (*Anas platyrhynchos*) dar. Das Nest, eine mit trockenem Gras, Laub und Federn ausgelegte Mulde im Boden, baut sie im

▲ Kačica divá s mláďatmi
A mallard with its young
Eine Stockente mit ihren Jungen

▼ Samica kačice divej na hniezde dokonale splýva s prostredím
A female mallard on the nest blends in perfectly with the surroundings
Das brütende Weibchen einer Stockente fügt sich perfekt in ihre Umgebung ein.

Foto Roman Tibenský

Frühjahr in der Nähe von Ufern, im Gras oder im Gebüsch. Es muss gut versteckt sein, damit die Eiablage nicht umsonst war. Hierzu trägt auch die unauffällige Färbung des Weibchens, das ausschließlich im Nest sitzt, bei. Wenn das Nest entdeckt wird, versucht die Ente den Eindringling durch Zischen und Keuchen einzuschüchtern. Dies ist leider nur selten hilfreich, vor allem, wenn es

sich um einen Hund handelt. Im Falle, dass die Brutzeit erfolgreich war, schlüpfen nach 22 bis 26 Tagen kleine, braungelbe Entenküken. Ihre Anzahl kann bis zu 12 betragen, nur wenige davon erreichen jedoch das Erwachsenenalter, da sie häufig zur Beute anderer Tiere werden.“ ■

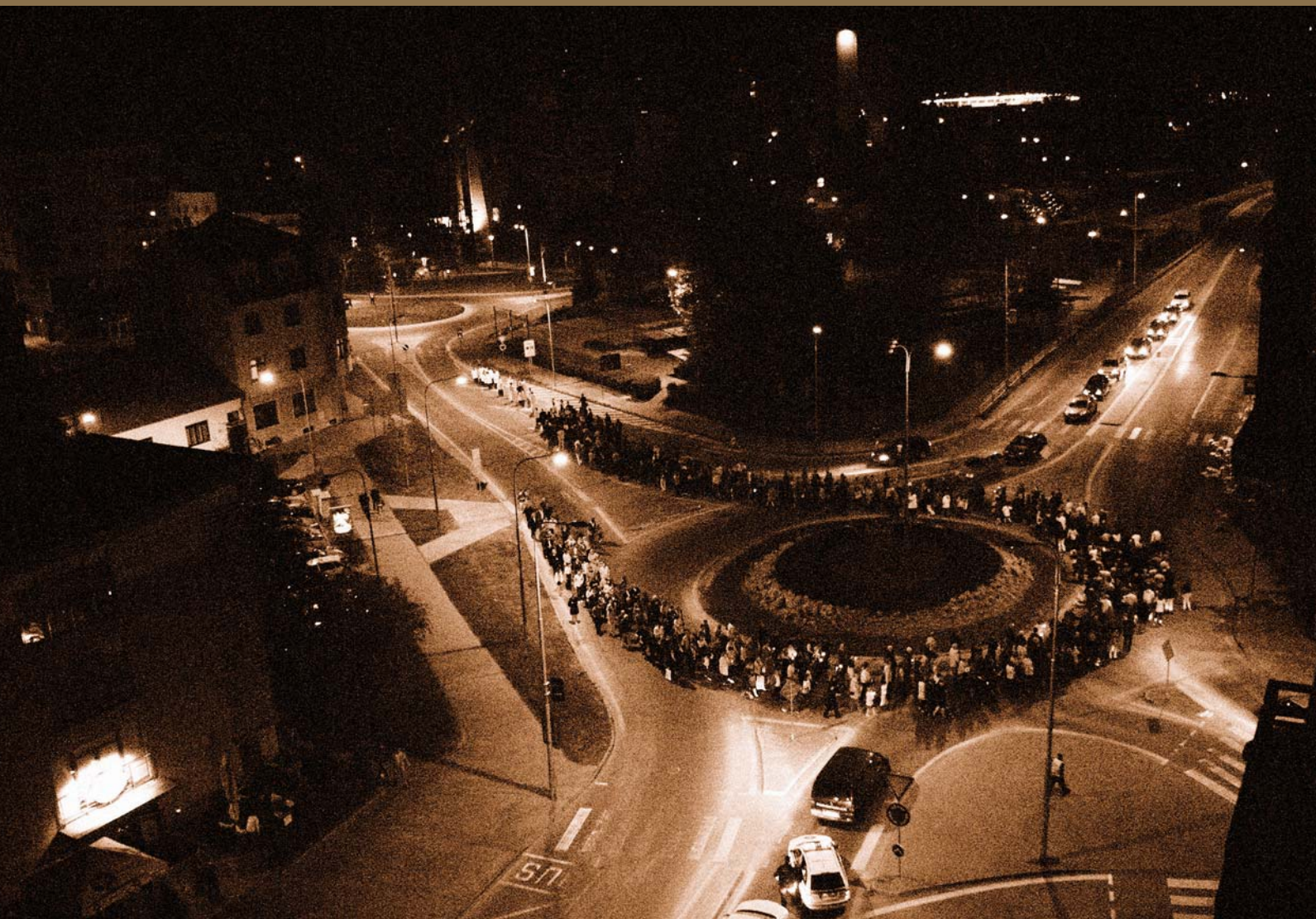

Foto Peter Kacík

Procesia

Kornel Duffek

■ Je neskorý večer, skoro noc - Veľká noc. Z diaľky zaznieva tiahly spev. Spieva množstvo ľudí, veľký spevácky zbor. Melódia je povedomá, áno je to Alleluja. Na ulici ide procesia - vpredu miništranti, za nimi kňaz s monštranciou a veriaci. Oslavujú sviatok Zmŕtvychvstania. Piešťanská procesia, ktorá vychádza z Kostola sv. Cyrila a Metoda, sa líši od ostatných v tom, že prechádza dvomi okružnými križovatkami. Pri oboch stoja policajti a zastavujú premávku, aby procesia mohla nerušene prejsť. Medzitým stále spievajúci veriaci sa otáčajú na druhej okružnej križovatke a pomaly sa uberajú späť ku kostolu. Procesiu zachytil na pôsobivej fotografii náš spolupracovník Peter Kacík.

Procession

■ It's late evening, early night - Easter. In the distance the sounds of drawn out singing. Many people are singing, a large choir. The tune is familiar, yes, it's "Alleluia". On the street there is a procession - in the front are acolytes, followed by a priest with a monstrance and numerous worshippers. They are celebrating the feast of the Resurrection. The Piešťany procession, which has emerged from the Church of St. Cyril and Methodius, is different from others in that it passes through two roundabouts. Police are stopping traffic at both roundabouts so that the procession can pass unhindered. In the meantime, the continuously singing worshippers circle the second roundabout and slowly head back towards the church. This procession was immortalized in an impressive photo by our co-worker Peter Kacík.

Prozession

■ Es ist ein später Abend, fast Nacht - die Osternacht. Aus der Ferne erklingt ein langgezogener Gesang. Es sind viele Menschen, die da singen - ein großer Chor. Die Melodie kommt einem bekannt vor, ja, es ist das Halleluja. Eine Prozession zieht die Straße entlang - ganz vorn die Messdiener, dahinter der Pfarrer mit einer Monstranz und die Gläubigen. Sie feiern das Fest der Auferstehung. Die Prozession, die in Piešťany aus der Kirche der hl. Cyrill und Methodius heraus schreitet, unterscheidet sich von den anderen darin, dass sie zwei Kreisverkehre passiert. An beiden stehen Polizisten und halten den Verkehr an, damit die Prozession ungestört vorbeiziehen kann. Währenddessen drehen die unaufhörlich singenden Gläubigen am zweiten Kreisverkehr um und schreiten langsam zurück zur Kirche. Auf einem eindrucksvollen Bild verewigte die Prozession unser Mitarbeiter Peter Kacík.

INVITATIONS EINLADUNG

Events March - MAY 2014 ■ VERANSTALTUNGEN MÄRZ - MAI 2014

4. 3. 2014

POCHOVÁVANIE BASY. Námestie slobody
POCHOVÁVANIE BASY (Burying the Bass). Freedom Square
BEERDIGUNG DER BASSGEIGE, Námestie slobody

11. 3. 2014**MUŽSKÉ SPEVÁCKE TRIO TRJOF.**

Koncert pre ženy. KSC Fontána.

Male Vocal Trio TRJOF. Concert for women. KSC Fontána.

HERREN-GESANGSTRIO „TRJOF“ Konzert für Frauen
Kultur- und Gesellschaftszentrum (KSC) „Fontána“

12. 3. 2014

Štepka: JÁÁÁNOŠÍÍK PO TRISTO ROKOCH ALEBO ŠTEDRÝ
JÁNOŠÍKOVSKÝ VEČER. Radošinské naivné divadlo.

Dom umenia

S. Štepka: JÁÁÁNOŠÍÍK PO TRISTO ROKOCH ALEBO ŠTEDRÝ

JÁNOŠÍKOVSKÝ VEČER (JÁÁÁNOŠÍÍK AFTER 300 YEARS

OR A JÁNOŠÍK LAVISH EVENING) Radošina

Amateur Theatre. House of Art

S. Štepka: JÁÁÁNOŠÍÍK NACH 300 JAHREN ODER EIN SPENDABLER

ABEND NACH JÁNOŠÍKS ART Theaterensemble

„Radošinské naivné divadlo“, Haus der Kunst

14. 3. 2014

GALA PROGRAM pri príležitosti 70. výročia založenia
Základnej umeleckej školy v Piešťanoch. Dom umenia
GALA PROGRAM in commemoration of the 70th anniversary
of the founding of the Elementary Art School in Piešťany. House of Art
GALA PROGRAMM anlässlich des 70. Gründungstages
der Grundschule für Kunst in Piešťany, Haus der Kunst

14. 3. 2014

Radoslav Nowicki Trio (Poľsko). Kursalon.

Radoslav Nowicki Trio (Poland). Kursalon.

Radoslav Nowicki Trio (Polen), Kursalon

17. 3. 2014

Marc Camoletti: ŠTYRIA NA KANAPE. Komédia. Dom umenia

Marc Camoletti: ŠTYRIA NA KANAPE

(Four on the Couch). Comedy. House of Art

Marc Camoletti: „VIER AUF DER COUCH“ Komödie, Haus der Kunst

18. 3. - 6. 4. 2014

JÁN ĽAPÁK - sochy. Výstava, Galéria Fontána

JÁN ĽAPÁK - statues. Exhibition, Galéria Fontána

JÁN ĽAPÁK - Skulpturen, Ausstellung, Galerie „Fontána“

22. 3. 2014**SZIDI TOBIAS**

koncert / concert / Konzert / Kursalon

28. 3. 2014

LIVE JAZZ - Lukáš Oravec Quartet feat. Sándor Molnár.

Kursalon

31. 3. - 6. 4. 2014**TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC.**

15. ročník celoslovenského podujatia Slovenskej

asociácie knižníc. Mestská knižnica

WEEK OF SLOVAK LIBRARIES. 15th annual nationwide

event of the Slovak Association of Libraries. Town Library

WOCHE DER SLOWAKISCHEN BIBLIOTHEKEN

15. Landesprojekt des Slowakischen Bibliotheken-Verbandes

Stadtbibliothek

4. 4. 2014

LIVE JAZZ - Elisabeth Lohringer Quartet

Kursalon

8. 4. - 27. 4. 2014

KLAUDIA ŠIMUNIČOVÁ - obrazy. Výstava, Galéria Fontána

KLAUDIA ŠIMUNIČOVÁ - pictures. Exhibition, Galéria Fontána

KLAUDIA ŠIMUNIČOVÁ - Bilder Ausstellung, Galerie „Fontána“

10. 4. 2014**DIABOLSKÝ ŠANSÓN. Cigánski diabli**

a Šansónový klub Jozefa Bednárika.

Dom umenia

DIABOLSKÝ ŠANSÓN (Devilish Chanson). Music group Cigánski diabli

(Gypsy Devils) and the Chanson Club of Jozef Bednárík.

House of Art

DIABOLISCHES CHANSON „Cigánski diabli“ und der Chanson-Club

von Jozef Bednárík

Haus der Kunst

11. 4. 2014

LIVE JAZZ - Raphael Wressnig & Alex Schultz SOUL GIFT REVUE

feat. Sax Gordon.

Kursalon

19. 4. 2014

120 rokov Kursalonu - koncert, Oldies party.

120 years of the Kursalon - concert, Oldies Party.

120 Jahre Kursalon - Konzert, Oldies Party

29. 4. - 11. 5. 2014

ROBERT SZITTAY - sochy. Výstava, galéria Fontána

ROBERT SZITTAY - statues. Exhibition, galéria Fontána

ROBERT SZITTAY - Plastiken, Ausstellung, Galerie „Fontána“

29. 4. 2014

ČINOHRA SND Bratislava, Janusz Głowacki:

Antigona v New Yorku. Dom umenia

DRAMA by the SLOVAK NATIONAL THEATRE Bratislava,

Janusz Głowacki: Antigone in New York. House of Art

SCHAUSPIEL DES NATIONALTHEATERS Bratislava - Janusz Głowacki:

„Antigone in New York“, Haus der Kunst

30. 4. 2014

NOČNÝ FILMOVÝ MARATÓN, KSC Fontána

NIGHT FILM MARATHON, KSC Fontána

NÄCHTLICHER FILM-MARATHON, KSC „Fontána“

1. 5. 2014

STAVANIE MÁJA. Hudobný pavilón v mestskom parku.

ERECTING THE MAY POLE. Music Pavilion in the Town Park.

AUFSTELLEN DES MAIBAUMES, Musikpavillon im Stadtpark

11. 5. 2014

DEŇ MATIEK. Hudobný pavilón v mestskom parku.

MOTHER'S DAY. Music Pavilion in the Town Park.

MUTTERTAG, Musikpavillon im Stadtpark

20. - 23. 5. 2014

ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK. Kniha v rozhlas - rozhlas v knihe.

VIII. ročník festivalu rozhlasových rozprávok. Mestská knižnica Piešťany.

THE MIRACULOUS NUT. Book on the Radio - Radio in a Book.

VIII annual festival of radio fairy tales. Piešťany Town Library.

ZAUBERNUSS - BUCH IM RADIO, RADIO IM BUCH - VIII. Hörspielfestival

für Kinder Stadtbibliothek Piešťany